

FEKETE ISTVÁN MESESZIGET ÓVODA, MINI BÖLCSŐDE ÉS KONYHA

SZÉKHELY – ÓVODA: 2024. KISOROSZI SZÉCHENYI ÚT 140., OM:032880

TEL: 06 -26 / 392 – 077 e-mail: meseovi@kisoroszi.hu webhely: www.meseszigetovi.hu

TELEPHELY - MINI BÖLCSŐDE: 2024. KISOROSZI KOSSUTH LAJOS UTCA 17, ágazati azonosító: S0544638

TEL: 06 -26 / 741-745 e-mail: minibolcsode@kisoroszi.hu webhely: www.meseszigetovi.hu/bolcsode

Iktatószám: 61-1/2025

FEKETE ISTVÁN MESESZIGET ÓVODA, MINI BÖLCSŐDE ÉS KONYHA

MESESZIGET PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Az intézmény OM azonosítója: 032880		Az intézmény főigazgatója: Gyuriss Zsuzsanna Magdolna	
Legitimációs eljárás: az érvényességet igazoló véleménynyilvánítók			
Nevelőtestület nevében Németh-Gulyás Renáta 	Alkalmazotti közösség nevében Bántóné Rácz Gabriella 	Szülői közösség nevében Bendik Orsolya 	
 Ph. Gyuriss Zsuzsanna Magdolna főigazgató			
 Ph. A fenntartó, működtető nevében jóváhagyta, elfogadta Molnár Csaba Kisoroszi Község Önkormányzatának polgármestere			
A dokumentum jellege: nyilvános Hatályos: 2025.09.01-től Verziószám: 1/2025 2/1 eredeti példány			

TARTALOMJEGYZÉK

1	JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	5
2	BEVEZETŐ.....	6
2.1	Az óvoda bemutatása.....	6
1.2.	Szociokulturális háttér.....	7
3	A PROGRAMUNK KÜLDETÉSE.....	9
3.1	Jövőképünk.....	9
4	GYERMEKKÉP – ÓVODAKÉP.....	10
4.1	Gyermekekép	10
4.2	Óvodakép	11
4.3	Óvodánk funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő- személyiségfejlesztő funkció.....	12
4.3.1	Óvó-védő funkció	12
4.3.2	Szociális funkció.....	12
4.3.3	Nevelő - személyiség fejlesztő funkció.....	12
4.4	Az óvodai nevelés célja, alapelveink	13
4.4.1	Nevelési programunk céljai, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának tükrében:.....	13
4.4.2	Alapelveink	13
4.4.3	Feladatunk a megfogalmazott alapelvek megvalósítása érdekében.	13
5	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	14
5.1	Személyi feltételek	14
5.2	Tárgyi feltételek.....	15
5.3	Az óvodai élet megszervezése.....	17
5.4	Napirendünk.....	18
6	AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE	19
6.1	Az óvoda és a család kapcsolata	19
6.2	Az óvoda kapcsolata az intézményhez tartozó mini bölcsődével	19
6.3	Az óvoda kapcsolata a Visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola, Alapfokú Általános Iskola Kisoroszi telephelyével	20
6.4	Az óvoda kapcsolata a Fővárosi pedagógiai szakszolgálat, Szakértői bizottságokkal	20
6.5	Az óvoda kapcsolata a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szentendrei Tagintézményével	21

6.6	Az óvoda kapcsolata a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal – a Dunakananyari Család- és Gyermekjóléti Intézménnyel.....	21
6.7	Az óvoda kapcsolata a gyámhatósággal.....	21
6.8	Az óvoda kapcsolata az egészségügyi szervekkel.....	21
6.9	Az óvoda kapcsolata a tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló egészségügyi ellátását biztosító egészségügyi szolgáltatóval.....	22
6.10	Az óvoda kapcsolata a pedagógiai szakmai szolgáltatókkal.....	22
6.11	Az óvoda kapcsolata a Művelődési Házzal, Könyvtárral, Helytörténeti Múzeummal.....	22
6.12	Az óvoda kapcsolata a fenntartóval, Kisoroszi Község Önkormányzatával.....	22
6.13	Az óvoda kapcsolata a Szentendrei-sziget vonzáskörében működő óvodákkal.....	22
6.14	Az óvoda kapcsolata egyéb közösségekkel, civil szervezetekkel.....	23
7	AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	24
7.1	Az egészséges életmód alakítása.....	24
7.1.1	Egészségfejlesztési programunk.....	24
7.2	Érzelmi és erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	28
7.3	Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés, megvalósítása.....	31
8	AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI.....	33
8.1	Játék.....	33
8.2	Verselés-mesélés.....	36
8.3	Ének, zene, népi játék,tánc.....	39
8.4	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	42
8.5	Mozgás.....	44
8.5.1	Spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység.....	46
8.5.2	Irányított, mindennapos mozgásfejlesztés.....	46
8.5.3	Szervezett mozgásos tevékenység.....	46
8.6	A külső világ tevékeny megismerése.....	48
8.6.1	A társadalmi és természeti környezet megismerése.....	49
8.6.2	Természet- és környezetvédelem.....	50
8.6.3	Környezetünk formái és mennyiségi viszonyai.....	52
8.7	Munka jellegű tevékenységek.....	54
8.8	A tevékenységben megvalósuló tanulás.....	57

9	SAJÁTOS TEVÉKENYSÉGEK, EGYÉNI ARCULAT	60
9.1	Helyi évkör	63
9.1.1	Őszi ünnepkör szokásai	63
9.1.2	Téli ünnepkör szokásai	64
9.1.3	Tavaszi ünnepkör szokásai	64
9.1.4	Nyári ünnepkör szokásai.....	64
10	INTEGRÁCIÓ, INKLUZÍV NEVELÉS AZ ÓVODÁBAN	65
10.1	Kiemelt figyelmet igénylő gyermek	65
10.1.1	Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése.....	66
10.1.2	Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermekek nevelése.....	67
10.1.3	Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése - Tehetséggondozás	68
10.1.4	A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése	69
10.1.5	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek nevelése.....	70
10.2	Logopédiai ellátás	71
10.3	Óvodapszichológusi ellátás	72
11	AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉGE	73
12	ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK.....	75
13	A PEDAGÓGIAI MUNKA DOKUMENTUMAI	77
14	A PEDAGÓGIAI MUNKA TERVEZÉSE.....	78
15	Mérés, értékelés, ellenőrzés rendszere	79
15.1	A pedagógiai munka belső ellenőrzése	79
15.2	Külső szakmai ellenőrzés	80
15.3	A gyermeki fejlődés mérése és értékelése az óvodában	80
16	A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	81
17	FÜGGELÉKEK.....	87
	Napirend:	124

1 JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

Alaptörvény

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Törvények

2011.évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről és annak módosításai

2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

2011 évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól

1997. tv. XXXI. A gyermekek védelméről és jogairól szóló törvény és annak a 2015. évi LXIII. törvénnyel történt módosítása

401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról.

Rendeletek

363/2012. (XII.17.) számú Kormányrendelet, az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról 1. melléklet a 77/2025 (IV.15.) Kormány rendelethez

229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról

401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról.

277/1997. (XII.22.) Kormányrendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, amely a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

30/2012. (IX. 28.) EMMI rendelet az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések és az integrációs rendszerben részt vevő intézmények és az ezen intézményekben dolgozó pedagógusok 2012. évi támogatásáról

32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

15/2013. (II. 26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve

Óvoda működését meghatározó dokumentum

Az óvoda Alapító Okirata: 03-387-2/2023

2 BEVEZETŐ

2.1 AZ ÓVODA BEMUTATÁSA

Kisoroszi a Szentendrei-sziget északi csúcsán, Budapesttől 40 km-re a Pilis és Börzsöny hegységek, illetve a Kis – és Nagy-Duna között található zsáktelepülés. A Kisoroszi Szigetcsúcs és az északi Duna menti területek 1997 óta a Duna-Ipoly Nemzeti Park részét képezik. Az „ófalu” a Szentendrei-Duna ág mellett alakult ki, majd a 70 –es évektől az addig szőlősként használt földek helyét kiépítve bővült a falu. A természeti és építészeti szépsége, őshonos, védett élővilága miatt a Dunakanyar egyik legkedveltebb nyaralófaluja és lakóhelye. A vízpart menti terület zöldfelületi szempontból jelentős, Kisoroszi főutcájának végéhez érve az út folyamatosan oldódik a természet szövetébe. Tisztán érzékelhető, ahogy a termőföldek (szinte) szerkesztett sávos felosztása mintegy mesterséges határt képez a klasszikus falukép és a buja, vad, érintetlen természeti környezet között. A település 2015 – től **„Az édes víz faluja”** címet kapta. A falu határát körül ölelő terület a Fővárosi Vízművek tulajdonában áll. Erről a területről biztosítják a főváros 1/3 részének ivóvíz ellátását, így a környezetvédelem minden itt élő embernek kiemelt felelőssége. A falut nyugodt volta miatt sok fiatal, kisgyermekes család választja lakhelyéül a zajos városok helyett. A település lélekszáma, 1000 fő körül mozog, az utóbbi években növekedés figyelhető meg.

Az intézmény a község főutcáján, a központban helyezkedik el. Fekete István, író az 50 – es években, nyaranta Kisoroszi ismerősöknél vendégeskedett és írta A téli berek című elbeszélését. Ez a kötődés eredményezte azt, hogy a Fekete István emléktársaság egyik tagja kezdeményezésére intézményünk, 2009-ben felvette az író nevét. Az óvoda, egy csoportos óvodaként működött hosszú éveken át, a gyermeklétszám emelkedésének köszönhetően 2017 szeptemberétől a fenntartó engedélyével, két csoporttal működik. A csoportszobákat úgy alakítottuk ki, hogy minden játékforma gyakorlására megfelelő helyet tudjunk biztosítani.

2022 januárjában az óvoda szervezete egy 8 gyermeket befogadó mini bölcsődével bővült, melynek fenntartója szintén Kisoroszi Község Önkormányzata. A mini bölcsőde az óvodához közeli telken, másik telephelyen működik. A kibővült intézmény irányítását a mindenkori főigazgató látja el. A Mini Bölcsődében zajló munkát szakmai vezető irányítja, a sajátosságok alapján kidolgozott szakmai program alapján.

Az óvoda saját főző konyhával rendelkezik, ahol nemcsak az óvodás, hanem az iskolás és mini bölcsődés gyermekek számára, valamint az intézmény dolgozóira és a faluban élő szociálisan rászoruló emberekre főznek.

Az óvoda 1970-ben épült, nem a legkorszerűbb, de a folyamatos fejlesztésekkel, felújításokkal egyre szebb, otthonosabb, családiasabb épületté vált.

Az óvodát egy előkert és egy nagy, 800 négyszögöles udvar veszi körül. A kerítés egy szakaszának javítására 2014-ben került sor. Az udvar nagy része füvesített. Mérleghinták, lengőhinták, mászóakák, mókuserék, csúszda, rollerek, motorok biztosítják gyermekeink számára a változatos mozgás lehetőségét. Az udvar fontos szerepet tölt be a nevelési feladatok megvalósításában. Szervezett mozgás tevékenységeknek, tapasztalat- és

ismeretgyűjtési lehetőségeknek, ünnepeknek, sporteseményeknek, közös vagy családi programok rendezésének kiváló színtere.

Az udvart az EU szabványnak megfelelően alakítottuk át, melynek során a gyermekek fejlődését segítő, biztonságos játszószerekkel szereltük fel.

A felújítás, a játékok pótlása, cseréje, szabványosítása, a talaj cseréje, füvesítés, ütéscsillapítás folyamatos.

1.2. SZOCIOKULTURÁLIS HÁTTÉR

A gazdasági és szociális környezet jelentősen meghatározza az itt lakó emberek életének alakulását. A család a társadalmi lét újra termelődésének első szervezeti kerete, átadja saját társadalmi pozícióját a családban született gyermeknek. Mind a jó, mind a rossz helyzet közvetlen átöröklése is megjelenik társadalmunkban. Az egyik oldalon erősödik az adott jó helyzet megtartására irányuló igyekezet, a másik oldalon a legrosszabb helyzetű, társadalmilag szegényebb csoportok egyre jobban leszakadnak és rögzül náluk a rossz helyzet átadásának feltétele. Ezért fontos, hogy az óvodapedagógusok ismerjék „ki milyen szociokulturális” háttérből érkezik. Hiszen a gyermek elsődleges szocializáció révén magába szívja mindazon értékeket, ismereteket, szellemi és érzelmi beidegződéseket, viselkedési modelleket, szokásokat, amelyeket az őt nevelő környezetben tapasztal. Nagy kihívás az óvodapedagógusoknak, hogy ezeket a különböző háttérrel rendelkező „emberpalántákat” a helyes úton tartsák, és eljuttassák az iskola kapujába. Kisoroszi a 80-as években egy előregedő falunak számított, ahonnan a 70-es évektől a fiatalok folyamatosan elköltöztek. Így az idősebb emberek azokat a földeket / szőlőskerteket / amiket már nem tudtak megművelni, eladták. Ezeken a területeken először csak hétvégi házat építettek, akik megvásárolták, majd egyre többen családi házat, és így épült az Ófalu mellé egy új falurész. Később a megüresedett, régi házakat vásárolták meg és újíttatták fel csodálatos régi stílusban. Először művész és szabadfoglalkozású emberek választották falunkat lakóhelyükké, majd megindultak azok a családok is, akik gyermekük testi egészségét szem előtt tartva költöztek a településre, vagy lehetőséget láttak a falusi életben. A 90-es évektől egyre több fiatal család beköltözésének köszönhető a lakosság létszámának növekedése, a település előregedésének visszaszorítása. Az addig 20-25 gyermekkel működtetett óvodába is egyre több gyermek érkezett. Ez a kis kitekintés igazolja, hogy gyermekeink többféle szociokulturális háttérből érkeznek.

„Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

- a. gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- b. a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be.
- c. az óvodai nevelésnek a személyiség teljes kibontakoztatásának megerősítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.”

Pedagógiai Programunk az Alapprogram, a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveinek figyelembevételével, és a Hagyományőrző Pedagógia iránymutatása alapján készült. Szem előtt tartottuk a környező világ, a pedagógiai módszertani kultúra változásait is, mivel az elvárások rendszere, az oktatáspolitikai és maguk a gyerekek is időről-időre változnak.

2019-ben Kisoroszi Község Önkormányzata a szülők igényeinek, megváltozott élethelyzetének változásait figyelembe véve, pályázott egy mini bölcsőde létesítésére, amely pályázatot elnyert. Az óvoda szervezete, 2022-ben mini bölcsőde szervezetével bővült, Fekete István Mesesziget Óvoda Mini Bölcsőde és Konyha elnevezéssel.

A törvényi változásoknak megfelelően többször is módosítottunk a programunkon, de elhivatottságunk és alapelveink megfogalmazása minden esetben megmaradt. Fontosnak tartjuk az együtt gondolkodást, a közös cél és feladat meghatározást, mert csakis ebben a formában lehet konstruktívan dolgozni és mindenki megelégedettségét szolgáló óvodaként működni.

Pedagógiai Programunk sajátossága, hogy az óvodai nevelést a néphagyományéltetés és a környezeti nevelés érzelmre ható eszközrendszerével gazdagítja.

Testületünk elkötelezte magát a néphagyományőrzés, és a környezeti nevelés iránt.

Saját helyi pedagógiai programunk, attól egyéni, hogy mi egy falusi kis óvoda vagyunk, ami teljesen önállóan működik, az a környezet vesz körül bennünket, amiben élünk, azok az adottságok melyek csak nálunk, a mi környezetünkben érvényesek és számunkra, nekünk fontosak, értékesek. Pedagógiai programunk feladata, a kompetenciák fejlesztése, a környezeti nevelés és a hagyományok ápolása. Meggyőződésünk, hogy a gyermekkorban megélt élmények, mély nyomot hagynak a gyermekben. Személyiségének gyökerei ebből a talajból bontakoznak ki, mely segíti nyitott, boldog, környezetét szerető emberré válni.

„A gyökerek persze, nem látszanak.

De tudod, azok tartják a fát.”

/ görög költő /

3 A PROGRAMUNK KÜLDETÉSE

3.1 JÖVŐKÉPÜNK

„A legtöbb, amit gyerekeinknek adhatunk, gyökerek és szárnyak.”

/ Goethe /

Szeretnénk, ha az óvodánk nevéhez hűen, a gyermekek számára igazi mesesziget lenne, ahol szeretetben, biztonságban, önfeledt játékkal, felhőtlenül élhetnék meg óvodás éveiket, gyermekszerető, jól képzett, tapasztalt óvodapedagógusok irányításával, szem előtt tartva a gyermekek szükségleteit, érdekeit, egyéni fejlődési ütemüket.

Nevelőmunkánk során minden lehetőséget kihasználunk a környezethez, a tájhoz, az itt élő emberekhez kötődő érzelmi viszony megalapozására. (Séták, kirándulások alkalmával a "Sziget felfedezése", Halápi lovarda, Magyar Családi Gazdaság stb.)

Olyan intézménnyé szeretnénk válni, mely elismert azáltal, hogy magas színvonalat biztosít a minőség, a szociális érzékenység, a nevelés és a hitelesség terén.

Szakmai meggyőződésünk alapján az óvodát szeretnénk megőrizni a felhőtlen gyermekkor színterének.

Törekszünk a szülők bizalmát elnyerni, a konstruktív együttműködésre, a gyermekek sikeres nevelése érdekében.

Megteremtjük azokat a feltételeket, hogy nyugodt körülmények között nevelhessük a gyermekeket.

Az óvodapedagógusaink folyamatosan képzik magukat, a magasabb szintű, minőségi munkát szem előtt tartva.

A természet közelségét és a nagy udvart kihasználva, változatos mozgási lehetőséget nyújtunk a gyermekeknek, ezzel biztosítjuk számukra a testi-lelki harmóniát.

A mese, a vers, a bábozás segítségével, a kirándulások, a természet megismerése és felfedezése során maradandó és meghatározó élményeket szeretnénk nyújtani óvodásainknak. A nevelésünkre bízott gyermekek egyéni fejlesztésére, a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésére, együttnevelésére törekszünk.

Gondot fordítunk a hátrányos helyzetű gyermekek differenciált foglalkoztatására, az esélyegyenlőség megvalósítására. Figyelembe vesszük a gyermekek eltérő életkori és egyéni sajátosságait (a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket is). Szem előtt tartjuk a külső-belső partneri igényeket. Viselkedésünkkel, magatartásunkkal példaként járunk a gyermekek előtt. Dolgozóinkat a megértés, az empátia és a tolerancia jellemezi.

Programunk célfejezetében meghatározott alapfeladataink a komplex személyiségfejlesztés hatékony eszközeiként vonulnak végig a tevékenységrendszeren. A változatos cselekvések gyakorlása során példaadással, az érzelmekre, értelemre együttesen ható neveléssel, a szülőföld hagyományainak középpontba állításával, az anyanyelv kiemelt ápolásával kívánunk olyan alapokat képezni a gyermekeknek, amely hatással lesz későbbi életükre is.

4 GYERMEKKÉP – ÓVODAKÉP

4.1 GYERMEKKÉP

A gyermek fejlődésének feltételei bizonyos örökletes, genetikai veleszületett adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei. Másrészt a környezeti hatások (spontán -és tudatos nevelő hatások) szerepét kell említeni, amik a gyermekre pozitívan, vagy negatívan hatnak, attól függően, hogy céltudatos, a gyermeknek megfelelő tevékenység, nevelői hatás éri – e vagy sem. A környezetnek és a nevelésnek fontos szerepe van a fejlődésben, eredményének mégis határt szabnak az öröklött hajlamok, biológiai feltételek, bizonyos esetekben idegrendszeri sérülések. Tudomásul kell venni, hogy minden kisgyermek más, senki mással össze nem tévesztendő egyedi.

*„Ilyen az ember egyedi példány
Nem élt belőle több és most sem él.
S mint fán sem nő egyforma két levél,
a nagy időn sem lesz hozzá hasonló.”*

/ Kosztolányi Dezső /

A gyermekek egyediségét elismerve törekszünk óvodai nevelésünkben arra, hogy a-személyiség szabadon kibontakozhasson. Óvodás gyermekeinknek eltérő testi és lelki szükségleteik vannak. Ahhoz, hogy személyiségüket ki tudják bontakoztatni, elfogadó, toleráns légkör szükséges, melyet óvodánkban biztosítunk számukra. A támogató környezet révén lehetőséget teremtünk a szabad játékban az élmények feldolgozására, aminek eredményeként kibontakoztathatják önmagukat, kiteljesedhetnek és önmagukhoz képest fejlődhetnek. Azt szeretnénk, ha a gyerekek az eltöltött óvodás évek alatt a nevelőmunkánk eredményeként sok új élménnyel, ismerettel gazdagodnának. Önálló kiegyensúlyozott személyiségekké válnának, akik tudnak nevetni, felfedezni, rácsodálkozni dolgokra. Együtt működökké, segítőkészékké válnának, akik képesek kooperálni, kapcsolatokat kiépíteni. A hagyományok felelevenítése, ápolása révén a régi szokások életük részévé válnának. A szülőföld iránti szeretet, természetes legyen számukra. Egészséges önbizalommal, biztonsággal, otthonosan mozogjanak környezetükben. Nálunk a gyermekek befogadásra, segítő támogatásra találhatnak, ahol a különbözőség érték és nem hátrány.

4.2 ÓVODAKÉP

Néphagyományőrzést és a környezeti nevelést kiemelten kezelő óvodaként építünk a természeti értékekre, hagyományokra, és átörökítjük azokat a gyermek tárgyi, értelmi, szellemi és lelki világába.

Óvodánk szakmailag önálló nevelési intézmény, a gyermekek 3 éves korától az iskolába lépésig, a családdal szorosan együttműködve vesz részt a nevelésben.

A gyermekek nevelésének elsődleges színtere a család. A mi feladatunk elősegíteni a gyermekek fejlődését, fejlesztését, a személyiségük kibontakoztatását, a hátrányok kiegyenlítését a megfelelő személyi, tárgyi és pedagógiai környezet biztosításával. A nyugodt, otthonos, barátságos, játékra motiváló, élmény gazdag környezet segítségével biztosítjuk a személyes kompetenciák megfelelő ütemű fejlődését.

Kiemelkedő jelentőséget tulajdonítunk a komplex látásmód, logikus gondolkodás, praktikus intelligencia kiépítésének. Közvetetten segítjük az iskolai beilleszkedéshez szükséges személyiségvonások fejlődését.

Az óvoda dolgozói viselkedésükkel, elfogadó személyiségükkel pozitív mintaként állnak a szülők és a gyermekek számára egyaránt. A biztonságos, családi, nyugodt légkörben pozitív megerősítést adunk a gyermekek számára. Önállóságra, együttműködésre, a kölcsönös tiszteletre, egymás elfogadására, problémamegoldásra, rugalmas alkalmazkodásra neveljük őket. Az inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel a személyiség kiépítésére törekszünk, igazodva a gyermek egyéni sajátosságaihoz, az eltérő ütemű fejlődéséhez, biztosítva ezzel minden gyermek számára az esélyegyenlőséget. Környezetünket úgy alakítjuk, hogy értékeket, érzelmeket közvetítő legyen, mivel személyiségük kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

Pedagógiai munkánkban arra törekszünk, hogy a gyermekeket környezettudatos magatartásra neveljük, amihez elengedhetetlen a dolgozóink személyes példamutatása. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, kultúrájuk ápolását, erősítését, valamint a társadalmi integrálását is.

4.3 ÓVODÁNK FUNKCIÓI: ÓVÓ-VÉDŐ, SZOCIÁLIS, NEVELŐ- SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ FUNKCIÓ

4.3.1 Óvó-védő funkció

Cél:

- Minden gyermek testi, lelki, szellemi védelme, ápolása, erősítése, fejlesztése és ezek
- harmóniájának megteremtése.
- A gyermekek biztonságos, higiénés környezetben való környezettudatos nevelése.

Ennek érdekében feladat:

- Gyermekvédelmi törvény alkalmazása, a gyermek jogainak érvényesítése.
- Korai prevenció.
- Együttműködés a védőnővel, a gyermekjóléti szolgálattal, egyéb szakemberekkel.

4.3.2 Szociális funkció

Cél:

- A családban és a társadalomban jelentkező hiányosságok kompenzálása, a családok pozitív befolyásolása.
- Minden gyermek találja meg helyét az óvodai közösségben.

Ennek érdekében feladat:

- Gondozási feladatok ellátása.
- Egészséges életmód szokásainak alakítása.
- Természetbeni és pénzbeli támogatás javaslata a családok szükségletei szerint.
- Családlátogatások rendszeres szervezése.
- Pedagógiai, gyógypedagógiai, stb. tanácsadáson való részvétel elősegítése.

4.3.3 Nevelő - személyiség fejlesztő funkció

Cél:

- Mindazon képességek kibontakoztatása, mely közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéséhez szükséges személyiségvonások fejlődését.
- Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Ennek érdekében feladat:

- Együttélés, nyitottság, a valós életre orientálás elsajátítása, tolerancia.
- Identitás tudat alapjainak lerakása.
- Társadalmi érintkezés normáinak kialakítása, kommunikáció.
- Esélyegyenlőség lehetősége az iskolai tanulás megkezdéséhez.

4.4 AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA, ALAPELVEINK

4.4.1 Nevelési programunk céljai, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának tükrében:

- A gyermekek harmonikus fejlesztése a népi-, a természeti-, a történelmi-hagyományok gazdag eszköztárával.
- A néphagyományok, a természet szeretete és védelmének átöröklése a gyermekek érzelmein át, a családok együttműködésével.
- Azoknak a képességeknek és jártasságoknak a kialakítása, fejlesztése, melyek által minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez, melyek képessé teszik a gyerekeket az együttélésre, az iskolai életmód kereteinek elfogadására, az előttük álló akadályok leküzdésére és sikerek megélésére.
- Kiemelt igényű, tehetséges gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének megsegítése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének megvalósítása.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő gyermekek beilleszkedésének segítése
- Minden gyermek számára egyenlő lehetőségek biztosítása.

4.4.2 Alapelveink

- Nevelésünk segítse a gyermek személyiségének és az egyéni képességének kibontakozását.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek számára szükséges segítség, gondozás, nevelés biztosítása. A szükséges szakemberről gondoskodás.
- A gyermek az óvodai éveket derűs, barátságos, inger gazdag környezetben töltse, ahol jól érzi magát.
- A gyermek személyiségét tisztelet, elfogadás, megbecsülés övezze.
- A gyermek védelmének, esélyegyenlőség biztosításának, jogainak érvényre juttatásának megteremtése.
- A gyermek mindenekfelett álló, elsődleges érdekeinek szem előtt tartása.
- Élvezzék a mással nem helyettesíthető szabad játék örömét.
- Törekszünk a különböző pedagógiai módszerek alkalmazására, biztosítjuk az óvodapedagógus módszertani szabadságát.
- Segítjük az innovatív pedagógia érvényesítését pl: új tanulásszervezési technikák
- A Nevelőtestület az értékek, helyi szokások és hagyományok mellett, nyitott az újra.
- A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, e mellett az óvoda esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

4.4.3 Feladatunk a megfogalmazott alapelvek megvalósítása érdekében.

- Gondoskodni a gyermekek testi, lelki és értelmi fejlesztéséről A gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése.
- Gondoskodni az egészséges életmód alakításáról;
- Gondoskodni az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelésről;
 - A gyermeki közösségben végezhető tevékenységek gyakorlásának biztosítása.

- Gondoskodni az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósításáról.
 - A tevékenységeken keresztül a műveltségterületek, emberi értékek közvetítése.

5 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

5.1 SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek szempontjából.

Két csoportos óvodaként négy óvodapedagógussal dolgozunk. Két fő óvodapedagógus főiskolai végzettséggel, egy fő óvodapedagógus, másoddiplomával, a főigazgató szakvizsgával rendelkezik. Óvodapedagógusaink jól felkészült pedagógusok, akiknek szakértelme, lelkesedése, értékközvetítő szerepe és tevékenysége a garancia céljaink megvalósítására. Jellemzőjük az önképzés, az új kihívásoknak való megfelelni akarás, innováció. Ez megjelenik abban is, hogy nagy hangsúlyt fektetnek a digitális kompetenciájuk fejlesztésére, ezért minél szélesebb körben alkalmazzák az IKT eszközöket. A továbbképzéseken szerzett ismereteket munkájukba beépítik és egymásnak átadják. Az óvodapedagógusaink nyitottak a gyermek, szülő, kollégák intézményvezető, szaktanácsadó visszajelzéseire és a szakmai fejlődés érdekében felhasználják ezeket.

Munkánk során nagy gondot fordítunk a gyermekek érzelmi kötődésére, biztonságérzetük kialakítására. Olyan nyugodt légkört teremtünk, ahol egyéni sajátosságaik és fejlődési ütemük figyelembevételével személyiségük alakulását jobban tudjuk segíteni. Az óvodapedagógusok munkáját egy pedagógiai asszisztens és két fő szakképzett dajka segíti. Közösén megbeszéljük a nevelési feladatainkat, elvárásainkat, módszereinket. Partnerként, egységben igyekszünk megvalósítani nevelési céljainkat. Utazó gyógypedagógus foglalkozik a sajátos nevelési igényű, valamint a logopédiai ellátásra szoruló gyermekekkel. A gyógypedagógust az intézmény megbízási szerződés keretében óraadóként foglalkoztatja. Feladata elsősorban a sajátos nevelési igényű gyermekek szakértői véleményében foglaltak alapján végzett szakszerű gyógypedagógiai fejlesztése, illetve a beszédfejlődés akadályoztatása szempontjából a gyermekek beszédének szűrése, és ennek a kezelése. Nagycsoport elején dyslexia-prevenációs vizsgálatot végez, szükség esetén ennek terápiáját ellátja. Az óvodapedagógusokkal, pedagógiai asszisztenssel történő folyamatos információ csere, egyeztetés, a mindennapi óvodai életbe beemelhető fejlesztési ötletek adása.

Utazó óvodapszichológus foglalkozik az egyéni pszichés megsegítésre szoruló gyermekekkel. Az óvodapszichológust az intézmény megbízási szerződés keretében óraadóként foglalkoztatja. Feladata első sorban az óvodapszichológusi tevékenység ellátása egyéni vagy csoporton belüli formában. Feladata továbbá: Az óvodapedagógusokkal, pedagógiai asszisztenssel történő folyamatos információ csere,

egyeztetés, a mindennapi óvodai életbe beemelhető fejlesztési ötletek adása; a szakértői vizsgálat iránti kérelmek benyújtásánál történő segédkezés; szülőkonzultációk tartása; a Pedagógiai Szakszolgálattal és a Szakértői Bizottsággal történő kapcsolattartásra.

Az óvoda családi légkörét fokozza, hogy az óvodában működik a konyha, ahol gyermek, munkahelyi és szociális étkeztetés folyik. A konyhán változatosan főznek, az egészséges táplálkozásnak megfelelő étrendet állítanak össze. Az új gyermekek fogadásánál a szülőknek lehetőséget biztosítunk az itt készült ételek megkóstolására. A gyermekek megbetegedése esetén a hatályos jogszabályok alapján lehetőséget biztosítunk a közétkeztetésben való részvételre azzal, hogy a szülők elvihetik a gyermek ételét.

5.2 TÁRGYI FELTÉTELEK

Óvodánk 1970-ben épült, jó állapotú, de folyamatos felújítást igénylő épület. Az Önkormányzat minden nyáron, anyagi lehetőségeihez mérten nagyobb felújításokat végez az épületen, így az megfelel a követelményeknek.

2009-ben a külső nyílászárók cseréje és a parketta csiszolása, lakkozása készült el, 2010-ben a világítás korszerűsítése is megtörtént.

2015-ben két pályázatot nyert Kisoroszi Község Önkormányzata, külső hőszigetelésre és kapacitásbővítésre. Nagyobb beruházásnak köszönhetően az épület homlokzatának hőszigetelése és kapacitásbővítés keretében egy újabb csoportszoba kialakítására került sor az emeleten, melyet tornaszobának rendeztünk be. A növekvő gyermeklétszám esetén csoportszobává alakítható át.

2017 és 2019 nyarán új mozgásfejlesztő játékkal, egy-egy mászókéval bővült az udvarunk.

2020-ban a Magyar Falu Program óvodaudvar fejlesztési pályázat elnyerésének köszönhetően teljes felújításra került a hátsó nagy játszó udvaron lévő fedett terrasszal bővített játéktároló kis ház. Esős időben védelmet biztosít, a nyári melegben árnyékot nyújt, így lehetőséget biztosít a szabad levegőn történő irányított tevékenységek megtartására, illetve remek helyszínül szolgál az udvari szabad játék során. Felépült egy 130 m²-es speciális drain estrich beton alapzatú gumiborítású sportpálya/biciklipálya, mely akkor is lehetőséget biztosít a gyermekek nagymozgásának fejlesztésére, ha saras az udvar. Emellett balesetvédelmi szempontból biztonságosabb, mivel a gumiborításnak köszönhetően nem üt meg annyira magukat a gyermekek, ha elesnek. Az udvaron csúszka/mászódomb épült, mely szintén a szabadjátékban történő nagymozgásfejlesztésben játszik fontos szerepet.

2021-ben új telephelyen megépült a mini bölcsőde épülete. Kialakításra került a kicsik udvara, a bölcsődések számára megfelelő játékokkal. A mini bölcsőde 2022 januárjában kezdte meg működését.

2022-ben a Magyar Falu Program keretében nyertes óvodafejlesztési pályázatnak köszönhetően megújult az óvoda épületének felső szintje. A tetőtér egy része beépült, új helyiségek kerültek kialakításra új fűtési rendszer és új elektromos hálózat kiépítésével együtt. Az új helyiségek között szerepel: egy gyermekmosdó; egy fejlesztő szoba/népi kismesterség szoba, mely helyet biztosít a logopédiai és gyógypedagógiai fejlesztéseknek; személyzeti helyiség öltözővel, zuhanyzóval, mely minőségi változást jelent óvodai dolgozóink számára; raktárhelyiség, ahol rendszerezetten tárolhatjuk az óvodai neveléshez szükséges kellékeket fejlesztő eszközöket, játékokat, dekorációkat; tágas, világos közlekedő/gyermeköltöző. Az emeleti csoportszoba/tornaszoba elérhetőségét biztonságosabbá tették egy ajtó beépítésével. A tornaszobához a biztonságos sportszertárolásra alkalmas apró szertár valamint egy kisebb tároló helyiség tartozik. Megújult a vezetői iroda is. Az új helyiségbe új padlóburkolat, új kapcsolók, dugaljak, lámpatestek és bútorok kerültek, valamint minden helyiséget kifestettek. Az emeletre való lépcsőn történő feljutást biztonságosabbá tették még egy korlát felszerelésével. A lépcsőfokok és a közlekedő helyiségek padlóburkolatára a látássérültek tájékozódását segítő domború, csúszásmentes „vezető” csíkokat és korongokat helyeztek fel. A hallássérülteket a jövőben a hallókészüléket felerősítő mobil eszköz segíti. A vezetői iroda megfelelő nyugodt légkört, helyszínt biztosít a szülők, külső partnerek fogadására. A földszinten a csoportsobák és a gyermeköltöző bútorzatát bővítettük gyermeköltöző szekrényekkel, illetve egyéb szekrényekkel, polcokkal.

A csoportsobák bútorzata, berendezése korszerű. A gyerekek óvodai életének színterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyerekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. Sokféle, változatos tevékenységet biztosító eszközzel, fejlesztő játékkal, rendelkezünk. Előnyben részesítjük a természetes anyagokat, harmóniát árasztó színeket és formákat. Mi magunk is sok játékot készítünk, kihasználva az újra felhasználás adta lehetőségeket. A gyermekek által használt játékokat, eszközöket, számukra biztonságos módon, jól elérhető helyre helyezzük. Eszközeink állományát folyamatosan bővítjük a költségvetési keretből.

A 2022-es óvodafejlesztés keretében az udvaron ivókút létesült. Szülői összefogásnak, segítségnek köszönhetően az óvoda előkertjében gyógynövényes magaságyást, virágágyásokat, veteményest alakítottunk ki, ribizli, egres bokrokat ültettünk.

2025-ben új négyszemélyes libikóka került felszerelésre az udvaron, a kerti asztal és padok, a mókuserék esztétikusan megújultak. A meglévő udvari játszótéri faeszközök éves karbantartási munkálataira nagy hangsúlyt fektetünk. Az udvari játékok pótlását és javítását folyamatosan végezzük.

Az óvodában a gyermekneveléshez megfelelőek a feltételek, a pedagógiai program megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek adottak, karbantartásuk, bővítésük folyamatos.

5.3 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Az óvodai élet megszervezése a törvényi előírásoknak és a partneri igényeknek megfelelően történik.

Az óvoda nyitva tartása hétfőtől péntekig: 6.30– 17.00 óráig tart.

Gyülekezés: minden reggel 6.30 -8.00-ig, délután 16.30 órától 17.00 óráig a kijelölt teremben.

326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet 33/B. § (5): Ha az óvoda reggel 8.00 óra előtt vagy a délutáni időszakban nem fejlesztő, iskola-előkészítő vagy más, kifejezetten nevelési jellegű foglalkozást szervez, ezen időszakokban a gyermekek felügyeletét nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy is elláthatja. 6.30-7.00 között érkező gyerekeket a délelőtti dajka néni fogadja és felügyel rájuk. 7:00-12:00 óra között a gyermekek felügyeletét, nevelő-oktató munkát, fejlesztéseket az óvodapedagógusok látják el. 12:00-17:00 között a gyermekek felügyeletét óvodapedagógus hiányzása, illetve a főigazgató csökkentett kötelező óraszámából adódóan adott heteken a pedagógiai munkát közvetlenül segítő pedagógiai asszisztens, illetve a dajka látja el.

Az óvodai nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A gyermekek a nap folyamán két csoportban tevékenykedhetnek. (Reggel 6.30 – 8 óra között és 16.30 - 17 óra között összevontan). Ez a kisebb létszám a gyermekek és az óvodapedagógusok számára is előnyösebb, hisz nagyobb a gyermekek mozgástere, jobban átlátható a két csoport, több idő jut az egyéni differenciált bánásmódra. A délelőtti folyamán növekvő idő tartalmú /5-35 perc/ csoportos kötött tevékenységeket / foglalkozásokat / is tervezünk. Az óvodapedagógus pedagógiai szabadsága lehetővé teszi, - figyelembe véve a gyermekcsoport összetételét, előző ismeretét és a témából adódó lehetőségeket - hogy eldöntse, kötött vagy kötetlen foglalkozási formát választ-e. A kötött foglalkozás esetén is törekedni kell a játékosra és a felszabadult, oldott légkörre. A kötetlen forma a gyermek számára egy választási lehetőség, a gyermekek érdeklődése alapján alakuló kis csoport. A kisebb létszámnak köszönhetően az óvodapedagógusnak nagyobb mód nyílik az egyéni bánásmód alkalmazására. A kötetlen foglalkoztatási formánál az óvodapedagógusnak figyelni kell, hogy a távolabb játszó gyermekek ne zavarják a foglalkozáson részt vevő társaikat. Ügyelni kell arra is, hogy a témakörökhöz tartozó tevékenységből sorozatosan ne maradjon ki gyermek.

Napirendünket, heti rendünket a helyi adottságok figyelembevételével alakítottuk ki, lehetőséget biztosítva annak rugalmas változtatására. A napirendünket folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez.

A napirendben a gyermekek legfőbb tevékenységére, a játékra fordítjuk a legtöbb időt. Lehetőséget hagyunk a gyermekeknek a játékbefejezésére, vagy az udvaron történő folytatásra. A játékon keresztül is megvalósulnak a különböző fejlesztési feladataink. Felkínáljuk a gyermeki fejlődéshez szükséges differenciált tevékenykedés lehetőségét, a gyermekek számára a választás lehetőségét a változatos tevékenységi formák között.

A nevelés egészén belül megvalósuló tanulás kötetlen kezdeményezések, beszélgetések, tapasztalatokat, ismereteket nyújtó séták, kirándulások formájában, a napi élet bármely mozzanatában megszervezhető. A tevékenységi formák közül a verselést, a mesélést, az éneket, zenét, népi játékot, táncot és a mozgásfejlesztő testnevelést szervezzük kötött és kötetlen formában is, a többi tevékenységnél a kötetlen formát részesítjük előnyben.

A tanköteles korukat megelőző nevelési évben a gyermekek számára iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységeket szervezünk a nap folyamán összesen 45 perces időkeretben. A tevékenységek a csoport kor szerinti összetételétől függően megvalósulhatnak a saját csoportban vagy külön helyiségben, térben is (pl. fejlesztő szobában, tornateremben vagy akár az udvaron). A szervezett tevékenységek során figyelembe vesszük a gyermekek egyéni terhelhetőségét, iskolai előrehaladáshoz fontos egyéni képességeik, készségeik fejlesztése érdekében differenciált feladatot adunk számukra.

Az óvodai élet megszervezésében a gondozásnak kiemelt szerepet tulajdonítunk. A gondozásban rejlő nevelési lehetőségek kihasználására, a személyes interakciókra nagy hangsúlyt fektetünk.

Különböző eljárásrendeket dolgoztunk ki (pandémiás helyzet, tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, stb.) a gyermekek nevelése, tanulása érdekében, melyeket a házirendünkben rögzítettünk.

5.4 NAPIRENDÜNK

6.30-9.00	Szabad játék, óvodapedagógus által felkínált tevékenységek. Iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység. Egyéni fejlesztés. Beszélgetőkör . Mindennapos mozgás
9.00- 9.30	Testápolás, készülődés a tízóraihoz. Tízórai.
9.30-12.00	Szabad játék, óvodapedagógus által szervezett foglalkozások és felkínált tevékenységek - Iskola- előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység, szervezett mozgás, szabad mozgás, séta, úszás, kirándulás, udvari játék. Gyümölcsfogyasztás.
12.00-12.45	Testápolás. Készülődés az ebédhez. Ebéd. Fogápolás.
12.45-15.00	Pihenés, alvás, mese, halk zene, nagyoknak rövid pihenés után csendes tevékenység biztosítása (rajz, könyvek nézegetése stb.).
15.00-15.45	Folyamatos ébresztés, testápolás, fésülködés, uzsonna,
15.45-17.00	Szabad játék, óvodapedagógus által felkínált tevékenységek.

6 AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

6.1 AZ ÓVODA ÉS A CSALÁD KAPCSOLATA

Az óvoda és a családi nevelés együttesen–biztosítja a gyermek fejlődését. Fontos a családokkal való jó kapcsolat, az együttműködés kialakítása, ezt kívánja meg a gyermekek érdeke és a nevelőmunka sikeressége is. Az óvodapedagógus képes elsősorban arra, hogy a család és az óvoda közötti hidat kiépítse. Ennek a kapcsolatnak a kiépítése egy kis település óvodájában különösen fontos. A szülőknek látni és érezni kell, hogy az együttműködés valóban a gyermek érdekét szolgálja. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait az együttműködés során érvényesíti a családközpontú intervenciós gyakorlatot (a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait). A szülői házból hozott értékek elfogadása és erősítése is hozzájárul a család és az óvoda jó kapcsolatának megteremtéséhez.

Nyitottak vagyunk a szülők felé, fontos számunkra az őszinte bizalmon alapuló kapcsolat, amit már a gyermekek beiratkozásánál megalapozunk. A szülőkkel megismertetjük nevelési programunkat, annak célját, nevelési elveinket. Biztosítjuk a szülőket arról, gyermekeik jó helyen lesznek óvodánkban, gondozzuk, neveljük, szeretjük, és képességeikhez mértén megtanítjuk őket arra, amit egy óvodás korú gyermeknek tudni illik.

Az óvodai ünnepek, események, rendezvények, szervezésében, közös munkákban, számítunk a-családok segítségére, ezzel is erősítve az óvoda és a családok kapcsolatát.

A családdal való kapcsolattartás formái:

- napi beszélgetések
- szülői értekezletek, fogadó óra
- családlátogatás
- óvodai rendezvények, kirándulások, nyílt nap, családi délután
- e-mailben történő tájékoztatás, zárt facebook csoporton keresztül történő informálás, képes beszámoló az óvodai mindennapokról

6.2 AZ ÓVODA KAPCSOLATA AZ INTÉZMÉNYHEZ TARTOZÓ MINI BÖLCSŐDÉVEL

Célunk, hogy a hozzánk tartozó mini bölcsődéből érkező gyermekek óvodai életét, beszokását minél jobban megkönnyítsük. A mini bölcsőde és az óvoda közötti átmenetet közös programok segítik. A gyerekeket meglátogatják a leendő óvodapedagógusok, ahol személyes találkozások során láthatják a leendő óvodásaik fejlettségét, egyéni szükségleteit. Az óvoda és bölcsőde közös programjain is lehetőség van az ismerkedésre.

- Közös bábszínházi előadások
- Márton napi lámpás felvonulás

6.3 AZ ÓVODA KAPCSOLATA A VISEGRÁDI ÁPRILY LAJOS ÁLTALÁNOS ISKOLA, ALAPFOKÚ ÁLTALÁNOS ISKOLA KISOROSZI TELEPHELYÉVEL

Célunk, hogy a gyermekek egyéni képességeinek figyelembevételével jó kapcsolatteremtő, nyitott, az iskolai életre alkalmas gyermekeket neveljünk.

Megmutatjuk óvodai életünket a tanító néniknek, ellátogatnak a csoportba, ízelítőt kapnak óvodai életünkből, megismerik leendő iskoláikat. Meghívjuk Őket szülői értekezletre, ahol tájékoztathatják a leendő elsősök szüleit az iskola programjáról, lehetőségeiről.

A tanítók, személyes találkozások során láthatják óvodásaink fejlettségét, érdeklődését. Bízunk abban, hogy elfogadják, nem iskolás gyermekek, hanem iskolai életre felkészített, érett óvodások kerülnek ki óvodánkból.

Az elsős gyermekek beilleszkedését mi is figyelemmel kísérjük. Első lépésként elkísérjük őket a tanévnyitóra, majd a későbbiek során egy-egy tanórára is belátogatunk. Megfigyeljük, hogyan illeszkedtek be az iskolai közösségbe, mennyire volt zökkenőmentes az átmenet az óvoda és az iskola között, mennyit fejlődtek. Kölsönös megbecsülésen, tiszteleten, érdeklődésen alapuló kapcsolatra törekszünk az alsó tagozatos nevelőkkel.

A hasonló pedagógiai szemlélet, személyes kapcsolatok, ismeretségek megkönnyítik, gyümölcsözővé teszik, mindennapi munkánkat.

Az óvoda és iskola közötti átmenetet a közös programok is segíti.

Közös programok

- Adventi gyertyagyújtás, karácsony, Márton -napi lámpás felvonulás, Gergely nap alkalmával az iskolások műsort adnak az óvodásoknak.
- Az óvodások karácsonyra maguk készítette ajándékot visznek az iskolásoknak.
- Tanév végén az iskolások meghívják a leendő elsősöket egy sportnapra.
- Közös kirándulások.

6.4 AZ ÓVODA KAPCSOLATA A FŐVÁROSI PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLATTAL, SZAKÉRTŐI BIZOTTSÁGOKKAL

Az óvodapedagógus, a gyógypedagógus, és a logopédus megfigyelései, fejlettségmérései alapján a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált fejlesztése érdekében a legelső és legfontosabb a szakértői vélemény beszerzése. A szakvélemények beszerzéséhez Szakértői Bizottsághoz kell fordulni.

Feladata:

- A fogyatékoság szűrése.
- A vizsgálati eredmény alapján szakvélemény készítése.
- A gyermek rehabilitációs célú foglalkoztatása a pedagógus és a szülő bevonásával.

- Az óvoda megkeresésére szakvélemény készítése az iskolakezdéshez, ha a gyermek egyéni adottsága és fejlettsége azt szükségessé teszi.
- A vizsgálat alapján javaslat tétel a gyermek különleges gondozás keretében történő ellátására.
 - Az ellátás módjára, formájára és helyére.
 - Javaslattétel az ellátáshoz kapcsolódó pedagógiai szakszolgálatra.
 - Megvizsgálni a különleges gondozás ellátásához szükséges feltételek meglétét
 - Beiskolázásnál iskolaérettségi vizsgálat végzése, ill. szakvélemény adása.

6.5 AZ ÓVODA KAPCSOLATA A PEST MEGYEI PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLAT SZENTENDREI TAGINTÉZMÉNYÉVEL

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek problémájának feltárása érdekében a területileg illetékes pedagógiai szakszolgálathoz kell fordulnunk.

Feladata:

- A vizsgálati eredmény alapján szakvélemény készítése.
- A gyermek rehabilitációs célú foglalkoztatása a pedagógus és a szülő bevonásával.
- Az óvoda megkeresésére szakvélemény készítése az iskolakezdéshez, ha a gyermek egyéni adottsága és fejlettsége azt szükségessé teszi.

6.6 AZ ÓVODA KAPCSOLATA A CSALÁDSEGÍTŐ ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLATTAL – A DUNAKANANYARI CSALÁD-ÉS GYERMEKJÓLÉTI INTÉZMÉNNYEL

A folyamatos információáramlás érdekében rendszeres kapcsolatot tartunk fenn. A jelzőrendszer él, így évi több alkalommal települési tanácskozást tart a gyermekjóléti szolgálat, melyen részt vesz a gyermekorvos, a gyermekvédelmi felelős, a védőnő, a jegyző, az iskola tagintézmények vezetője, főigazgató és a körzeti megbízott.

Részt veszünk a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett online konferenciákon.

6.7 AZ ÓVODA KAPCSOLATA A GYÁMHATÓSÁGGAL

A kapcsolattartás kiterjed a gyermekvédelmi rendszerekhez kapcsolódó feladatot ellátó, más személyekkel, intézményekkel, hatóságokkal való kapcsolatokra.

6.8 AZ ÓVODA KAPCSOLATA AZ EGÉSZSÉGÜGYI SZERVEKKEL

A védőnővel, a háziorvossal, a fogorvossal, időszakos a kapcsolatunk. A védőnő időszakosan szűrést végez az óvodában. Fogorvosi és szemészeti szűrést évente egy alkalommal szervezünk helyben, az óvodánkban.

Együttműködünk a közegészségügyi és járványügyi, felügyeleti hatóságokkal. Szükség esetén felvesszük a kapcsolatot a foglalkozás egészségügyi orvossal, Központi Operatív Törzsszel, Katasztrófavédelemmel.

6.9 AZ ÓVODA KAPCSOLATA A TARTÓS GYÓGYKEZELÉS ALATT ÁLLÓ GYERMEK, TANULÓ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSÁT BIZTOSÍTÓ EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÓVAL

Az főigazgató és az óvodapedagógusok jogosultak a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek állapotával összefüggő kapcsolattartásra eseti jelleggel.

6.10 AZ ÓVODA KAPCSOLATA A PEDAGÓGIAI SZAKMAI SZOLGÁLTATÓKKAL

Az intézmény szakmai kérdésekben konzultál a szakmai szolgáltatókkal, szakmai konferenciákon, szakmai napokon való részvételre van lehetősége. Szaktanácsadást vesz igénybe.

6.11 AZ ÓVODA KAPCSOLATA A MŰVELŐDÉSI HÁZZAL, KÖNYVTÁRRAL, HELYTÖRTÉNETI MÚZEUMMAL

A felújított Művelődési Ház lehetőséget biztosít intézményünk nagyobb rendezvényeinek megvalósítására. A gyermekelőadások rendszeres nézői az óvodások. A könyvtárban szervezett gyermekműsorokon és évente egy-két alkalommal az óvodások részére szervezett könyvtári foglalkozásokon veszünk részt. Évente szervezünk látogatást a Helytörténeti Múzeumba. A kapcsolat szorosabbá tételét szeretnénk erősíteni, rendszeres havi szintű könyvtári foglalkozásokkal.

6.12 AZ ÓVODA KAPCSOLATA A FENNTARTÓVAL, KISOROSZI KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁVAL

A fenntartó önkormányzattal a kapcsolatunk szoros, konstruktív. A működési feltételek biztosítása mellett, a fenntartó képviselőit meghívjuk az óvodai programokra, ünnepekre, amin érdeklődve, segítő támogatással vesznek részt.

Az intézmény működésében és egyéni kérések / szülők, gyermekek részéről / eldöntésében, közös munka megbeszéléseken együttműködünk.

Közös célunk a szülői és gyermeki igények kielégítése, ennek érdekében, minél több pályázat írása, és a nyert pályázatok eredményes megvalósítása.

6.13 AZ ÓVODA KAPCSOLATA A SZENTENDREI-SZIGET VONZÁSKÖRÉBEN MŰKÖDŐ ÓVODÁKKAL

A Szentendrei-sziget településein és vonzáskörében lévő településein működő óvodák óvoda igazgatóival, óvodapedagógusaival szakmai továbbképzések, egymás intézményében szervezett szakmai napok alkalmával találkozunk. Szakmai tapasztalatok cseréjével gazdagítjuk egymás munkáját.

Célunk a jövőben külföldi magyar óvodákkal történő kapcsolatépítés, oktatási tér kialakítására.

6.14 AZ ÓVODA KAPCSOLATA EGYÉB KÖZÖSSÉGEKKEL, CIVIL SZERVEZETEKSEL

Az intézmény egyéb közösségekkel (Kisoroszi Fejlődésért Közalapítvány, Kakaó Egyesület, Mezőntúli Nonprofit Kft.) való kapcsolattartására a közösség erősítő, kulturális tevékenységek jellemzőek. Összetartó szerepe jelentős. A külső kapcsolattartás a hagyományos rendezvényekben, illetve más jellegű programokban jelenik meg.

7 AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Nevelésünk általános feladatai

„Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése. Ezen belül:

- Az egészséges életmód alakítása.
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.
- Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.”

7.1 AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

(Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosítása alapján.)

Feladatunk az egészséges életmódra nevelés keretein belül az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukor tartalmú, ételek és italok, a magas só- és telített zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése.

A szülő kérésére és a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai útmutatása alapján, az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermekek ellátását biztosítja óvodánk. [Nkt. 62. § (1a) bek.]

Az egészség megvédése nemcsak a család, hanem az óvoda feladata is, ezért az egészséges életmódra történő felkészítést már az óvodás korban meg kell kezdeni, hisz a korán kialakított ismeretek, szokások rögzülnek, és természetes életformává válnak. Az otthonról hozott alapokra építve erősítjük a már kialakult jó szokásokat, s a rosszakat pedig a jó irányba tereljük. A gyermekek már a beilleszkedés időszakában a szép óvodai környezetben összeismerkednek a helyes testápolás, öltözködés, mozgás, pihenés, levegőzés szokásrendszerével. „Az óvodai élet kialakításában a gondozásnak kiemelt szerepe van. A gondozás folyamatában az óvoda dolgozói nevelnek, kapcsolatot építenek a gyermekekkel, segítik az önállóságukat.”

7.1.1 Egészségfejlesztési programunk

Alapvető célunk, az egészség megőrzése, az egészséges állapot megtartása, a gyermekek egészséges életvitel igényének alakítása.

Feladataink: A gyermek

- egészségének védelme, megőrzése, edzése,
- testi képességei fejlesztésének segítése,
- gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlesztésének elősegítése,
- egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés,
- **betegségmegelőzés**, az egészség megtartás szokásainak kialakítása,
- lelki egészségének, érzelmi szükségleteinek biztosítása,

- életvezetési képességeinek fejlesztése
- egészséges óvodai környezetének kialakítása,
- egészségkárosító szokásainak megelőzése,
- fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.
- hozzászoktatása a környezet védelméhez és megóvásához, a környezettudatos magatartás megalapozása.

Az egészséges életmód kialakítása nem történhet a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevétele nélkül.

Fontosnak tartjuk a megfelelő szakemberek bevonását - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása érdekében.

7.1.1.1 Öltözködés

A gyermekek váltóruháját, cipőjét, tornaruháját az öltözőben jól elkülönítve, jellel ellátva helyezzük el. A gyermekeknek megfelelő időt biztosítunk az öltözködési lépések gyakorlására. A szülőkkel egyeztetve ügyelünk arra, hogy a gyermek ruházata igazodjon a mindenkori időjáráshoz és a gyermek jó közérzetéhez.

7.1.1.2 Higiénikus szokások

A gyermekek megtanulják a helyes kézmosást, helyes fogápolást, a WC papír használatát, azt hogy csak a jellel ellátott, saját törölközőjüket használják, elsajátítják a tisztálkodás alapszabályait. Megtapasztalják, hogy mellettük vagyunk és bármiben kérhetik segítségünket.

7.1.1.3 Pihenés

Pihenéshez biztosítjuk a nyugodt légkört, az ide illő mesékkel, halk, nyugtató zenével. Az ágyak lábtól fejig történő elhelyezése, alvás előtti alapos szellőztetés, télen illóolajok párologtatása szolgálja a nyugodt alvást. A korábban ébredő vagy csak pihenő nagyok számára egy órás pihenés után csendes tevékenység lehetséges. (rajzolás, könyvek nézegetése, stb).

7.1.1.4 Egészséges táplálkozásra nevelés

A táplálkozásra gyermekkorban különösen oda kell figyelnünk, mert nem csak a játék, a mozgás során elfogyasztott energiát kell pótolni, hanem a szervezet fejlődését elősegítő ásványi anyagokat, vitaminokat is. Szoros együttműködést alakítottunk ki az óvoda épületében működő konyha élelmezésvezetőjével, aki a korszerű és egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étrendet állít össze a HACCP élelmiszerbiztonsági rendszer előírásai alapján. A gyermekeket a számukra eddig ismeretlen ízekkel is próbáljuk megismertetni, modellt nyújtva a családoknak a korszerű táplálkozás kialakításához.

Gyakran kapnak a gyermekek rozsos, ill. magos kenyeret, csirke húst, halat, minden nap fogyasztanak gyümölcsöt. A folyadék pótlására lehetőséget biztosítunk egész nap folyamán. A vallási, vagy egyéb okokból eltérő étkezést igénylő családok étkezési szokásait tiszteletben tartjuk. A nagyok önállóan szedik az ételt, használják a kést, villát. Gyermekeink elsajátítják a kulturált étkezési szokásokat.

7.1.1.5 Egészséges mozgásfejlesztés

A mozgás a gyermek fejlődésének nagyon fontos eleme. Az óvodás gyermek alapvető igénye a mozgás, s mindez lehetőleg a szabad levegőn. A nagy, füves udvarunkon különböző játékokkal, sportszerekkel kielégítjük a gyermekek mozgásigényét. Évszakonként kirándulásokat, sétákat szervezünk a környékünkön, megcsodálva a természet szépségeit. A mindennapi mozgással és a szabad levegőn való tartózkodással az egészséges életvitelre szoktatjuk gyermekeinket. Megtapasztalják, hogy ott, ahol mi élünk, milyen tiszta, egészséges a levegő. A mozgás közvetlen jelentősége abban nyilvánul meg, hogy fejleszti a gyermekek általános testi képességeit, állóképességüket, erősíti kezdeményező, akarati fejlődésüket.

A mozgásra nevelés óvodai színterei, a spontán, szabad játék keretében végzett tevékenységek és az irányított mozgásos tevékenységek, amik együttesen hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére.

Egészséges környezet

Az óvodai környezet kialakításakor fontos az összhang megteremtése, mely tükrözi a néphagyományőrző óvodai programból adódó sajátos arculatot. Ebből fakadó szemléletünk

olyan életrendet kínál a gyerekeknek, mely figyelembe veszi fejlődésük egyéni ütemét, és a

tevékenységeket a népi hagyományok eszköztárával gazdagítja. Lehetőséget teremt a személyes kompetenciák fejlődésére.

7.1.1.6 Baleset megelőzése, biztonságérzet kialakítása

Legfontosabb törekvésünk, hogy a gyermekek magabiztosan mozogjanak az óvoda egész területén. Odafigyelünk a gyermekek testi épségére, nagy gondot fordítunk biztonságukra.

A gyermekek testi épségének védelme és a baleset-megelőzés magába foglalja a személyi és tárgyi feltételek biztosítását, a használati tárgyak folyamatos ellenőrzését, a hibás, balesetveszélyes játékok, eszközök kiszűrését. A gyermekeket önmaguk és társaik testi épségének megóvására neveljük.

Igyekszünk minél több időt tölteni a szabadban, mert a levegőn való tartózkodás és mozgás biztosítja a gyermekek számára az edzettséget. Alkalmazkodunk az időjáráshoz, esős, vizes időben kérjük a szülőket, hogy gumicsizmát hozzanak a gyermekeknek, nyáron vékony, napellenzős sapkát, kendőt, illetve naptejet az UV sugárzás ellen. Erős UV sugárzás esetén bent tartózkodunk a csoportszobában.

Séta során gyakoroljuk a helyes közlekedést és a szabályok betartását. A szabályok betartása, az udvari játék, valamint a mindennapi játék során egyaránt nagyon fontos. Odafigyelünk a balesetvédelmi oktatásra. A veszélyes eszközöket és területeket jól láthatóan elkülönítjük.

A gyermekek biztonságérzetét erősítjük a szűkebb és tágabb környezetük megismertetésével.

7.1.1.7 A családi és óvodai szokások összehangolása

Az óvodába lépés előtt felvesszük a kapcsolatot a családdal, megteremtve az együttműködéshez szükséges jó légkört, így felkészülten várhatjuk az új gyermeket a csoportba. A bölcsődéből, a családból óvodába lépő gyermekek számára biztosítjuk a fokozatosságot a beilleszkedésnél. Időt hagyunk az új környezet megismerésére, kedvesen és sok - sok türelemmel segítjük a gyermeket az óvodai élet megkedvelésére. Az első napokban fontos a szülő jelenléte, mert a szeretetteljes, őszinte közeg segít az átállásban. Az év közben érkező gyermeket is ugyanígy fogadjuk. A csoport többi tagjával is megbeszéljük az új gyermek érkezését, azért hogy hozzánk hasonlóan szeretettel és kedvesen várják az új társat. Ahol lehetséges családlátogatás keretében tájékozódunk az otthoni szokásokról, körülményekről, mert az óvodapedagógusnak is fontos, hogy megismerje a gyermek, otthoni életritmusát, étkezési, pihenési vagy egyéb szokásait. A szülő érezze, hogy számíthat ránk, odafigyelünk a gyermekére, fontos számunkra, hogy hogyan illeszkedik be az óvodai életbe.

Óvodapedagógusi feladatok

- Az óvodapedagógus, a gyermek felvétele után készítsen a gyermekekről anamnézist, ezzel elindítja az ismerkedés folyamatát. Elsősorban a gyermekek testi szükségleteinek feltárására helyezze a hangsúlyt.
- A testi szükségletek, kielégítése határozza meg a gyermekek jó közérzetét, ami minden egyéb tevékenység végzéséhez szükséges.
- A növekedés, fejlődés üteme minden egyes gyermeknél másképpen alakul. Ezért folyamatos megfigyeléssel, / testsúly, testmagasság, stb / összehasonlító méréssel, segítse az egyéni sajátosságok feltárását.
- A gyermek életkorának megfelelő, rugalmas napirend kialakítására törekedjen.
- Nyugodt, derűs kiegyensúlyozott légkör megteremtése a csoportban.
- A szokás- és szabályrendszer kialakítása és betartatása a gyerekekkel.
- A gyermekek mozgásigényének kielégítése.
- A gyermekek folyadékigényének kielégítése (állandóan legyen ivóvíz a csoportban)
- A gyermekek levegőztetésének biztosítása minden nap, az időjárás függvényében.
- A kulturált étkezés szokásainak kialakítása.

- A pihenéshez a megfelelő hőmérséklet és a nyugodt légkör kialakítása
- Balesetek megelőzése.
- Lázás, beteg gyermek szüleinek értesítése, a gyermek mielőbbi hazaküldése.
- Az óvoda dolgozói egységes egészségügyi elvárásokkal rendelkezzenek.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szükségeit képes önállóan kielégíteni.
- A WC papírt és papír zsebkendőt helyesen használja, szükség esetén segítséget kér.
- A WC-t önállóan lehúzza.
- WC használat után kezet mos, és szárazra törli a kezét.
- Saját fésűjét használja.
- Önállóan öltözik, vetkőzik.
- Ruháját saját, jellel ellátott zsákjába, összehajtva teszi.
- Megfelelő mennyiségű ételt szed, azt kulturáltan elfogyasztja.
- Vigyáz a környezete rendjére, tisztaságára.
- Alvás, csendes-pihenő alatt nem zavarja a társait.
- Betartja a balesetvédelmi szabályokat.
- Szívesen játszik, mozog a szabadban.
- Elsajátítja a fogápolás és a testápolási szokásokat.

7.2 ÉRZELMI ÉS ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

A néphagyományörzés az érzelmi nevelés hatékony eszközeként vonul végig a programon.

A változatos cselekvések gyakorlása során a gyermek megtanulja vállalni érzéseit, érzelmi élete gazdagabbá, erősebbé válik, fejlődnek személyes és szociális kompetenciái.

Mindez az óvoda és a családok együttműködésével valósulhat csak meg.

A hagyományápoló program visszatérő, közös tevékenységei, szokásai megteremtik az együttélés egyedi, sajátos kommunikációs rendszerét. A hagyományörzés sajátos teret nyújt a gyermek szocializálódásához. Így a játékban megjelenő hagyományápoló tevékenységekben gyakorolja az önkifejezés formáit, a társas érintkezés mintáit, a nemi szerepeket. A közös élmények hatására valamennyit megérez a közösség ősi összetartó erejéből.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek személyes példa és tudatos nevelés által megtanuljanak olyan magatartásformákat, viselkedési szabályokat, melyekkel saját és társai testi épségét megóvhatja.

Fontos az érzelmi nevelés, a szocializáció és a biztonságot nyújtó szeretetteljes, családias légkör biztosítása, az óvodai mindennapok során.

A szociális és egyéni nevelés célja, a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport szabályai alapján.

Az óvodáskorú gyermek sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége.

A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában szeretetteljes, derűs légkör vegye körül. Családias, jó hangulatban kialakul a gyermek érzelmi kötődése társaihoz és a felnőttekhez egyaránt, ez pedig cselekvésre, játékra ösztönöz.

Az óvodába lépés kezdeti időszaka meghatározza a gyermekek óvodához fűződő érzelmi viszonyát.

Az óvodapedagógus, a szülővel együtt segíti a gyermek zökkenőmentes beilleszkedését, a későbbiek során pedig a családi szokások, nevelési elvek figyelembevételével, annak kiegészítőjeként működik. Tevékenységeken, valamint a mindennapokban teljesül az erkölcsi, szociális tapasztalatszerzés, a társadalmi normák elsajátítása. Ezek beépülésének segítése az óvodapedagógus feladata. Játékokkal, tanulságos mesékkel, beszélgetéssel, problémahelyzetek helyes megoldásával tudatosítható, erősíthető a helyes viselkedés.

/ Dramatikus játékok /

Kis óvoda lévén az egymásra figyelés, tolerancia, a különbözőség elfogadása fokozottabban érvényesül az óvodánkban. A nagyok ügyesebbek, segítenek a kicsiknek, rászorulóknak, (cipőkötés, öltöztetés, stb.), nem csúfolják ki, elfogadják a nehezen mozgó, vagy erősen beszédhibás társaikat, számon tartják a hiányzó gyermekeket, igazi nagycsaládként működünk. Szokásaink, hagyományaink segítik az összetartozás elmélyítését, az együttélés élményét, mely a gyermek érzelmi intelligenciáját gazdagítja. A gyermek érzi, hogy ebben a közösségben elfogadják, önmagáért szeretik, nincs megkülönböztetés. Ezzel erősödik önbizalmuk, egymáshoz való viszonyuk.

Az óvodapedagógus és a dajka értékadó attitűdje közvetíti a gyerekek felé a helyes viselkedési mintát. Fontos a gyermek esztétikai érzékének kialakulása. A szépen berendezett csoportszoba, a gyermeket körülvevő környezet formálja a gyermek szép iránti fogékonyságát. Az esztétikus környezet a gyermek élménybefogadó képességét és ízlésének alakulását segíti. A barátságosan berendezett, hívogató csoportszobák segítenek abban, hogy a gyermekek jól érezzék magukat. A színek és a természetes alapanyagokból készült bútorok, játékok kellemes hangulatot teremtenek. Óvodánk falait a gyermekek által készített alkotások teszik még hangulatosabbá.

Építünk a gyermek nyitottságára, ami által ahhoz segítjük, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, mely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeret, a szülőföldről és a családdal való kötődés alapja.

A természetben tett séták, kirándulások alkalmával megismerjük a sziget növény-és állatvilágát. A helyi védett, természeti értékeket, növényeket pl. az őszi kikerics, az árvalányhajt, a madarakat, pl. a gyurgyalagot, a parti fecskét, a vízimadarakat, a tárgyi, építészeti értékeket, pl. a régi házakat, templomainkat, a kálváriát és ezzel a szorosabb kötődést erősítjük a közvetlen környezetükhöz.

Célunk

- A néphagyomány éltetése és a természetóvás motiváló hatásának kihasználásával értékrendjük, erkölcsi érzékük formálása.
- A szociális, erkölcsi – érzelmi - akarati képességek fejlesztése.
- Az erkölcsi, akarati tulajdonságokat az óvodapedagógus és a dajka példaadó viselkedése is elősegíti.
- A társadalmi és iskolai beilleszkedést segítő szociális viselkedés szabályainak közvetítése.
- A szülőföldhöz való pozitív érzelmi viszony kialakítása, a természeti szépségek megismertetése és megóvása, a szép megláttatása.
- A segítő magatartás kialakítása.
- A különbözőség elfogadtatása (Pl.: beszédhibás vagy más nemzetiségű gyermek)

Óvodapedagógusi feladatok

- A néphagyományőrzés és a természetszeretet hatásrendszerével tudatosan ébren tartja, fejleszti a gyermek intellektuális érzelmeit (pl.. a kíváncsiságot, a rácsodálkozást, a felfedezést, az aktivitást, a sikert).
- Nyugodt, biztonságos, kiegyensúlyozott légkör megteremtése.
- Pozitív óvodapedagógus attitűd, elfogadó, toleráns magatartás.
- Társas kapcsolatok formálása.
- A helyes, udvarias magatartási formák kialakítása.
- Erkölcsi normák megfogalmazása.
- Családokkal való kapcsolattartás.
- Családlátogatás az újonnan jött gyermekeknél.
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek beilleszkedésének segítése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A csoport szokás és szabályrendszerét ismeri.
- A közösségi magatartás szabályait betartja.
- Növekvő önállósággal oldja meg feladatait.
- Közös tevékenységekben szívesen vesz részt.
- Alkalmazkodik társaihoz, toleránsan viselkedik.
- Vigyáz a környezetére, az óvoda játékaira, tárgyaira, berendezésére.
- Segít a rászorulóknak.
- A konfliktusokat elfogadhatóan, megbeszélve, vagy kompromisszumot kötve oldja meg.

7.3 AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS, MEGVALÓSÍTÁSA

Az emberek közötti kapcsolattartás formája, gondolataink, érzéseink, kifejező eszköze a nyelv. A gyermek életében a beszéd fejlődése a szociális kapcsolatainak kibontakoztatását segíti. Az anyanyelvi nevelés az óvodai élet minden területét áthatja. Az óvodai anyanyelvi nevelés célja a 3-6 éves gyermekek beszédészlelésének, beszédmegértésének fejlesztése, a kommunikációs képességek kibontakoztatása. Fő feladatunk, hogy a gyermekeket képessé tegyük, a feljük áramló információk befogadására, megértésére, és a saját érzelmeik, gondolataik szóban történő kifejezésére.

Az óvodapedagógus beszéde modell értékű a gyermek számára / mimika, gesztus, hanglejtés, hangsúly, ritmus / Elsőrendű példaadó, aki nem a hibákat javítgatva, hanem helyes, tiszta beszéddel mintát ad. Lehetőséget biztosítva minden gyermeknek, hogy elmondhassa gondolatait, érzéseit és kérdéseire mindig választ kapjon.

A hagyományőrző szemléletű nevelés tudatosan ráirányítja a figyelmet az anyanyelv szépségeire, szeretetére, megbecsülésére. A gyakori mondókázás, a mindennapos mesélés, verselés, az éneklés a tevékenységek gyakorlása közben intenzív élményt nyújt. Ez a közeg különösen alkalmas a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztésére.

Az anyanyelvi nevelés, a kommunikáció szorosan összefügg az értelmi fejlesztéssel, hisz csak a kellő nyelvi fejlettséggel rendelkező gyermekek tudnak igazán kapcsolatot teremteni környezetükkel.

A gyermek értelmi fejlődésének, fejlesztésének feltétele a környezet által nyújtott érzelmi biztonság. A hagyományápoló szemléletű nevelés az aktív cselekedtetéssel fejleszti a kognitív funkciókat. A gyerek intellektuális érzelmeit, - a kíváncsiságot, a rácsodálkozást, a felfedezést, a sikert, az aktivitást - a néphagyományőrzés és természetszeretet hatásrendszerével tudatosan ébren tartjuk, fejlesztjük.

Az értelmi nevelés egy része a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek bővítése, rendszerbe foglalása, másrészt a belső érést, fejlődést segítő inger- és élmény gazdag környezet biztosítása, az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, problémamegoldó képesség, és kreativitás fejlesztése.

Az értelmi nevelés alapvető mozgatója a gyermeki kíváncsiság, érdeklődés. A már meglévő, ismeretekre építve, az óvodában olyan változatos, sokrétű tevékenységeket ajánlunk a gyermekeknek, melyek során további élményeket, ismereteket szereznek környezetükről, (pl.: séták, kirándulások. során szerzett élmények, látogatás a lovardában, séta a Duna-parton, stb.) A közösen megélt élmények visszatükröződnek játékaikban.

Célunk

- A hagyományápolás során átélt közös alkotó tevékenységekkel fejleszteni az értelmi
- képességeket.
- A gyermekek tapasztalatainak és ismereteinek bővítése
- Kognitív képességek fejlesztése.
- Anyanyelvi képességek fejlesztése.
- A beszédkedv felkeltése és fenntartása.
- A beszéd-és kifejezőkészség fejlesztése.
- A szövegértés fejlesztése.

Óvodapedagógusi feladatok

- Olyan légkör megteremtése, ahol nyugodtan elmondhatják érzéseiket, gondolataikat.
- Kommunikációs helyzetek teremtése, szókincsük bővítése.
- Mintaadás helyes, tiszta beszéddel, a gyermekek számára érthető, világos kifejezések használatával.
- A gyermekek meghallgatása, „kíváncsiságuk” kielégítése, kérdéseik megválaszolása.
- Inger gazdag környezet, változatos tevékenységek biztosítása.
- A hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása.
- A gyermekek / egyéni / anyanyelvi fejlettségének folyamatos, nyomon követése.
- A tehetséges gyermekek fejlesztése.
- A beszédhibás gyermekek logopédiai fejlesztése, kapcsolattartás a logopédussal.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Kreatív, gondolkodó, problémamegoldó, tartós figyelemmel rendelkezik.
- Ismeri a térbeli viszonyokat.
- Korának megfelelő kognitív képességekkel rendelkezik.
- Tud kapcsolatot teremteni és kommunikálni.
- Szókincse korának megfelelő.
- Élményeit elmeséli, másokat végig hallgat.

8 AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

A néphagyományéltetés a nevelés folyamatában

„Az óvodákban folyó nevelést olyan szemléletmód szabályozza, amely tekintettel van a gyerekek egyéni fejlettségére és alkalmas arra, hogy kialakítsa az együttéléshez szükséges szokásokat. Ennek keretét a népi hagyományok ápolása is képes megteremteni.

Az óvodai nevelésben a néphagyományok - mondóka, dal, mese, gyermekjáték - anyagából bizonyos válogatás érvényesül. Az óvodapedagógustól függött, hogy az általa tervezett és vezetett nevelési folyamatba mit, mennyit és hogyan épített be.

A program nem csak a népművészet és a szokásörző jeles napok elemeit öleli fel, hanem a mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeket is. A néphagyományörző tevékenységeket tartalmilag és időrendileg egységes rendszerbe foglalja. Ennek összefoglaló keretét évszakonkénti rendezésben az „Évkör” adja. (1. ábra).”

8.1 JÁTÉK

A játék és a hagyományörzés kapcsolata

A régen feledésbe merült, vagy éppen a mai generációk számára már ismeretlen játékok, népszokások, néphagyományok hagyományörző tevékenységek, játékeszköz készítek felelevenítése az óvodás életkorhoz leginkább illeszkedő hagyományörző tevékenység.

Ezzel színesedik, gazdagodik a gyerekek élete, bővül a nevelés eszköztára. Ez a komplex hatásrendszer nyugodt játéklétkörben, kiegyensúlyozott derűs, óvodapedagógusi viszonyulással érhető el.

A játék tartalma:

A hagyományörző programban a klasszikus tartalom kiegészül népi játékokkal. Ezek közé sorolható:

- Énekes- táncos játékokat (szembekötődsdi, párcserélő, fogyó-gyarapodó játékok stb.)
- Mozgásos és küzdő játékok (versengő, sorjátékok, hidas játékok)
- Népszokásörző, dramatikus játékok (jeles napokhoz kötődő játékok)
- Népi játékszerek készítése (bábuk)
- Mind ezek új tartalommal töltik meg a gyerek játékát.

Játék

A játék az óvodai nevelés egyik leghatékonyabb eszköze. Az óvodás korú gyermek a játékban él és fejlődik, a játékon keresztül ismerkedik a világgal, az emberi kapcsolatokkal, eljátssza élményeit, érzéseit. Játékukban gyakran azonosulnak a felnőttekkel, eljátsszák a felnőtt-felnőtt, felnőtt-gyermek kapcsolatot, közben megtanulják a helyes viselkedési formákat, erkölcsi normákat sajátítanak el, stb. A játék hat a gyermek érzelmi, erkölcsi, társas, szociális és kognitív fejlődésre. A játék fejlődése az egész gyermek fejlődésének a tükrére.

Minden fejlődés értéknövekedés, amely az ember megismerő és teljesítő képességének gyarapodását, kreativitásának és önkifejezési törekvésének kibontakozását foglalja magába.

A fejlődés belső tényezői közül legfontosabb a belső érés.

A játék teszi megfigyelhetővé azokat a minőségi változásokat, amelyek egy bizonyos fejlődési folyamat fokozatos átváltozásainak elemei. Ez a folyamat az egyszerű gyakorló játékból a szerepjátékon át, a szabályjátékok világába vezet.

A gyermek a játéka során elsősorban önmagát tanulja. Ezen az úton próbálja feszültségeit oldani és vágyait kielégíteni.

A játékban a gyermek utánózik, kipróbál, kitalál.

Mindezeket szem előtt tartva, a gyermekcsoport összetételét és életkori sajátosságait figyelembe véve alakítjuk ki a csoportszobát úgy, hogy a különböző játéktevékenységekben a gyerekek ne zavarják egymást. Elkülönült játszócsoportok alakulhassanak ki a különböző kuckókban, játszósarkokban, lehetőségük legyen változatos játékfajtákat gyakorolni (gyakorló, szerep, konstrukciós, szabályjátékok, bábozás, különböző mozgásos játékok). Figyelünk arra, hogy a gyermekek tartsák tiszteletben a másik gyermek munkáját, játékát, arra vigyázzanak. A szociálisan érettebb gyermekek pozitív mintát adnak az esetleges konfliktushelyzetek helyes megoldására, ezért hagyjuk kibontakozni a gyermekek játékát, csak a súlyos konfliktus-és balesetveszélyes helyzetekbe avatkozunk be, hagyjuk a játék szabad folyását.

A játék folyamatosságát igyekszünk biztosítani, a megkezdett játéktevékenységet, illetve annak produktumát (pl. vár, különböző építmények, ill. konstrukciók, szerkezetek stb.) a megszakított tevékenység után, esetleg több napon keresztül is folytathatják.

A játék lehet a gyermek szabad játéka és lehet az óvodapedagógus által kezdeményezett.

Szabadjáték során a gyermek maga választja meg a játéktevékenységet, eszközöket, társakat és a játszó helyet. Itt a játék önmagáért jön létre. Ennél a játéknál az óvodapedagógus játékirányítása abból áll, hogy követi a játék folyását.

A kezdeményezett játékban az óvodapedagógus pedagógiai szándékkal teremt a gyermek érdeklődésének, fejlettségének megfelelő játékhelyzetet. Itt a játék célja a gyermek képességeinek, kompetenciájának fejlesztése.

Spontán kialakult játék mellett elsősorban a 3-4 éves gyermekek igénylik a felnőttel való játszást, itt figyelniük kell a helyes arányokra, hogy ez a közös tevékenység mennyi ideig indokolt, hogy a fejlődésben ne váljon gáttá a túlzott kötődés. Ez a leválás a vegyes életkorú csoportokban hamarabb megtörténik, mivel az óvodapedagógus szerepét a nagyobb társak veszik át.

A játéktevékenység fontos eleme az élmény, mely lehet a gyermek egyéni élménye, amelyet a családból, közvetlen környezetéből hoz. Rendkívüli értékkel bír az óvodai társakkal átélt élmény.

Udvari játék, szabadon töltött tevékenységek

A helyi adottságok lehetővé teszik, hogy a gyermekek tavasztól ősziig az udvaron játszassanak a nap nagy részében. A nagy, füves udvar jó lehetőséget kínál a változatos játéktevékenységekhez.

A babaszoba, konyha a bent megkezdett játékok folytatására ad lehetőséget, a két homokozó várépítésre, sütés-főzésre inspirálja a gyerekeket. A hinták, csúszdák, rollerek a nagymozgásos játékot biztosítják. Az udvar alkalmas a mindennapi játékok mellett a népi játékok játszására, népi játékkészítések, kismesterségek gyakorlására is.

A játék célja

- Az örömteli, szabad, elmélyült, önkéntes játék a gyermekek teljes személyiségfejlődését, pszichikumát, kreativitását és a differenciált képességfejlesztést segíti elő.

Feladatok

- Érzelmi, akarati, erkölcsi tulajdonságok fejlesztése.
- Szociális, társas kapcsolatok formálása.
- Kognitív fejlődésük elősegítése.
- Testi képességek fejlesztése.
- Anyanyelvi kifejezőképesség erősítése a játékon keresztül

Óvodapedagógusi feladatok

- Megismertetni a gyerekekkel a hagyományos népi eszközöket, játékokat.
- A jó játékhoz szükséges nyugodt légkör és elegendő idő biztosítása.
- Inger gazdag, játékra inspiráló környezet kialakítása
- Megfelelő mennyiségű és minőségű, esztétikus, kreatív gyermeki játék kibontakozását segítő, sokfajta játéklehetőséget biztosító eszközök, játékok, a gyerekek számára elérhető, hozzáférhető helyen elhelyezve.
- Olyan szabályrendszer kialakítása, aminek betartásával nem zavarják egymás játékát.
- A gyermek játékválasztásának tiszteletben tartása.
- A gyermeki játékfejlődés figyelemmel kísérése.
- Csak szükség esetén történő beavatkozás a játéktevékenységbe.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Örömmel, önfeladten, elmélyülten, kitartóan tud játszani. Élményeit, érzéseit eljátssza. Szívesen vállal szerepet.
- A játékszabályokat betartja, erre társait is figyelmezteti.
- Konfliktushelyzetben megoldást talál, ha kell, kompromisszumot köt.

8.2 VERSELÉS-MESÉLÉS

Vers, mese és a hagyományőrzés kapcsolata

A mese, vers, mondóka anyag zömmel, a népköltészet tárházából származik. A gyermek érzelmein át épülnek be ízlésvilágába, alapozzák meg "kulturális anyanyelvét".

A néphagyomány-ápoló irodalmi nevelésben nagy szerep jut a mindennapi élet hagyományaihoz, szokásaihoz, a jeles napokhoz, ünnepekhez, a természet jelenségeihez, változásaihoz kapcsolódó mondókáknak, meséknek, találós kérdéseknek, szólásoknak, közmondásoknak és dramatikus népszokásoknak.

Verselés-mesélés

Az óvodába kerülő gyermekek különböző otthoni környezetből érkeznek az óvodába, más-más vallási, kulturális, világnézeti háttérrel rendelkeznek. Mindezt figyelembe véve, erre építve, új ismeretekkel gyarapítva közvetítjük a gyermekek számára a mese világát. A vers a mese az anyanyelvi nevelés része, a gyermeknek az anyanyelvén régi szokásokat, értékeket közvetít. Tanít az emberi együttélés törvényeire, magyar népünk erkölcsi szokásaira.

A mesére az óvodás gyermek tartósan és kényszer nélkül tud figyelni, örömforrás felnőtteknek és gyermeknek egyaránt. A mesehallgatás közben kialakul a szemkontaktus és ez által az óvodapedagógus lemérheti, milyen hatással van a gyermekre az elmondott mese.

A jól elmondott mese tiszta hangképzéssel, artikulációval a mese hangulatát követő arcmimikával, testbeszéddel, fokozza a gyermekben a hallottak befogadását.

A gyermek kettős tudattal éli meg a mese élményeit. Megpróbálja magát beleképzelni a cselekménybe, ez erősíti a hallottak befogadását. Mesehallgatás közben oldódnak szorongásai, képzelőereje, belső képalkotása fejlődik.

A vers hangzásával, dallamával, hangulatával hat a gyermekre. Segít abban, hogy rácsodálkozzon a természet szépségeire, változásaira, a környezetükben előforduló kisebb csodákra.

„ A 3-7 éves kor a szavakkal való játéknak, a szavak muzsikájában való gyönyörködés kora.”

A mondókák, höcögtető, dúdolók, ölbeli ringatók bensőséges kapcsolatot alakítanak az óvodapedagógus és gyermek között, megkönnyítve ezzel a beszoktatás folyamatát.

A gyermeket - fejlődési ütemét figyelembe véve - szoktatjuk a mese, vers szeretetére, a már említett népi mondókákkal, lovagoltatókkal, höcögtetővel, a gyermekkor érzelmi világához közel álló rövid mesékkel. Az állatmeséken, láncmeséken át jutnak el a bonyolultabb szerkezetű tündérmesékhez.

A gyermekek kérésének és érdeklődésének megfelelően naponta többször mondunk mesét, verset. A séták, kirándulások udvari játék során egy növény, állat, bogár, évszakváltás, természeti jelenség előcsalogat belőlünk egy-egy odaillő verset, mondókát. A gyakori ismétlésekből következik, hogy a gyermek befogadóból maga is előadóvá válik.

Az ismétlések eredményeként nő a gyerekek bábozási, dramatizálási kedve, ezáltal gyarapszik szókincsük, fejlődik kommunikációs képességük. Lehetőséget biztosítunk, hogy egymásnak is meséljenek, és saját „előadásukat” szívesen megtekintjük.

Fokozatosan szoktatjuk hozzá a gyermekeket a mese figyelmes végig hallgatásához. A verselés-mesélés minden tevékenységhez köthető és egy minden helyzetben felhasználható eszköz, amely a gyermeki lélek kibontakozását segíti.

Igazodva a gyermek életkori sajátosságaihoz a népmesék, a népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi, kibővíti a klasszikus és kortárs irodalmi művekkel, egyaránt jelen vannak óvodapedagógusaink tárházában.

Az óvodapedagógus a meséhez szükséges nyugalmat pedagógiai tapintattal, a személyes kapcsolatokat erősítő érzelmi eszközökkel, a mesehallgatásra utaló ismétlődő szokásokkal, rítusokkal teremti meg, ezzel is segítve a gyermeket a mesére történő ráhangolódásra. Egy adott mesét a héten többször hallanak a gyermekek más - más irodalmi eszközökön keresztül, mely, segíti a mesék befogadását, a történet mélyebb megismerését. Az irodalmi élmény feldolgozását erősíti a rajzolás, a zene, a mozgás, a játék. Ünnepek alkalmával az óvodapedagógusok által előadott bábműsor vagy mese előadás, kellő mintát és örömet nyújt a gyermekek számára. A mesékhez, könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolat megalapozhatja az olvasóvá válást.

Célunk

- Irodalmi élmény nyújtásával a gyermekek érzelmi, erkölcsi, anyanyelvi, (szókincs) értelmi fejlődésének (emlékezet, képzelet) elősegítése, és a pozitív személyiségjegyek megalapozása.
- A népi, klasszikus-és kortárs irodalmi értékekkel az irodalom iránti érdeklődés felkeltése.
- A nyelv szépségének, játékosságának megismertetése.
- A magyar kultúra átöröklése.
- Az irodalmi műveken keresztül erősíthetjük az összetartozásunkat, a szülőföldhöz tartozás érzését.
- A szülők szemléletformálása.

Feladatunk

- Az anyanyelvi képességek fejlesztése.
- Az értelmi képességek kibontakoztatása.
- Érzelmi - akarat-képesség megalapozása.
- Motoros képességek kialakítása.
- Szociális képességek erősítése.

Alapelveink

- A nevelés fontos eszköze a népköltészet, a magyar mese és mondavilág, melyek kapcsolódnak a természethez, az emberekhez, az állat és növényvilághoz a mindennapi életéhez.
- A mesék megtanítják a szépség, az igazság, a jóság meglátására a gyermekeket, általuk a tisztább életforma szeretetére.
- A hagyomány ápolását, a környezet megszerettetését, az évszakok szépségének meglátását, és a belsőszépség érzelmvilág fejlődését erősítik meg a gyermekekben a mesék, versek.

Óvodapedagógusi feladatok

- A vershez, meséhez, való nyugodt légkör megteremtése.
- Mesemondáshoz szükséges szokások kialakítása.
- Mesék tudatos, korosztályhoz (gyermekek adott fejlettségi szintjéhez) igazodó kiválasztása, az élőszavas mesemondás előnyben részesítésével.
- Az irodalmi élmények változatos közvetítése.
- A mese vers eszközeivel, a gyermek képességeinek fejlesztése.
- Változatos irodalmi anyag összeállítása és közvetítése (elsősorban a magyar kultúra értékei) a gyermek életkorának és egyéni érdeklődésének figyelembevételével.
- A gyermekek motiválása dramatizálásra, bábozásra, ezekhez közösen eszközkészítés.
- Könyvek nézegetésének biztosítása.
- Színház, bábszínház látogatás szervezése.
- Könyvtárlátogatás szervezése.
- Digitális eszközök nevelési célnak megfelelő alkalmazása.

Tartalom

A 3-4 évesek ismerkedjenek meg egyszerűbb mondókákkal, ölbeli ringatókkal, lovagoltatókkal, hintáztatókkal. Ritmikus zenei hatású játékos rövidke versekkel. Rövid állat és láncmesékkal.

A 4 – 5 – 6 évesek ismerkedjenek meg névcsőfolókkal, halandzsza szövegű mondókákkal, kiolvasókkal, vidám humoros versekkel, klasszikus és mai magyar költők verseivel, műveivel. Állat és népmesék, klasszikus tündérmesék, cselekmény dús állatmesék.

A 6 – 7 éveseknél a mesék történetei szóljanak tágabb környezetről, hallgassanak bonyolultabb, tréfás állat-és népmeséket, tündérmeséket, folytatásos meseregényeket.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Örömmel és kitartó figyelemmel hallgat mesét.
- Szívesen mesél, versel, báboz.
- Kitalál rövid meséket, szívesen improvizál.
- Egy megkezdett mesét tud folytatni.
- Képes egyszerűbb mesefordulatokat elmondani.
- Szívesen nézeget könyveket, azokra vigyáz.

8.3 ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC

Az ének, zene, népi játék, tánc és a néphagyományőrzés kapcsolata

A mondókák, népi játékok a népdalok, hozzátartoztak az emberek mindennapjaihoz, fennmaradniuk is ezért sikerült. Munkájuk egyhangúságát énekléssel oldották fel, sokszor érzelmeiket, örömeiket, bánatukat is ekképpen fejezték ki. Gyermeküket éneklésre ringatták a bölcsőben. Minden alkalomnak megvolt a saját dal- és szokásrendszere. Erre a néphagyományra építkezve alakítjuk ki zenei nevelésünket, juttatjuk a gyerekeket sajátosélményekhez, tesszük gazdagabbá érzelmi, zenei, esztétikai világukat.

Ének, zene, népi játék, tánc

A zenei nevelés az egész óvodai életet áthatja. Ennek megalapozását a Kodály- módszer alkalmazásával biztosítjuk. A zenei anyagot a magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok, és a kortárs zenei alkotások világából merítjük. A zenei anyag kiválasztását tudatosan igazítjuk a naptári évhez, állami-egyházi jeles ünnepekhez, természet jelenségeihez.

„A zenei anyanyelv alapozása szoros kapcsolatban van a nyelv kifejező gyakorlásával. A magyar zenei nevelés szilárd alapja a közös ének, mely hordozza és gazdagítja az anyanyelvi örökséget.”

Az ének-zene a mindennapokban jól beépíthető fejlesztő tevékenység.

Amikor csak lehet, éneklünk a gyermekeknek (pl. beilleszkedési időszakban ringatók, höcögtető, délutáni pihenésnél). Beszoktatási időben a gyermekekkel történő egyszemélyes játékok az örömforrás mellett az érzelmi kötődést is erősítik. Éneklünk a gyerekekkel (pl.: séta során, ha felfedeznek egy-egy állatot, vagy növényt, meséhez, vershez kapcsolódva, sütés-főzés, vagy egyéb játéktevékenységhez kapcsolódva).

A délutáni pihenést is meghittebbé tesszük kis altatókkal, nyugtató zenehallgatással.

A zenei élmény sokoldalúan hat a gyermekekre, fejleszti esztétikai érzéküket, áthatja az óvodai élet egész területét pl. anyanyelvi nevelés, ábrázolás, mozgás. Festésnél, fészekkészítésnél, csiga, rajzolásnál, dallal, énekel kísérelhetjük a tevékenységet pl.: „ Eresz alól..” és a „Csiga - biga..” stb. mozgás változtatásnál, dalra, mondókára vonulhatnak.

A dalos játékok magukban hordozzák mindazt a zenei feladatot: hallás, ritmusérzék, mozgásfejlesztés, ami az óvodapedagógus számára tudatosan meghatározott, a gyermekek zenei nevelésénél. A gyermekek mindezeket utánnézéssel sajátítják el, óvodapedagógustól, társától egyaránt, lényeges, hogy számukra élmény, örömforrás legyen.

Vegyes életkorú gyerekeknél a nagyok zenei teljesítménye modell a kicsik számára, amit utánoznak, s ezáltal, felgyorsul a zenei érésük.

Cél

- Fogékonnyá váljon a gyermek a zene iránt.
- Az ének legyen öröm a gyermek számára.
- Közös ének közös játék öröme.
- Nemzeti kultúránk megőrzése.
- A szülőföld értékeinek átörökítése a népzene a népdal által.
- A gyermekek megismertetése más nemzetek zenei kultúrájával is.
- A zenehallgatás megszerettetése.
- Zenei "anyanyelv" megalapozása.

Feladat

- A felhasznált zenei anyagok életkornak, / kis hangterjedelmű / képességszintnek megfelelően, igényesen legyen megválogatva.
- A zenei képességek fejlesztése. / ritmus, hallás, emlékezet, éneklés, mozgás, hangszer használat /
- A zenei képességfejlesztő játékokon keresztül az anyanyelvi, értelmi, érzelmi-akarati és mozgás képesség fejlesztése.
- A népdalok, népi játékok által a hagyományok megismertetése, továbbélésük biztosítása.

Alapelveink

- Az éneklés, zenélés váljon mindennapossá, jellemezze a játékosságot.
- A zene eszközét a mindennapi tevékenységekben használjuk komplexen.

Tartalom

3 – 4 éves korban, jellemzően ölbéli, kétszemélyes játékok, rövid mondókák, dalok 2/4 – es üteműek legyenek, amelyekben negyed és páros nyolcad ritmusok találhatók. Járással, egyszerű mozdulatokkal emelik ki a dalok, mondókák egyenletes lüktetését. A zenei újraalkotást a dalok sokszori ismétlése jelenti. Ismerkedjenek meg egyszerűbb hangszerekkel. / dob, ritmus bot, stb / Ismerjék fel egymás hangját, a környezetükben lévő tárgyak jellegzetes hangjait.

4 – 5 éves korban 4 – 8 motívumból álló énekes játékokat, műdalokat is énekelgessenek. Az új dalok és mondókák mellett, ismételgessék a kiscsoportban megismert mondókákat és dalokat is. A dalos játékok közül már nehezebbet is választhat az óvodapedagógus / párválasztós, szerepcserés /. A dalok hangterjedelme továbbra is pentaton jellegű legyen. Hallás és ritmusfejlesztő játékokkal ismerkedjenek. Játszanak kérdés – felelet játékot. Ismerjék fel dúdolásról, hangszerről az ismert dalokat. A hangszerek használata váljon természetessé számukra. Zörejhangokat ismerjenek fel.

5 – 6 – 7 éves korban az új mondókák és dalos játékok mellé, kapcsoljunk 3 – 4 alkalomhoz illő műdalt is. A válogatásánál a negyed és nyolcad ütem mellett, már a szünet és szinkópa is jelenjen meg. Az énekes játék bonyolultabb változataival is ismerkedjenek meg / fogyó, gyarapodó, kapus hidas /. Az énekes játékoknál ismerkedjenek meg a néptáncból vett egyszerűbb alaplépésekkel, forgásokkal. Hallás ritmusfejlesztő és kérdés – felelet játékokat játszanak. A dallambújtatás, dallamfelismerés mellett az ismert dallamfordulatok mintájára próbáljanak néhány hangból álló motívumokat kitalálni saját szövegre. A mozgással, beszéddel, énekkel tudják követni a tempóbeli különbségeket. Különböztessék meg az őket körülvevő világ, különböző tárgyainak zörejhangját, hangszerek hangját. Használjanak ritmushangszereket, alakítsanak zenekart.

Zenei nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok

- A zenei anyag igényes kiválasztása, életkornak és képességszintnek megfelelően, figyelembe véve a hazájukat elhagyni kényszerülő, vagy kisebbséghez tartozó gyermekek zenei kultúráját.
- A zenei képességek megalapozása (hallás, ritmusérzék, mozgás, zenei emlékezet,).
- A játékos alkotókedv felkeltése.
- Zenei ízlés formálása.
- Sokoldalú élmény nyújtása.
- A gyermekek megismertetése különböző hangszerekkel.
- Az éneklés kapcsolódjon minél több napi tevékenységhez.
- A gyermek nyelvi képességeinek fejlesztése.
- A gyermekek harmonikus mozgásának fejlesztése.
- A zenei nevelés szélesítése a digitális eszközök alkalmazásával.

Szervezeti formái

- Egyszemélyes (öbéli játékok)
- Mikro csoportos, kötetlen (hangszeres játékok)
- Makro, mikro csoportos, kötetlen és kötött (népi játékok, gyermekdalok)

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Örömmel énekel, akár önállóan is.
- A dalos játékokban szívesen vesz részt, maga is kezdeményezi a játékot.
- Felismeri környezete zöreijhangjait, néhány hangszer hangját.
- Esztétikusan képes együtt mozogni társaival.
- Képes érzékeltetni az egyenletes lüktetést, ritmust.
- Meg tudja különböztetni a zenei fogalompárokat.
- Szívesen hallgat zenét.

8.4 RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka és a néphagyományőrzés kapcsolata

A tárgyi népművészet anyagai, forma-, szín- és díszítő világa ma is követendő modell lehet az alkotó ember számára. A hagyományőrzésben az értékek újra felhasználásával létrejön a folyamatosság. A vizuális nevelés lehetőségei a hagyományőrző tevékenységek, a népi kismesterségek, a növényi játékeszköz készítésegyakorlása által gazdagodnak.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a személyiség fejlesztésének. Az ábrázoló tevékenység a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újra alkotását teszi lehetővé a gyermek számára. Az ábrázoló tevékenység célja nem maga a tevékenység során létrejövő bármilyen alkotás, annak esztétikai értéke, hanem maga az örömteli cselekvés. Lehetővé tesszük, hogy bármikor kedvük szerint gyurmázzanak, rajzoljanak, vagdossanak, ragasszanak, hajtogassanak, barkácsoljanak a gyerekek. Amit készítenek a játék során fel is használhatják (pl.: síkbábok, ujjbábok, barkácsolt tárgyak). Az alkalmazott technikákat, az eszközök használatát bemutatjuk, de nem szabjuk meg, hogy mit csinálnak, hanem abban segítünk, hogy hogyan és miből készítsenek valamit. A tevékenységek irányítása oldott, szeretetteljes légkörben folyik, ilyenkor lehetőség nyílik egy-egy, a témához kapcsolódó dal közös elénekléséhez, vagy vers elmondásához. Az önállóságukat az egyéni kifejezőmódjukat megtartva, alkotótevékenységüket dicsérettel ösztönözzük. Az elkészítés folyamata is játék. Az értékelés egyénileg történik, nem az elkészült munka a fontos, hanem a tevékenység, amelyben a gyermek vizuális önkifejezése valósul meg. A vizuális tevékenység megszervezéséhez jó lehetőséget adnak az évszakok változásai és a gyermekekhez közel álló ünnepek.

Mind ezek érzelmileg úgy hatnak a gyerekekre, hogy motiválják őket az alkotó tevékenységre (pl.: adventi időszak, húsvét, anyák napja állatok világ napja, stb.). A

gyermeki kreativitást az inger gazdag környezettel, változatos anyagokkal és technikákkal (fa, kavics, agyag, termések, fonalak, stb.) fejleszthetjük. Ezekben a tevékenységekben kiélhetik vágyaikat, levezethetik szorongásukat, alkotó képzetüknek teret adva. Mind ezek megvalósításához biztosítjuk a szükséges eszközöket. A gyermekek munkái az öltözőben folyamatosan bemutatásra kerülnek, alkotásaik díszítik az óvodát.

Cél

A szépre fogékony, kreatív gyerekek nevelése, akik szívesen használják az ábrázolás eszközeit, változatos technikáit, gondolataik, érzelmeik, kifejezésére.

A helyes ceruzafogás elsajátíttatása.

Alapelveink

- Az ábrázoló tevékenység, a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újra alkotását teszi lehetővé a gyermekek számára.
- A gyermek alkotó tevékenysége a játékra épül, a játék egyik formája.
- A gyermekek esztétikai érzékenységének, szép iránti nyitottságának alakítása.

A vizuális nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok

- A gyermekek számára megfelelő, idő, hely, eszköz biztosítása.
- Az eszközök elérhetőségének biztosítása.
- Törekvés a természetes anyagok, termések felhasználására, egyéb anyagok újra felhasználásra a környezettudatos gondolkodás, fenntarthatóságra nevelés jegyében.
- Higiénikus szokások kialakítása (kézmosás, védőkötény, az asztalok tisztaságának megóvása lemosható terítővel).
- Az életkori sajátosságoknak és egyéni képességeknek megfelelő technikák megismertetése, gyakoroltatása.
- Lehetőség biztosítása az alkotásra az udvaron is.
- Az eszközök helyes használatának megtanítása.
- A gyermekek által elkészített alkotások pozitív értékelése, elfogadása,
- Tehetségígéretes gyerekek felismerése, figyelemmel kísérése.
- A gyermekek ízlésének, esztétikai érzékének formálása.
- A gyermekek alkotókedvének növelése ötletekkel, javaslatokkal.
- Gyermeki alkotások közösségi rendezvényen történő bemutatása.
- Az infokommunikációs eszközök alkalmazása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Tevékenységekben kitartó, munkáit befejezi.
- Élményeit képes vizuálisan is megjeleníteni.
- Vizuális tevékenységekben szívesen vesz részt, a technikákat használni tudja.
- Munkavégzés közben figyel önmaga-és környezete tisztaságára.
- Helyes eszközfogásokat elsajátította.
- Vizuális észlelése, megfigyelése, emlékezete, korának megfelelő.
- Szereti maga körül a szépet, környezetét szívesen díszíti.
- Formagazdagon építkezik, ábrázolt témái változatosak.
- Térlátása korának megfelelő.
- Vonalvezetése balról jobbra halad.

8.5 MOZGÁS

A mozgás és a néphagyományőrzés kapcsolata

A népi életmódban az anya és az apa gondoskodott gyermeke ügyességéről, erőnlétéről, az esztétikus, harmonikus mozgás alakításáról. A gyerek mintát kapott a családban, a társaktól, a tágabb közösségtől. Felnőtt korára a játékok, a dramatikus szokások viselkedésmintái mellett, a néptánc mozgáselemeit is magáévá tette. Az emberi test (tartás) elődeink életében is az egyén meghatározó jellemzője volt.

A mozgás az érés folyamatában a fejlődő gyerek természetes szükséglete. A program sokrétűen elégíti ki a gyerek mozgásigényét. Tudatosan segíti a mozgás és az észlelési funkciók összerendeződését. Nagy hangsúlyt fektet az egyensúlyérzék és a ritmusérzék fejlesztésére, mint minden összerendezett mozgás alapjára. A mozgás nem szűkül le a testnevelésre, és a mondókás-énekes játékok körére, jelen van az óvodai élet minden területén.

Mozgás

Az óvodás gyermek lételeme a mozgás. „ Ez nemcsak biológiai adottság, pl. fokozott oxigénigény kielégítésére törekvés, hanem a játék egyik lehetősége és örömforrása is.”

Ezért fontos, hogy megfelelő felkészültséggel, a nap bármely időszakában, helytől függetlenül biztosítani tudjuk számukra a mozgáslehetőséget, az egészséget erősítő játékos tevékenységeket spontán vagy szervezett formában.

A természet adta lehetőséggel élve, a gyönyörű környezetet segítségül hívva próbáljuk a szülők szemléletét formálni. Felhívjuk figyelmüket a mozgásszegény életmód veszélyeire, sétákat, kirándulásokat, játékos családi délutánt szervezünk, ezekbe a szülőket is bevonjuk.

A mozgás az egész óvodai életet átszövi. Jelen van a játékban, a gondozási, önkiszolgálási tevékenységekben, az egészséges életmód alakításában, az anyanyelvi- és értelmi képességek alakulására is hatással van.

A mozgás a nagymozgástól kezdve a finommotoros mozgáson át a gyermek egész személyiségét befolyásolja.

Cél:

- A rendszeres mozgás természetessé váljon, és örömforrást nyújtson a gyerekeknek.
- Az egészséges életmód, a rendszeres testedzés szokásrendszerének, a testi-lelki harmóniának a kialakítása.

Feladatok:

- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése.
- Egészséges életre nevelés a rendszeres mozgás segítségével.
- Testi képességek fejlesztése (állóképesség, koordinált mozgás, egyensúlyérzék, testi erő, differenciált mozgás, finommotorika)
- A napirend kialakításánál vegyük figyelembe, hogy egész nap megfelelő
- eszközökkel és hellyel lehetőséget teremtsünk a csoportszobában és az udvaron a mozgásos tevékenységekre.
- A szabad mozgás zavartalan gyakorlási lehetőségeinek biztosítása pl.: nagymozgások (csúszás, mászás, futás, stb.)
- A megfelelő motiváció, a mozgásra készítő biztonságos környezet kialakítása, a
- mozgásos tevékenység pozitív megerősítése, a szükséges szabályok kialakítása.
- Mozgáson keresztül az anyanyelvi, értelmi, érzelmi-akarat és szociális képességek fejlesztése

Alapelveink

- A mozgás fontosságának kiemelése, a többi képességre gyakorolt pozitív hatásának szem előtt tartása.
- Az egészséges életmód, kulcsfontosságú eszköze a mozgás, ennek fontosságára a szülők figyelmének is felkeltése.

Szervezeti formái:

- Spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység
- Irányított, mindennapos mozgásfejlesztés
- Szervezett mozgásos tevékenység

8.5.1 Spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység

A mozgás ebben a korban belső igényből fakad, ezért fontos, hogy a lehető legtöbb időt a gyermekek a szabadban töltsék. Állandó lehetőséget biztosítunk az egészséges mozgásra az udvaron lévő mozgásfejlesztő játékokkal (hinták, rollerek, futóbiciklik, csúszdák, kötelek, karikák, labdák, lépegetők, stb.).

A szép nagy udvar lehetővé teszi a futó és fogó játékokat, és a környezet veszélytelen tárgyait mozgásfejlesztő eszközként használhatják.

A csoportszobában mindig kéznél vannak a pörgők, billegők, varázspallók, füles labdák, ezeket egész nap igénybe vehetik.

8.5.2 Irányított, mindennapos mozgásfejlesztés

A délelőtti játékidőben játékos környezetben, játékba ágyazva kerül rá sor, lehetőség szerint a szabadban (10- 15 perc), de megvalósulhat csoportszobában is.

Általában utánzó és mozgásos játékokkal, kézi szerekkel végezzük (babzsákok, szivacs labdák stb.) Kiemelt szerepet kap a néptánc, mozgásos népi játékok., mely segíti a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését.

8.5.3 Szervezett mozgásos tevékenység

Heti egy alkalommal kötelező jelleggel folyó tevékenység, lehetőleg szabadban, illetve a tornaszobában.

A gyermekek fejlettségét, terhelhetőségét figyelembe véve, differenciáltan.

„A játékot, a játékoságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a testnevelésben.”

A foglalkozásokba beépítjük a testalkati deformitások megelőzésére szolgáló speciális gyakorlatokat (lábboltozat erősítés, tartásjavítás stb.)

Tartalom

3-4 éveseknél a természetes mozgások kerülnek előtérbe, így a nagymozgásokra helyezzük a hangsúlyt. (futás, csúszás, mászás)

A foglalkozások lehetőséget nyújtanak arra, hogy a kisgyermek ismereteket szerezzen önmagáról, testrészeiről, működésükről. (testséma-fejlesztés)

A nagymozgások végrehajtása közben spontán fejlődik az észlelése, ezért fejlesztését nem kell tervezni.

4-5 éveseknél nagyobb szerepet kap a tér mozgásos megismerése, ezért tervezünk minél több olyan gyakorlatot, amikor különböző formákat mozognak be.

Az egyensúlyérzék fejlesztésére, forgásokat, testhelyzet változtatásokat.

Szem- kéz, szem- láb koordinációt fejlesztő gyakorlatokat, célba dobást, célba ugrást, egyensúlyozó járást.

Oldaliság kialakítása, a testséma-fejlesztésből.(szalag segítségével)

5-6-7 éveseknél az észlelés fejlesztése az elsődleges, a formaállandóság és alaklítás kialakítására szolgáló játékok, gyakorlatok tervezése.

A finommotorika fejlesztésére, a finom motorikus koordináció kialakítása elengedhetetlen feltétele az írás megtanulásának. A testnevelési foglalkozásokon a kézi szerek különböző fogásával és a kisebb testrészekkel végezhető mozgásokkal fejlesztjük. A foglalkozáson lehetőség nyílik a keresztcsatornák fejlesztésére.

A mozgásfejlesztésből adódó óvodapedagógusi feladatok

- A megfelelő motiváció.
- A mozgásra készítendő biztonságos környezet kialakítása.
- A mozgásos tevékenység pozitív megerősítése.
- A szükséges szabályok kialakítása, balesetvédelem.
- A testnevelési foglalkozások anyagánál az életkor és az egyéni fejlettség figyelembe vétele.
- Gondoskodás a megfelelő szellőztetésről, a tiszta jó levegőről.
- Mozcásos tevékenységek biztosítása csoportsobában és udvaron egyaránt.
- A játék és játékcosság figyelembe vétele a foglalkozásokon.
- A foglalkozások anyagába beépíteni a testalkati deformitások megelőzésére, javítására szolgáló speciális gyakorlatokat.
- Lehetőség szerint az udvaron történjenek az atlétikai gyakorlatok.
- Figyelembe venni a gyermek optimális terhelhetőségét, esetleges testi sérüléseit.
- Törekvés a kézi szerek változatos használatára.
- A mindennapos testnevelés során kerüljenek előtérbe a mozgásos játékok
- Kiemelt prevenciós feladatok megvalósítása (nagymozgás, egyensúlyérzék, szem – kéz, szem – láb koordináció, testséma, térpercepció, finommotorika, keresztcsatornák fejlesztése).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Belső szükséggé válik a mindennapos mozgás.
- Az egészséges életmód alapjai kialakulnak.
- Testséma, oldaliság kialakul.
- Téri irányokat ismeri.
- Mozgását képes irányítani.
- Ismer 2 – 3 kézi szert (labda, karika, babzsák)
- Képes a szabályok betartására.
- Fegyelme, önuralma, akarata, bátorsága megerősödött.
- Finommotorikus fejlettsége lehetővé teszi az írástanulás megkezdését.

8.6 A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A külső világ tevékeny megismerése és a néphagyományőrzés kapcsolata

Az emberiség régebben szinte még együtt lélegzett környezetével, a legfontosabb törvényszerűségeket a természetből merítette. Tudása nem elvont tények, hanem gyakorlati tapasztalatok és a hozzájuk tapadt szokások, szertartások formájában őrződött meg. A következő generációk jövője, léte függ attól, hogy milyen szemlélettel, értékrenddel, viselkedéskultúrával rendelkeznek, hogyan viszonyulnak természeti és társadalmi környezetükhöz, ezért nagy hangsúlyt fektetünk a fenntarthatósági szemléletformálására. Mindezek alakítása, megalapozása már kisgyermekkorban megkezdődhet.

Programunk tudatosan épít a gyerek életkori jellemzőire, a természetben gyökerező tevékenységeket, és a néphagyomány-ápoló tevékenységek érzelmfokozó hatásaira.

A néphagyományőrzés és környezetünk megismerése egymástól elválaszthatatlan, hiszen elődeink élete szorosan összefonódott a természettel, annak változásaival. Ünnepeik, szokásaik az aktuális évszakokhoz és az ahhoz kapcsolódó munkákhoz, természeti jelenségekhez igazodtak.

Ezt a kapcsolatot a következő tevékenységek jelzik:

- Az évszakok változásából fakadó időjárás megfigyelő tapasztalatok, egy-egy jeles névnaphoz kapcsolódó természeti jelenséggel, szokással fűszerezve.
- Az időjárás változásaiból adódó környezetalakító munkálatok.
- Termések, gyógynövények gyűjtése, befőzés, gyümölcsszárítás.
- Jeles napok előtti készülődés.

A külső világ tevékeny megismerése

„A környező világ iránti érdeklődés velünk születik. Figyeljünk csak egy kúszó-mászó pici gyereket. Minden érzékszervével vizsgálja és tanulja a környezetét: lát, hall, ízlel, tapint és szagol. Születésünk pillanatától egy bonyolult és elkápráztató világ felfedezői vagyunk.”
(Gerald Durrell)

Az óvodába lépő gyermek a környezetéről szerzett tapasztalatait otthonról hozza. Ezek a tapasztalatok sokfélék és eltérő irányúak és minőségűek lehetnek.

Feladatunk, hogy ezekre, a már meglévő, tapasztalatokra építve a gyermekek természetes kíváncsiságát, felfedezési vágyát minél sokoldalúbban kielégítsük, az életkoruknak megfelelő szinten minél több tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő mikro és makro környezetükből, az őket körülvevő világból.

A külső világ megismerésnek tartalmát három fő terület biztosítja:

- A társadalmi-és természeti környezet
- Természet és környezetvédelem
- Környezetünk formai és mennyiségi viszonyai

8.6.1 A társadalmi és természeti környezet megismerése

Az otthonról hozott tapasztalataikra építve bővítjük, mélyítjük és rendszerezzük társadalmi és természeti környezetükről szerzett ismereteiket. Arra törekszünk, hogy a megfigyelések nagyrészt a természetben történjenek séták, kirándulások, udvari játékok alkalmával, ezekhez különböző eszközöket biztosítunk számukra (pl. nagyítók, távcső, stb.) Itt fedezzék fel a természetet, csodálkozzanak rá a természeti szépségekre, évszak változásokra, az ember alkotta épített környezetükre. Ismerjék meg szülőföldjüket, a helyi néphagyományokat, a nemzeti-családi és a tárgyi kultúra értékeit, a falusi élet szokásait, az összefogás fontosságát stb. Mindezekre a csodálatos helyen fekvő településünkön bőven adódik lehetőség. Egy-egy közeli gazdaságot, lovardát meglátogatva cselekvő részeseivé válnak egy-egy tevékenységnek, megismerkedhetnek az állattartással és növénytermesztéssel. Hagyománnyá vált, hogy évente ellátogatunk a Helytörténeti Múzeumunkba, ahol a letűnt falusi élet tárgyaival, szokásaival ismerkedhetnek meg.

Igyekszünk minél több élményszerű, személyes megtapasztalás útján szerzett ismerethez juttatni őket nemcsak a szűkebb, hanem tágabb környezetükben is.

Egy-egy Mogyoró- hegyi, vagy állatkerti kirándulás már a tágabb környezet megismerését teszi lehetővé.

Óvodásaink így válnak nyitottá, érzékenyebbé az őket körülvevő „bonyolult és elkápráztató” világ szépségeire, s válnak a természetet szerető és óvó emberekké.

Célunk:

- A szűkebb-és tágabb természeti és társadalmi környezetük megismertetése
- A szülőföldjükhöz való ragaszkodás kialakítása.
- A természetet szerető és védő emberi értékek kialakítása.
- A környezettudatos életmód megalapozása.
- A kommunikációs készség fejlesztése, a közvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során.
- A környezet értékeihez, esztétikájához fűződő pozitív érzelmi – cselekvő viszony kialakítása.

Alapelveink

- Építünk a gyermekek természetes kíváncsiságára.
- Elítéljük a környezet pusztító, rongáló cselekedeteit.
- A környezeti nevelés szorosan beépül az óvodai élet mindennapi tevékenységeibe.
- Felhívjuk a gyermekek figyelmét az élő és élettelen természet csodáira.

Tartalom

- Évszakok / Ősz, Tél, Tavasz, Nyár /
- Időjárás, öltözködés, zöldség, gyümölcs, termések gyűjtése, madarak megfigyelése, etetése, virágok, munkák a kertben, folyamatos séták kirándulások során a természet változásának megfigyelése.
- Közlekedés /vízi, légi, szárazföldi /
- Testünk / orvos munkája, /
- Állatok / házi állatok, vadon élő állatok, bogarak, rovarok /
- Ünnepeink, / Jeles és alkalmi ünnepeink, a természet ünnepei /

Óvodapedagógusi feladatok

- Új ismereteket nyújt a gyermekek spontán kíváncsiságára alapozva.
- Épít megismerési vágyukra.
- Témaválasztásnál figyelembe veszi a helyi adottságokat.
- A megszerzett ismereteket rendszerezi.
- Biztosítja az ismeretek sokszínű gyakorlását, alkalmazását.
- Módszereit a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítja.
- Megtanítja a gyermeket rácsodálkozni a környezetük szépségeire.
- A természetben végzett rombolás, pusztítás negatív példáit is megmutatja.
- Megalopozza a környezetvédelmi szokásokat.
- A gyermekekkel meglátatja az ok- okozati viszonyokat.
- A csoportszobában természetsarkot alakít ki, ahol csíráztatnak, hajtattak, stb.
- Megismerteti a gyermekekkel szűkebb környezetüket (falujukat), annak természeti és épített értékeit.
- Infokommunikációs eszközök alkalmazása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Tudja nevét, lakcímét, szülei nevét, foglalkozását.
- Ismeri az évszakokat, hónapokat, napokat.
- Ismeri a környezetében élő legismertebb növényeket, állatokat, azok gondozását.
- A település fontosabb intézményeit, épületeit.
- Ismeri a közlekedési eszközöket és betartja a közlekedés elemi szabályait.
- Szívesen vesz részt kirándulásokon, felfedező sétákon.

8.6.2 Természet- és környezetvédelem

Az óvodai környezetvédelem célja és feladata, hogy a gyermekekben megalapozzuk a természet és környezetük iránti szeretetet, kialakítsuk bennük a szép, tiszta környezet iránti igényt és azt, hogy ezeket az értékeket óvják és védjék. Ne rongálják az élő és élettelen környezetet, tanulják meg, hogy minden élőlénynek joga van az élethez (a

nemszeretem állatokat sem bántjuk, rájuk is szükség van). Tudják, hogyan viselkedünk erdei sétáink során, a keletkezett hulladékot nem dobjuk el (pl. papír zsebkendő), hanem visszavisszük az óvodai hulladékgyűjtőbe, nem hangoskodunk, mert zavarja az állatokat stb.

Az eldobált szemét, letördelt ágak láttán a negatív példa, nevelő hatásával is élünk. Látják a különbséget jó és rossz között, önmaguk is megfogalmazzák, és észreveszik azt.

Megnézzük a szelektív szemétgyűjtőket, beszélünk az anyagok újra hasznosításáról, a veszélyes hulladékról, környezetvédelemről, takarékoságról. Alapozzuk, alakítjuk a gyerekek környezettudatos gondolkodásmódját, fenntarthatósági szemléletét.

Az óvodában mi is használunk újrahasznosított papírból készült rajzlapot, felhasználunk olyan lapokat, aminek az egyik felét már használták, stb. A takarékoságra is felhívjuk a figyelmüket. A mosdóban kevert víz folyik, ezt vékony sugárban folytatjuk, nem pazaroljuk a szappant, a villanyt leoltjuk, ha elég a természetes fény, vagy kimegyünk a teremből stb.

Környezeti nevelési programunk

Cél:

- A természet megismertetése, megszerettetése és ezen keresztül a környezet védelmére nevelés.
- A gyerekek természeti ismereteinek bővítése, a környezetünk növény és állatvilágának bemutatása.
- Hagyományok őrzése.
- A környezetvédő életmód megalapozása.

Óvodapedagógusi feladatok:

- Gyerekek közvetlen tevékeny bevonása a környezetvédő munkába, néhány védett növény és madár megismertetése. A természetben a helyes viselkedésmódok elsajátíttatása.
- A természetsarok kialakításával, mindennapi gondozásával a gyerekek, felelősségtudatának fejlesztése.
- Az állatok és növények életének megfigyeltetésével, azok tulajdonságainak megismertetése, védelmükre nevelés.
- Versek, elbeszélések előadása a természetről, állatokról. Séták, kirándulások szervezése az óvoda közelében és a távolabbi tájakra / Fővárosi Állatkert, Mogyoró - hegy/
- Folyamatos és alkalmankénti lehetőségek biztosítása, amikor a gyermekek tevékeny részesei lehetnek környezetük alakításának.
- Gyógynövények ültetése. A gyógynövények hasznának felismertetése.

- Télen a madarak etetése és folyamatos megfigyelésük. Az állatok természetes körülmények közötti megfigyeltetése a családi házaknál.
- Hagyományok ápolása, amelyek hangsúlyozzák a környezetvédelem fontosságát: Állatok Világnapja, Víz Világnapja, A föld napja, Madarak és fák napja stb.
- Digitális és infokulturális eszközök használata.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek kedvelik a korosztályuknak megfelelő természetről szóló verseket, elbeszéléseket.
- Ismerik közvetlen környezetük növényeit, állatvilágát.
- Gondozzák a konyhakertet, virágoskertet.
- Szeretnek kirándulni, elsajátítják a helyes viselkedést a természetes és épített környezetben. Gondozzák külső, belső környezetüket.
- Természetes anyagokat, terméseket használnak kézműves tevékenységükhöz.

8.6.3 Környezetünk formái és mennyiségi viszonyai

A környező világ a **matematikai tapasztalatszerzés** leggazdagabb és legeredményesebb színtere. A környező valóság fontos jellemzői a mennyiségi és formai viszonyok. A gyermekek életkorához igazodva a környező világ mennyiségi, formai összefüggésének felfedezései, megtapasztalásai játékos formában történnek. A matematikai érdeklődésük felkeltése, az ok- okozati összefüggések felismerése, a logikus gondolkodás megalapozása.

A gyermekekkel a természetes környezetükben tett megfigyeléseik során megláttatjuk, hogy a tárgyak, személyek különböző tulajdonságok szerint összehasonlíthatók, szétválogathatók.

Játékos tevékenységeik során lehetőségük nyílik a különböző összemérésekre, számlálgatásra, becslésre, párosításra, a számfogalom megalapozására, kialakítására. A matematikai tapasztalatokhoz, ismeretekhez sok cselekvéssel, minden érzékszervüket igénybe véve juttatjuk el a gyerekeket.

Célunk

- A minket körül ölelő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megalapozása.
- A matematikai érdeklődés felkeltése.
- A logikus gondolkodás megalapozása.

Alapelveink

- A matematika játékos cselekvés legyen.
- Ismerkedjenek meg környezetük mennyiségi és formai összefüggéseivel és térbeli viszonyaival.

Tartalom

- Halmazok képzése, összehasonlítása, bontása.
- Halmazok elemeinek sorba rendezése, összemérése, becslése, párosítása.
- Mennyiségek összemérése.
- Sorszámok gyakorlása.
- Tapasztalás a darabszám változásáról.
- Tevékenység tükörrel.
- Tájékozódás a térben, egyszerűbb síkban ábrázolt világban.
- Mennyiségek felismerése összkép alapján.
- Ismerkedés a síkidomokkal

Óvodapedagógusi feladatok

- Megtervezett tevékenységgel segítse a gyermekek megfigyeléseit.
- A spontán adódó matematikai helyzetek kihasználása.
- A matematikai fogalmak, összefüggések megismertetése.
- A térbeli viszonyok pontos megismertetése.
- A gyermekek számára a matematikai gondolkodást fejlesztő helyzetek teremtése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Jó problémamegoldó képesség.
- Életkorának megfelelően logikus gondolkodás.
- Taktilis észlelés terén megkülönböztet anyagokat, formákat.
- Figyelme kitartó, hosszabb ideig képes tevékenykedni, a nehezebb feladat nem készíti feladásra.
- Számfogalma a 10-es számkörben kialakult.
- Az irányokat ismeri.
- Képes megfogalmazni azonosságokat és különbségeket.
- Ismer néhány alapvető mértani testet és síkidomot, azokat nem téveszti össze (kocka, négyzet, gömb- kör stb.)

8.7 MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A munka és a néphagyományőrzés kapcsolata

A munka és a néphagyományőrző tevékenységek gazdagítják a gyermek cselekvési lehetőségeit, elmélyítik munka iránti felelősségérzetét, kötelesség- és felelősségvállalást, valamint a saját, illetve mások munkája iránti megbecsülését és tiszteletét. A gyermek utánzási vágyából fakad, hogy a környezetében látott felnőtt munka cselekvéseket játékokban utánozza. A munka a tapasztalatszerzés, az együttműködés képességének, a céltudatosságának, az önállóságnak és az önfegyelemnek az alakítója, ugyanakkor, fejleszti a gyermekek mozgás és kontaktusteremtő készségét, számtalan ismeretet közvetít és szocializál.

Az óvodai munka a szervezett tanulás előfutára, amelyben a teljesítmény szerepe meghatározó. Az addig vezető út pontos szabályait be kell tartani az eredmény érdekében, nem lehet abbahagyni félúton, mert akkor nem jön létre a produktum.

A néphagyományőrző életmód tevékenységei gazdagítják a gyerek cselekvési lehetőségeit. A gyerek utánzási vágyából fakad, hogy a környezetében látott felnőtt munkacselekvéseket

játékában utánozza. A hiányzó eszköz nem akadály, ezen a mássá változtatás vágya átrepíti, a

cselekvésben mindenáron ki akarja magát próbálni. A gyerek a gyerekméretű, valóság-hű eszközökkel is "mintha" cselekvést végez, játszik.

Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munkajellegű játékos tevékenység (önkiszolgálás, segítség társaknak, óvodapedagógusoknak, a csoporttársakkal együtt, majd később önálló megbízatások).

Mind ezek a játékos munkajellegű tevékenységek osztatlan csoportban még nagyobb teret kapnak. A közösségért végzett munkában a nagyobb gyerekek tevékenysége ösztönzőleg hat a kicsikre, ezáltal az „én kipróbálom, már én is tudom” a kicsik munkakedvét és munkatevékenységét is fejleszti.

Ez természetesen a kicsiknek játék, de ebben a folyamatban sokféle tudásra és tapasztalatra tesznek szert (naposi munka, önkiszolgálás, öltözködés, teremrendezés, díszítés, ágyazás, karácsonyi és anyák napi sütés, növény és állatgondozás stb).

Célunk

- A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok alakuljanak ki, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelesség és feladattudatát.
- Az önálló munkavégzéshez szükséges készségek / érzelmi-akarat /fejlesztése.
- A munka megbecsülésére nevelés.

Alapelveink

- Mintaadás.
- Segítségnyújtás / a gyermekek életkori és egyéni képességei alapján /.
- A munkafolyamatok elvárás rendszerének összehangolása / óvodapedagógus-dajka /.
- A teljes munkafolyamat megismertetése.
- A fokozatosság és rendszeresség betartatása.
- A biztonságos munkavégzés érdekében az elemi baleset megelőzési szabályok ismertetése.
- Az értékelés mindig legyen konkrét, reális, egyénre szabott, megerősítő, pozitív, ösztönző, soha ne legyen a munka, büntetés.
- A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, tulajdonságok alakítása, a gyermekek egyéni képességeinek figyelembevételével.
- Tapasztalat útján fedezzék fel a munka hasznosságát, szükségességét.

Munkafajták

- Önkiszolgálás.
- Naposi munka.
- Növény-állatgondozás.
- Kerti munka.
- Alkalomszerű munka.

Óvodapedagógusi feladatok

- Különböző típusú munka jellegű tevékenységek szervezése.
- A munkavégzéshez szükséges fogalmak által az anyanyelv fejlesztése.
- A munkafolyamat megszervezése.
- Megfelelő eszközök biztosítása a munkához.
- Elegendő idő biztosítása a munka elvégzésére.
- Minden gyermek számára lehetőséget adni a munkálkodásra.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Önállóan öltöznek, megpróbálnak cipőt kötni.
- A gondozási tevékenységekben egyre kevesebb segítségre szorulnak
- A munka jellegű tevékenységeket kellő feladattudattal, felelősségérzettel, kitartással végzik.
- Szívesen vállalnak mindenfajta munkát a közösségért.
- A naposi teendőket pontosan végzik.
- A kisebbeknek felkérés nélkül, maguktól segítenek.
- Örömmel teljesítik a kötelességüket.
- Jellemzi őket a felelősség érzet, a feladattudat, a kitartás.

Tartalom

3-4 évesek: Az önkiszolgálással ismerkednek meg legkorábban a gyermekek. Alapul véve a gyermek természetes törekvési vágyát, hogy egyedül szeretne csinálni dolgokat / mosakodni, öltözködi, stb /. Erre az önállósági vágyra építve már a kiscsoportban elkezdődik az önkiszolgálási munka gyakorlása. Az óvodapedagógusi mintát követve vegyenek részt a növények gondozásában, kerti munkákban. A környezet rendjének rendbe rakásába is vonjuk be a kisebbeket / játékpakolás, terem rendezés /

4-5 évesek: Az önkiszolgálás tovább folytatódik, egyre nagyobb önállósággal / testápolás, öltözködés /.

Ebben a korban megjelenik egy újabb munkafajta, a naposi munka, ami már a közösségért végzett tevékenység. A növények gondozásánál is egyre aktívabban vegyenek részt/növények csíráztatása, élősarok ápolása, virágoskertbe virágok ültetése /.

A csoportszoba rendjének kialakításába, az udvari rendrakásba, a kerti gereblyezésbe is kapcsolódjanak be. Fontos a pozitív megerősítés.

6 -7 évesek: Önkiszolgálásban szinte teljesen önállókká válnak. A naposi munkánál az esztétikus terítés is megjelenik. Egyre szívesebben vállalnak egyéni megbízásokat, feladatokat. Figyelnek környezetük rendjére, észreveszik, ha a csoportszobában a játékok nem a megszokott helyükön vannak. Segítenek a kisebbeknek / öltözködésnél, séták alkalmával /. A kerti szerszámokat önállóan használják.

8.8 A TEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

A tevékenységben megvalósuló tanulás és a hagyományőrzés kapcsolata

A hagyományok felelevenítését és az ehhez kapcsolódó tevékenységeket tudatosan használja fel az óvodapedagógus a spontán, a szervezett, valamint az utánpótlásos tanulásra. A módszerek megválasztása minden esetben alkalmazkodik a gyermekek testi-lelki állapotához, életkorisajátosságaihoz, érdeklődésükhöz és kíváncsiságukhoz. Támaszkodik a gyermekek tapasztalataira, aktuális élmény világára.

Tevékenységben megvalósuló tanulás

„A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.”¹

A tanulás nem más, mint tapasztalatszerzés, mely a pszichikus képességstruktúrákon keresztül mozgással és játékkal alakítható.

„A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése. Az óvodáskorú gyermek tanulásának legfőbb területe a játék.”²

A spontán szabad játékban önálló, tapasztalatszerzésre van lehetőség. A játékban emellett az általunk kezdeményezett vezérelt játék is megjelenik, mely intenzívebben viseli magán a tanulás jegyeit.

Az óvodás korban a tanulás és játék nem különülhet el egymástól, a gyermek játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben keresztül, játszva tanul. Tanulja önmagát, önmagán keresztül a környező világot. A tanulás legfőbb formája az utánpótlás, a mintakövetés, mely érzelmi indíttatásból fakad. A felnőttek és társak viselkedésének utánpótlása, s ennek a mintának az átvétele megjelenik a gyermek játékában. A játék sokféle tanulási formára, felfedezésekre ad lehetőséget és a problémamegoldó eljárások tárházát nyújtja a gyermek számára. A kisgyermek mivel igényli az ismétlést, gyakori próbálgatásaival, az előbbi módszerek segítségével kialakítja gondolkodását. A tanulás folyamatos és az egész óvodai életet átszövi. Az ismeretek átadására mód nyílik az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban vagy kötetlen beszélgetések, kirándulások, séták, során különféle megfigyelések alkalmával, közös munkák, kísérletezések, végzése közben.

¹. melléklet a 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelethez, Az Óvodai nevelés Országos Alapprogramja, 2025.; A tevékenységben megvalósuló tanulás című fejezet, 1 pontja

melléklet a 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelethez, Az Óvodai nevelés Országos Alapprogramja, 2025.; A tevékenységben megvalósuló tanulás című fejezet, 4 pontja

²

Cél

- Az óvodás gyermekek kulcskompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése.
- A tanulási vágyak megalapozása.
- A gyermekek szabad képzettársításának elősegítése.
- Az iskolába lépéshez szükséges készségek, képességek fejlesztése az életkor és egyéni adottságok figyelembe vétele mellett.
- A tanulás segítése pozitív értékeléssel.

Feladatok

- Megismerési funkciók fejlesztése.
- Beszéd, anyanyelv, kommunikáció fejlesztése.
- Gondolkodási folyamatok fejlesztése.

A tanulási tevékenységből adódó óvodapedagógusi feladatok

- A gyermekek megismerési és tevékenységi vágyának kielégítése.
- A gyermekek cselekvő aktivitására épülő tapasztalás lehetőségének biztosítása.
- Játékosság elvének figyelembevétele a tanulási folyamatban.
- Problémamegoldó képesség fejlesztése.
- A gyermeki kíváncsiságra épülő ismeretátadás kihasználása.
- Tevékenységekkel és tervezett játékokkal felkészülés a mindennapos feladatokra.
- A gyermeki képességek spontán és szervezett formában történő fejlesztéséhez a lehetőségek megteremtése.
- A tevékenységek felkínálásánál az egyéni fejlődés és érési ütem figyelembevétele.
- A tanulási folyamat során a gyermek egyéni értékeinek figyelembe vétele.
- A személyre szabott pozitív megerősítéssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását. Differenciált értékelés, amely a gyermek képességeinek figyelembe vételével történik.
- Tehetséges, kiemelt képességű gyermekek felismerése, tehetségfejlesztés, tehetséggondozás.
- A hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, a többlettörődés biztosítása.
- A gyengébb képességű, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek egyénre szabott fejlesztése. Részképesség, lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavarok időbeni kiszűrése, a gyermek szakemberhez küldése.

A tanulás lehetséges formái

- Spontán játékos tapasztalatszerzés.
- Utánzason alapuló, minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás.
- Játékos, cselekvéses tanulás, problémamegoldás.
- Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretnyújtás.

- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatgyűjtés.
- Kötött keretek között megvalósuló tanulás.
- Személyre szabott, az óvodapedagógus által irányított egyéni fejlesztés keretében nyújtott ismeret átadás.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Kialakul a tanulási motiváció.
- Képes a figyelem összpontosítására.
- Kialakul a szándékos figyelme, feladattudata.
- Képes problémamegoldásra.
- Együttműködik és kapcsolatot teremt társaival és a felnőttekkel.
- Szívesen vesz részt irányított és spontán tevékenységekben.
- A tanuláshoz szükséges képességei korának megfelelően fejlettek.

9 SAJÁTOS TEVÉKENYSÉGEK, EGYÉNI ARCULAT

A környezettudatos életmódra nevelés ezen belül a környezetvédelem fontos feladatunk óvodánk életében, mivel településünk a Duna - Ipoly Nemzeti Park része, ezen kívül „víz bázis” terület, ennek a kincsnek a megőrzése az itt élő emberek nagy felelőssége. Így nekünk óvodapedagógusoknak is, akik a gyermekekben elhintik ennek a felelősségnek a magjait. A településünkön kiemelten figyelniünk kell, hogy ne szemeteljünk a földet ne szennyezzük, mert ezzel ártunk azoknak az embereknek, akik a falunktól kapják az ívóvizet. A Szentendrei- sziget olyan őshonos védett növényvilággal rendelkezik, (árvalányhaj, őszi kikerics) amit megőrizni csak közös munkával lehet. A gyermekekkel, minden évben, ellátogatunk, arra a területre, ahol ezeket a védett növényeket a saját környezetükben megfigyelhetik. A gyermekek nagycsoportban már felismerik ezeket a növényeket és tudják, hogy letépni nem szabad, sőt másokat is figyelmeztetnek erre. A Duna közelségének köszönhetően megfigyelhetjük a folyó minden arcát. Láthatjuk, amikor szelíden folydogál, vagy vad árként tombol és télen, mikor hatalmas jégtáblák borítják. Gyermekeink évszakonként követik a természet változását a Visegrádi – hegységben a Mogoró – hegyen.

Pedagógiai Programunk kiemelt célja, a hagyományőrzés. A népi kultúra ápolása, fontos feladatunk. Óvodai nevelésünkben a múlt értékének átörökítését, éltetését jelenti. Óvodánk egy falusi kis óvoda, ahol még élnek olyan emberek, akik hitelesen tudnak bemutatni olyan mesterségeket, amik lassan eltűnnek a népi életből. A faluba költöző családok visszatérnek a gazdálkodáshoz, népi kézműves munkákhoz, a minél nagyobb önellátáshoz. Ezekre az értékekre építve, törekszünk beépíteni a gyermeki nevelésbe mindezeket, melyeket a környezet megőrzött, vagy megőrzésre érdemesnek tart. A természeti környezet, a föld közelsége lehetőséget biztosít a mezőgazdasági munkák testközelből történő megfigyelésére és saját kiskert működtetésére, gyógynövényes kiskert kialakítására. Tündérkert kiépítése történt a faluban, ahová őshonos gyümölcsfákat ültettünk az óvodás gyermekekkel, minden gyermeknek saját fát, amikről Ők gondoskodnak. A szülőföld szépségének megláttatása, a környezet alakítása, amelyben a gyermek közvetlenül részt vesz, érzelmi életére nevelő hatással van.

A hagyományok őrzése kapcsolatban van a természettel, az évszakokkal, az évszakonként ismétlődő ünnepekkel. Az évszakokhoz kapcsolódva ismertetjük meg a gyermekekkel a különböző szokásokat, hagyományokat, melyek során élményalapú, változatos tevékenységeken keresztül figyelhetik meg a természet változásait és ismerhetik meg az őket közvetlenül körülvevő környezetet. Az óvodáskor olyan fogékony időszak, ami lehetővé teszi, hogy a gyermek, játékosan vagy játékon keresztül ismerkedjen a néphagyományokkal. A cselekvéssel szerzett tapasztalatok, élmények mélyebben rögzülnek, épülnek be személyiségükbe.

Nevelőmunkánk során az összes óvodai tevékenység alapját a környezethez, a tájhoz, az itt élő emberekhez kötődő érzelmi viszonyok megalapozása, a környező világ megismerése, a hagyományok, jeles napok adják. A néphagyomány ápolás tartalma, beépül az óvodai nevelés teljes folyamatába, a megünnepeelt jeles napokkal gazdagítjuk a hétköznapiakat. Az ünnepre készülődés másféle magatartást kíván, melynek hitelessége a felnőtt magatartásától függ, ami

mintaként szolgál a gyermek számára. Ezért nagyon fontos a felnőtt pozitív viszonyulása, ami akkor életszerű, ha az óvodapedagógus is azonosul e szemlélettel.

Törekszünk, hogy a hagyományos játékszerek mellett helyet kapjanak a természetes anyagból készültek, és a természetben megtalálhatók, melyek fejlesztik a gyermek alkotóképességét. /fa, agyag, csuhé, kagyló, kavics/. Az udvari játékokat bővítjük a népi mozgásos játékokkal, az eszközt igénylő mozgásos játékokkal. Ez a szemléletmód határozza meg a nevelőmunkánk tervezését és szervezését. Tervezésünk igényli a közös gondolkodást a tevékenységek összehangolását.

Óvodánkban a szokások visszatérő rendjének kereteit az évszakok változásai adják, melyhez igazodnak az ünnepkörök szokásai. Programunkba a jeles napok közül azok kerülnek, melyek eddig is jelen voltak az óvodai nevelésben és azok, melyek a hétköznapi népszokásörző tevékenységeit a visszatérő jelképekkel, cselekvésekkel ünnepibbé emelik. Az óvodánk sajátosságai alapján, a néphagyományörző tevékenységek rendszerét a helyi évkör tartalmazza. Az év körforgásában az évszakokhoz kapcsolódnak az ünnepkörök jeles napjai, hagyományápoló tevékenységek és mind ezekhez a népművészeti, népköltészeti alkotások. A hagyományok ápolásának további elmélyítéseként az óvodában néptánc oktatás folyik. A néptáncon keresztül megismertetjük a gyermekeket az együtt mozgás örömeivel és kihasználjuk a közösségépítő erejét.

Célunk

- A gyermekek sokoldalú fejlesztése a néphagyományörzés és a természetóvás gazdag tárházának megjelenítésével, a gyermek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembevételével.
- Munkánkkal hozzájárulni ahhoz, hogy a hagyományait és környezetét ismerő és tisztelő, azzal kiegyensúlyozott viszonyban élő, embertársait szerető felnőttekké váljanak.
- Olyan szokásrendszerek, viselkedésformák alakítása, amelyek meghatározzák a természet és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus együttélést.
- A tapasztalás, az érzelmi kötődés erősítése a gyermekek körülvevő világhoz.
- A népi kultúra, a népi játékok örömteli megismerése, tovább éltetése.
- Az identitástudat megalapozása.
- Az egészséges életmód megalapozása.

Óvodapedagógusi feladatok

- Olyan természeti helyek megismertetése, megmutatása a gyermekeknek, melyek, lehetőséget teremtenek a megfigyelésekre, tapasztalatszerzésre. /Visegrádi – hegység, Mogyoró – hegy, Szentendrei – sziget /
- Megalapozni az együttéléshez szükséges magatartásformákat, a visszatérő közös tevékenységek, hagyományok ápolásával.
- A régi népi kultúra, népi szokások megismertetése, átadása, tapasztalatszerzés biztosítása adott környezetben /falunkban, Skanzen/
- Nyitott szemléletű tervezéssel válogatás a gazdag lehetőségekből, ügyelve a komplexitásra, a nevelési területek kapcsolódására.

- A környezet megismerése során szerzett élmények feldolgozásakor a formai, mennyiségi jellemzők rögzítése az egyéni fejlődés figyelembevételével.
- Lehetőséget teremteni arra, hogy a gyermekek a tapasztalatokra épülő ismereteiket gyakorolhassák szabad játéktevékenységekben, aktív közreműködéssel a környezet átalakításban.
- Olyan példát adni, amellyel védik, óvják az élő környezetet, gondoskodjanak az életfeltételek biztosításáról, nem rongálják azt.
- Példaadáson keresztül a gyengébbek védelmére és az idősek tiszteletére nevelés.
- A helyi évkör alapján végzi munkáját (kiválasztja a jeles napokat, a hagyományőrző tevékenységeket és az ezekhez kapcsolódó irodalmi, zenei alkotásokat, kézműves technikákat)
- A néphagyomány eszközeivel az anyanyelvi nevelés fejlesztése (népmese, népdal, mondóka)
- Néprajzi ismereteit folyamatosan bővíti, környezetében gyűjtő munkát végez, melyben külső szakember és szülői segítségre támaszkodva.

A gyermek jellemzői óvodáskor végére

- A néphagyományőrző program által nevelt gyermek összhangban él a természettel.
- Megismeri a múlt értékeit, a környezet szépségeit és védelmét.
- Érzelmileg gazdagabbá, erkölcsileg megalapozottabbá válik gondolkodásmódja, személyisége.
- Kialakul benne a hazaszeretet érzése.
- A közös élmények, a tevékenységek körforgása, a megerősítő szeretet megerősíti a gyermek biztonságérzetét, mely alapja a személyiség kibontakozásának.
- Fogékonnyá válik a népi kultúra alkotásaira.

9.1 HELYI ÉVKÖR

Tartalom

- Őszi ünnepkör szokásai
- Téli ünnepkör szokásai
- Tavaszi ünnepkör szokásai
- Nyári ünnepkör szokásai

9.1.1 Őszi ünnepkör szokásai

(Séták, kirándulások szervezése a Szentendrei-sziget csúcsára, a Kisoroszi nagy rétre, a Tündér kertbe, helyi gazdák, tanyák, kiskertek meglátogatása)

Szeptember, Szent-Mihály hava: Betakarítások, őszi munkák a veteményesben, komposztálás, termékek gyűjtögetése. Az óvoda udvarán dióverés, vadgesztenyegyűjtés (téli vaddisznóetetéshez, kézműveskedéshez) Szent Mihály napi vásáron való részvétel. Népmese napja.

Október, Mindszent hava: Szüretelés, aszalás, savanyítás. A falusi szüreti vigasságon részvétel. Töklámpás készítés a szülőkkel, kiállítás. Zöldség figurák készítése.

November, Szent András hava: Márton napi események, szülőkkel közös felvonulás. Természetes anyagokból játékkészítés. Terméssarok, élősarok kialakítása.

9.1.2 Téli ünnepkör szokásai

(Séta során a nyugvó természet megfigyelése, madáretetés.)

December, Karácsony hava: Adventi koszorú és naptár készítés, közös gyertyagyújtások, Borbála ág hajtatas, Luca búza ültetés, Lucázás, mézeskalács készítés, karácsonyi ajándékkészítés, közös ünneplés.

Január, Boldogasszony hava: Közös újévi köszöntés, Vízkereszti hagyományok, Lakodalmas játékok, Népi játékok készítése.

Február, Böjt előhava: Farsangi népszokások felelevenítése, farsangi fánk sütés, farsangolás, kiszabáb készítése, elégetése az óvoda udvarán.

9.1.3 Tavaszi ünnepkör szokásai

(Az ébredő természet változatos megfigyelése séták, kirándulások szervezése a Szentendrei-sziget csúcsára, Duna partra, a Kisoroszi nagy rétre, Tündér kertbe, a Mogyoró-hegyre)

Március, Böjtmás hava: Sándor, József, Benedek – időjárás jósoló naptár. Az élősarokban rügyezettetés, hajtatas, magok ültetése, palántanevelés.

Április, Szent György hava: Húsvéti tojásfestés, Húsvéti locsolkodás, Szent György napi vásár, Tündérkertbe gyümölcsfa ültetés, kiskertbe ültetés, virágládákba egynyári virágok ültetése.

Május, Pünkösdi hava: Májusfa állítás, Pünkösdi királyné választás,

9.1.4 Nyári ünnepkör szokásai

(Séta során a természet megfigyelése, Duna part, Szentendrei-sziget csúcs, Kisoroszi nagy rét, a Mogyoró-hegy)

Június, Szent Iván hava: Aratásnál kalászyűjtés, búzakoszorú készítése,

Július, áldás hava

Augusztus, Kisasszony hava : kenyérsütés a kenyér ünnepére. Nyári termékek gyűjtése, aszalás, savanyítás, növényekből játékkészítés. Gyógynövénygyűjtés

10 INTEGRÁCIÓ, INKLUZÍV NEVELÉS AZ ÓVODÁBAN

*„Isten minden kis tücskének akad hely a kórusban
Némelyik hangja mély, a másiké magas
Megint másik hangosan ciripel a telefondróton
És aki csak tapsolni tud olyan is akad.”*
/ Margaret Montre /

10.1 KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEK

- a. különleges bánásmódot igénylő gyermekek
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése, fejlesztése a működési területről az alábbi esetekben:
 - beszéd fogyatékos
 - enyhe fokban értelmi fogyatékos
 - egyéb pszichés fejlődési zavar
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek
- b. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek
- c. tartós gyógykezelés alatt álló gyermek (Pld Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermek [Nkt. 62. § (1a) bek.]

Óvodánkban, nyugodt, derűs légkörben megteremtjük, türelemmel, figyelmességgel a másság elfogadását, az egymás iránti toleranciát, melyben a gyermekek számára természetessé válik a különbözőség elfogadása.

Célunk:

- Az esélyegyenlőség növelése.
- A hátrányok csökkentése.
- Egyéni szükségletnek megfelelő fejlesztés.
- Az iskolai életmódra felkészítés.

Feladatunk:

Valamennyi hátránnyal küzdő gyermek számára speciális:

- személyiségfejlesztés,
- tehetséggondozás,
- felzárkóztató program szervezése.

Alapelveink

- Minden gyermek feltétel nélküli elfogadása. Személyiségük, képességeik, tehetségük kibontakoztatása, elsősorban a játékon keresztül közvetített, az életkornak megfelelő műveltség tartalmak eszközrendszerével.
- Minden gyermeket megillet a neki megfelelő, sajátos bánásmód.
- A követelményszint életkornak és egyéni képességeknek megfelelő módosítása.
- Fokozott tolerancia, elfogadó magatartás a halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési-, magatartási-, tanulási zavarral küzdő gyermekekkel, családokkal.
- A hátrányos megkülönböztetés minden formáját elutasítjuk. Intézményünkben nem szervezünk olyan programot, tevékenységet, nem kérünk olyan eszközöket, amelyek költségei a szülőknek aránytalanul nagy terhet jelentenének, és ezzel a gyermekek egy részét kizárnánk az azon való részvételből.

10.1.1 Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

Az óvoda, alapító okiratába foglalt, a fenntartó által meghatározott, „a- beszéd fogyatékossgal küzdő, enyhe értelmi fogyatékkal rendelkező és a fejlődés egyéb pszichés zavaival küzdő”- sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését és fejlesztését vállaljuk fel óvodánkban.

Speciális fejlesztés beszédhibás gyermekek részére. A sajátos nevelési igényű gyermekfejlődése lassúbb a problémamentes fejlődésű társaihoz képest. Az ő fejlesztésük, fejlődésük több időt, gyakorlást kíván meg a cél elérése érdekében. Fejlesztésük akkor lehet hatékony, ha a gyerekek érzik, hogy szeretik és elfogadják őket, ha az óvodai környezetben jól érzik magukat. Az integrált nevelés során a sajátos nevelési igényű gyermek komplex fejlesztését a többi gyermekkel együtt differenciálás módszerét alkalmazva végezzük. Az egyéni fejlesztés során a gyermek egyéni fejlesztési tervében, ha szükséges a szakszolgálat szakmai segítségét igénybe vesszük, s ez alapján végezzük munkánkat, hiszen joga a sajátos nevelési igényű gyermeknek, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön.

Célunk

- A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésük oly mértékű elősegítése, hogy könnyebben tudjanak beintegrálódni a környezetükbe

Alapelveink

- Megfelelő képzettségű szakember biztosítása /gyógypedagógus/.
- A szakemberek közös munkája / óvodapedagógus – gyógypedagógus/
- Szakemberek és a család közös munkája.
- Szükség esetén külső szakemberek bevonása / pszichológus, orvos /.

Különböző szintereken folyik a fejlesztő, felzárkóztató tevékenység, párhuzamosan, egymás munkáját kiegészítve.

Fejlesztés formái

- Egyéni fejlesztés, felzárkóztatás / fejlesztési terv alapján /.
- Integrált nevelés / differenciálás /.
- Szabad játék.

Óvodapedagógusi feladatok:

- Olyan elfogadó, befogadó csoportlétkör kialakítása, ahol a gyermekeket nem éri hátrányos megkülönböztetés.
- Segítség kérése a gyermekek fejlesztéséhez, a megfelelő szakembertől.
- A gyermek önállóságának segítése, erősítése.
- Az óvodapedagógusok gyógypedagógiai ismereteinek bővítése (óvodán belül is a szakképzett kollégával)
- A gyermek sérülésének ismeretében egyéni fejlesztési terv kidolgozása.
- Kiemelten a mozgás és a beszédfejlesztést szolgáló tárgyi feltételek biztosítása.
- A kognitív funkciók és a szociális képességek fejlesztése.
- A nagymozgások koordinálásának fejlesztése.
- A beszédszervek ügyesítése, a beszédindítás, a beszédmegértés fejlesztése.
- Szókincsbővítés.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A sajátos nevelési igényű gyermekek is szívesen járnak óvodába.
- Jól érzik magukat a közösségben, beilleszkedtek a csoportba.
- Szívesen vesznek részt a speciális foglalkozásokon.
- Önmagukhoz viszonyítva kimutatható a fejlődésük.

10.1.2 Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermekek nevelése

Intézményünk ellátja a területileg illetékes Pedagógiai Szakszolgálat által megállapított és szakvéleménnyel dokumentált beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelését.

Célunk

- Az egyéni fejlesztés mellett az integrált nevelés során a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség enyhítése.

Alapelveink

- Megfelelő képzettségű szakember biztosítása /gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus /.
- A szakemberek közös munkája /logopédus – óvodapedagógus – gyógypedagógus/
- Szakemberek és a család közös munkája.
- Szükség esetén külső szakemberek bevonása / pszichológus, orvos /.

Különböző szintereken folyik a fejlesztő, felzárkóztató tevékenység, párhuzamosan, egymás munkáját kiegészítve.

Fejlesztés formái

- Egyéni fejlesztés, felzárkóztatás / fejlesztési terv alapján /.
- Integrált nevelés / differenciálás /.
- Szabad játék.

Óvodapedagógusi feladatok

- Olyan elfogadó, befogadó csoportlétkör kialakítása, ahol a gyermekeket nem éri hátrányos megkülönböztetés.
- Szükség szerint segítség kérése a gyermekek fejlesztéséhez, a megfelelő szakembertől.
- A gyermek önállóságának segítése, erősítése.
- Az óvodapedagógusok gyógypedagógiai ismereteinek bővítése (óvodán belül a szakképzett kollégával)

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Jól érzik magukat a közösségben, beilleszkedtek a csoportba.
- Szívesen vesznek részt a csoportos és az egyéni foglalkozásokon.
- Önmagukhoz viszonyítva kimutatható a fejlődésük.

10.1.3 Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése - Tehetséggondozás

A tehetség felfedezése 3-7 éves korban a napi tevékenységek során a mindennapi élet folyamán történik. Lehet intellektuális, művészi, pszichomotoros, vagy szociális tehetség. A különböző tevékenységekben a tehetség csíráival rendelkező gyermekek differenciáltan vesznek részt. A tehetséges gyermekek számára igyekszünk olyan lehetőségeket, tevékenységeket biztosítani, amelyek képességeik kibontakoztatását segítik. (Társas-, és logikai játékok; zenei fejlesztés; nagyobb ügyességet igénylő kézműves technikák – pályázatokon való részvétel. Pszichomotoros fejlesztés – néptánc. Művészi fejlesztés – dramatikus játékok, Kézműves technikák

változatossága, - szociális tehetség – nagyobb tér és lehetőség önállóan megszervezett eseményekhez.)

Tehetséggondozás területei

- mozgáskoordináció, mozgáskultúra fejlesztése
- értelmi képesség fejlesztése
- gyermek érdeklődésére építve tapasztalatok, ismeretek, bővítése
- kezűgyesség, kreativitás fejlesztése
- zenei ízlés formálása, esztétikai fogékonyság
- a kommunikáció különböző formáinak alakítása

Célunk

- Az elfogadó biztonságos légkör megteremtése.
- Általános képességek megalapozása.
- Sokféle tevékenységek biztosítása.
- Élményszerző programok szervezése.
- Az erős és a gyenge oldal fejlesztése.

Feladatunk

- A tehetségígéretes gyermekek azonosítása, komplex fejlesztése, életútjának nyomon követése.
- Minden gyermek egyéni képesség szerkezetéből az erős oldal megtalálása.

10.1.4 A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése

A szociális hátrányt szenvedő gyermekek beilleszkedésének segítése az óvodai közösségbe.

Az esélyegyenlőség biztosítása terén a szegényebb családok gyermekeinél jelentkező hátrányok mérséklése. A szociális hátrányok kompenzálása.

A szociális hátrányok kompenzálása nem jelenti azt, hogy az óvoda átveszi, átveheti a család, a szociális ellátórendszer vagy épp az önkormányzat szerepét. E helyett mélyebb együttműködésre törekszik a többi szereplővel, a szülőkkel, a gyermekjóléti szolgálattal, védőnői hálózattal, a fenntartóval, az iskolával, a civil szervezetekkel és más intézményekkel. Az óvoda csak a nevelési, szocializációs folyamatot közvetlenül akadályozó tényezők felszámolása terén bír hatékony eszközökkel.

Szociális hátrányok enyhítését segítő feladataink

- Megállapítani, hogy képességei kibontakozásában elsősorban mi akadályozza.
- Meghatározni a lemaradás mértékét, minőségét, majd megkezdeni a felzárkóztatást.

A szociális hátrányok enyhítését óvodánkban az alábbi tevékenységek szolgálják

- Egészségnevelési, gondozási tevékenységek.
- A szülői közösség és a nevelőtestület segítségnyújtása a rászorulóknak.

Az óvodapedagógus a folyamatban

Az óvodapedagógus példát mutat. Elfogadja őt olyannak, amilyen. Elnyeri bizalmát, erősíti öntudatát. Bevonja a játékba, képességeihez mértén feladatokat ad neki. Elismeri teljesítményét, igyekezetét. Kedvező adottságaira épít. Melléje ül, kézen fogja, őt választja párjának.

Társai felé irányítja, elmondja a csoportnak, hogy adott gyermek miben más, mi a problémája, pl. nem beszél. Elmondja, hogy az emberek különbözőek, mindannyian mások vagyunk. Van, aki szépen rajzol, vagy gyorsan fut, de mindenki mindent nem tudhat. Együtt, közösen többre vagyunk képesek. Mindenkinek kihangsúlyozza a jó tulajdonságait, a „más” gyermeknek is.

Szeretettel, türelemmel közeledünk a „más” gyermek felé is, a gyerekek ezt látják tőlünk, és megtanulják.

A nevelés hatására a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is ki kell alakulnia az alkalmazkodó készségnek, az akaraterőnek, az önállóságra törekvésnek, az együttműködésnek. Mindig annyi segítséget kapjon a gyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.

Meggyőződésünk, hogy a gyermeket körülvevő felnőttek legfontosabb dolga az egészséges, pozitív környezet biztosítása, a szabad mozgás és a játék feltételeinek megteremtése, az odafordulás, ráfigyelés, kérdéseire való válaszolás. Mindezek közvetetten segítik a személyiségvonások kialakulását, fejlődését.

10.1.5 Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek nevelése

Intézményünk a hatályos törvényi előírásoknak megfelelően vállalja a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek nevelését. Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekekkel kapcsolatos feladatokat külön eljárásrend szabályozza, mely a Házirend mellékletében található. A főigazgató és az óvodapedagógusok jogosultak a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek állapotával összefüggő kapcsolattartásra

Célunk

- Az inklúzív óvodai nevelés biztosítása a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek számára.
- Az érintett (betegség miatt hosszabb ideig hiányzó, óvodai jogviszonnyal rendelkező) gyermekek óvodai reintegrációjának a biztosítása.

Alapelveink

- Megfelelő képzettségű szakember biztosítása /pl. Diabétesszel élő gyermek ellátásához szükséges képesítéssel rendelkező kolléga/
- A szakemberek közös munkája /szakorvos – óvodapedagógus – pedagógiai asszisztens/
- Szakemberek és a család közös munkája.

Fejlesztés formái

- Egyéni fejlesztés, felzárkóztatás / fejlesztési terv alapján /.
- Integrált nevelés / differenciálás /.
- Szabad játék.

Óvodapedagógusi feladatok

- Olyan elfogadó, befogadó csoportlétkör kialakítása, ahol a gyermekeket nem éri hátrányos megkülönböztetés, megkapja a szükséges óvodában biztosítható egészségügyi ellátást.
- Szükség szerint segítség kérése a gyermekek ellátásához, a megfelelő szakembertől, szakorvostól.
- A gyermek önállóságának segítése, erősítése.
- Az óvodapedagógusok egészségügyi ismereteinek bővítése (óvodán belül a szakképzett kollégával)

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Jól érzik magukat a közösségben, beilleszkedtek a csoportba.
- Szívesen vesznek részt a csoportos és az egyéni foglalkozásokon.
- Önmagukhoz viszonyítva kimutatható a fejlődésük.

10.2 LOGOPÉDIAI ELLÁTÁS

Az óvodába járó gyermekek speciális hangképzése, fejlesztése az év elején végzett szűrővizsgálatok alapján, az arra rászorulóknál.

Fontos a logopédus és az óvodapedagógusok szoros együttműködése, a fejlesztés folyamatának egyeztetése és egymás munkájának segítése.

Kíváncsú és ahol megvalósítható, ott sokat segít a szülővel való együttműködés is, a szülő bevonása a gyerek célirányos játékos fejlesztésébe.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy egyre több a beszédhibás gyermek, ill. gyakoribb a megkésett beszédfejlődésű. Súlyosabb esetekben nemcsak az iskola előtti utolsó évben, vagy középső csoportban, hanem már kiscsoportban is szükség van a fejlesztésre egyéni vagy csoportos foglalkozások formájában.

A fejlesztések területei:

- Beszédmegértés, beszéd fejlesztése.
- Megkésett, illetve akadályozott beszédfejlődés terápiája.
- Figyelem, emlékezetfejlesztés.
- Lateralitás, testséma, téri tájékozódás fejlesztése.
- Dyslexia, prevenció.
- Nagymozgások fejlesztése.
- Finommotorika fejlesztése.

Célunk:

- Biztonságos, nyugodt légkör megteremtése, inkluzív szemléletmód alakítása, hogy a gyermekek elfogadják és természetessé válják számukra, hogy személyiségük különböző.

10.3 ÓVODAPSZICHOLOGUSI ELLÁTÁS

Az óvodába járó gyermekek egyéni pszichés megsegítése óvodapszichológus szakember által.

Fontos az óvodapszichológus és az óvodapedagógusok szoros együttműködése, az elakadás és megsegítés folyamatának egyeztetése és egymás munkájának segítése. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy egyre több a pszichés megsegítést igénylő gyermek. Súlyosabb esetekben a pszichológus tovább irányítja a megfelelő szakemberhez a gyermekeket/szülőket.

Célunk:

- Biztonságos, nyugodt légkör megteremtése, inkluzív szemléletmód alakítása, hogy a gyermekek elfogadják és természetessé válják számukra, hogy személyiségük különböző.

11 AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉGE

A gyermek és ifjúságvédelmi feladatok megszervezése és ellátása az intézményvezető és a gyermekvédelmi felelős feladata. Ugyanakkor az intézményben dolgozó minden munkatársra vonatkozik, mivel a nevelő – oktató munka szerves része. Feladatuk, hogy fokozott figyelemmel kísérjék a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű és veszélyeztetett gyermekek helyzetét, messzemenően figyelembe véve a gyermekek jogait.

Feladatunk, hogy az óvodában a gyermekek számára biztosítsuk a fejlődésükhöz szükséges, nyugodt, biztonságos légkört, szeretetteljes, elfogadó, toleráns, támogató attitűddel.

Gyermekvédelmi feladatok, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések.

Segítségnyújtás a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.

Az óvodapedagógus feladatai:

Elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását. Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő-óvó intézkedésekre javaslatot tesz. A gyermekeket és családjukat lehetőségeihez képest minél jobban megismeri.

A problémákat a hátrányos helyzet okozta tüneteket felismeri és ha szükséges ehhez szakember segítségét kéri. A felzárkóztatást és tehetséggondozást megvalósítja.

Részt vesz az egészségügyi szűrő vizsgálatok lebonyolításában, a szűrést szükség esetén, soron kívül javasolja.

A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kíséri, szükség esetén a főigazgatónak jelzi a hiányzást.

A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslatával elősegíti.

A szülőkkel együttműködő partneri kapcsolatot alakít ki, a szülői szerep eredményesebb betöltését elősegíti.

Jó kapcsolatot tart a helyi társadalom gyermekvédelmi szervekkel és személyekkel.

A családnak a nevelésben elsődleges a szerepe, ebben az esetben az óvodapedagógus feladata a szülők segítése. Ha erőfeszítései nem járnak eredménnyel, külső segítséget kell igénybe venni (önkormányzati, gyermekjóléti szolgálat, gyermekorvos).

A gyermekekkel kapcsolatos adatokat csak az arra illetékes személyek kezelhetik, a titoktartási kötelezettség betartásával.

Célunk

- A gyermekek jogainak érvényesítése.
- Az esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező gyermekek számára.
- A hátrányos helyzet csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése.

Feladataink

- A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartása.
- Családlátogatások.
- Együttműködés az orvossal, védőnővel.
- Biztosítjuk a gyermeket megillető jogok érvényesítését, szükség esetén jelzést teszünk a gyermekvédelmi és családsegítő szervek felé.
- Fogadóórát tartunk a szülők számára a felmerülő problémák megbeszélésére.
- Tájékoztatjuk a szülőket az igénybe vehető segélyekről, támogatási lehetőségekről.
- Hatékony együttműködés a segítő szervekkel.

A gyermekvédelmi felelős feladata

- A pedagógiai év elején elkészíti, havonkénti bontásban a gyermekvédelmi munkatervet, a konkrét tevékenységeket is megjelölve.
- A pedagógiai év elején tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi tevékenységről fogadóórájáról, arról, hogy probléma esetén milyen óvodán kívüli gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel.
- Amennyiben szükséges, egyeztet a jegyzővel a gyermekjóléti szolgálattal a nyilvántartás illetően.
- Munkájáról írásban év végén beszámol a nevelőtestületi értekezleten, ill. egyéb esetben a fenntartónak.

12 ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK

Az óvoda életében kiemelkedő jelentőségűek az időről időre visszatérő közösségi események, az ünnepek. Személyiségfejlesztő hatásuk fontos, hiszen egy-egy ünnep, jeles nap, de főleg az ezt megelőző tevékeny várakozás olyan erkölcsi tartalmat közvetít, ami a maga nemében pótolhatatlan.

Az ünnepek akár természeti, akár társadalmi tartalmúak, akár a néphagyományban gyökereznek, kiemelkednek a hétköznapiakból. Fontos azonban, hogy az óvodás korú gyermek szintjén természetes életmenetükbe ötvözve jelenjen meg. Az óvodai ünnepek és hagyományok a nevelőmunka szerves részét képezik. A gyermek időérzéke még fejlődőben van ebben az életszakaszban. Az ünnepvárás, az ünnepre való készülődés segíti az időben való tájékozódást.

Az ünnepek és hétköznapiak váltakozása sajátos életritmust diktál. Emellett társadalmi normákat, szokásokat, értékeket sajátít el a gyermek. Az az érzelmi töltet, ami az ünnepvárással együtt jár, észrevétlenül rögzíti az erkölcsi szokásokat, normákat. A társadalmi lénnyé válás folyamatának meghatározó sarok kövei az ünnepek, ha az a gyermek életkori sajátosságainak megfelelő. Az együttlétre, szeretetre, szimbólumokra és gesztusokra tevődik a hangsúly.

Az ünnepek a szülőkkel való nyílt párbeszéd és szoros együttműködés fontos színterei. Az óvodai ünnepeknek előkészületeikkel bele kell simulniuk a családi ünnepekbe. A szokásokat, hagyományokat ápoló ünnepek mellett az óvodában a jelképek szintjén meg kell emlékezni a társadalmi ünnepekről is. Az ünnepélyek formáját, jellegét a nevelőtestületünk az éves tervben rögzíti. Fontos, hogy óvodánknak is legyenek saját ünnepei, szokásai, hagyományai. Minden jeles napot egy - egy hosszabb előkészület előzi meg, melyben a gyermekek kívánságát kielégítve folyamatosan biztosítjuk a változatos tevékenységeket. A hagyomány ápolása közben történő együtt játszás, együtt munkálkodás, örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozási időszakot. Maga az ünnep, nem lehet erőltetett, betanított, hanem, vidám hangulatú, felszabadult együttlét kell, hogy legyen. Ennek rendkívül nagy a közösségformáló szerepe.

- Takarítás világnapja – Családi udvarszépítő nap
- Szüret
- Szent Mihály nap
- Népmese napja
- Idősek napja
- Állatok világnapja – kirándulás, tanyalátogatás
- Márton nap
- Szent-Erzsébet napja
- Mikulás-várás,

- Luca napi kotyolás
- Karácsony – hosszú adventi készülődéssel, ajándékkészítéssel, mézeskalácssütéssel,
- Falu karácsony
- Egészség hét
- Névadónkról / Fekete Istvánról / történő megemlékezés emlékhét formájában
- Farsangi mulatság
- Március 15. – huszáros, toborzós játékokkal,
- Víz világ napja
- Föld napja
- Húsvéti tojásfestés, ajándékkeresés
- Kiszézés
- Anyák napi készülődés, személyes ajándék az Édesanyáknak
- Madarak és fák napja
- Gyermeknap – örömszerző programok
- Nemzeti Összetartozás Napja
- Ballagási ünnepség – (évváró ünnepség), együttlét, játék a szülőkkel

A gyermekek **születésnapját** havi szinten tartjuk, a hónap utolsó csütörtökjén ünnepeljük az abban a hónapban született gyermekeket.

13 A PEDAGÓGIAI MUNKA DOKUMENTUMAI

Az óvoda működését meghatározó dokumentumok

- SZMSZ
- Házi rend

Az óvoda hosszú távú terveit tartalmazó dokumentum

- Mesesziget Pedagógiai Program

Az óvoda rövidtávú terveit tartalmazó dokumentumok

- Éves munkaterv
- Csoportnapló

A gyermek személyes fejlődését és fejlesztését meghatározó dokumentum

- Fejlődési napló

A nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatos óvodapedagógusi feladatok

- Éves anyaggyűjtés.
- Nevelés-tanulás tervezése, / éves, havi és két heti /.
- Nevelés- tanulás értékelése / féléves /.
- Egyéni fejlődési napló vezetése a gyermekekről.
- Heti, napirend összeállítása.
- Beszoktatási terv.
- Családlátogatások elvégzésének dokumentálása.
- Belső ellenőrzések elvégzésének dokumentálása.

14 A PEDAGÓGIAI MUNKA TERVEZÉSE

- A tervezésnél, nagyon fontosnak tartjuk, a gyermek érdeklődésének, életkorának, egyéni fejlődésének és a helyi sajátosságoknak, a figyelembe vételét.
- Az ismeretek átadása élményt nyújtó, tapasztalatszerző, cselekedtető legyen. A kompetenciák minél szélesebb körű fejlesztését biztosítsa.
- A tervezésnél a hangsúly ne a mennyiségre helyeződjön. Kiemeljük a több alkalommal sokoldalú, különböző nézőpontból történő megközelítést.
- A pedagógiai munka megtervezéséből kiindulva, a nevelés-tanulás komplex egymásra hatását figyelembe véve szükséges tervezni.
- A heti ütemterv megírása egyben a napi vázlatot is megadja az óvodapedagógus számára.

Az óvodapedagógusi feladatok

- Állandó szakmai megújulás, a pedagógiai munkát segítő szakirodalom folyamatos tanulmányozása, alkalmazása a mindennapokban.
- A foglalkozások, tevékenységek témáihoz az óvodapedagógus készítsen éves tervet.
- A helyi sajátosságok figyelembe vétele mellett tervezze a gyermekek fejlődését elősegítő tevékenységeket és válassza ki a megfelelő szervezési és munkaformákat.
- A kötött tevékenységeket / foglalkozásokat / játékosság hassa át. Változatos, játékba ágyazott, játékos módon felépítve.
- Fontos hogy a csoportnaplóban a havi értékelésnél jelezze, hogy az adott időszakban tervezett „nevelési-tanulási” egységből mi nem valósult meg. Mi volt az oka?
- A megfelelő következtetések levonásával értékelje, dolgozza át és tervezze újra.
- Alkalmazza a szakmai kommunikáció online formáit.
- Szakmai továbbképzésekről online formában számoljon be.
- Vegyen részt intézményi innovációban, pályázatok írásában.

15 MÉRÉS, ÉRTÉKELÉS, ELLENŐRZÉS RENDSZERE

15.1 A PEDAGÓGIAI MUNKA BELSŐ ELLENŐRZÉSE

Célja

- Tájékozódás, segítségnyújtás.
- Tervek, feladatok, megvalósulásának, utasítások végrehajtásának ellenőrzése.
- Az elvégzett munka eredményességének vizsgálata.

Feladat

- Dokumentumok ellenőrzése az év elején.
- Az óvodapedagógus, a vezető munkájának ellenőrzése, önértékeléssel és intézményi önértékeléssel.
- A Pedagógiai Programban megfogalmazottak megvalósulásának vizsgálata.

A belső ellenőrzés legfontosabb feladata az óvodában folyó pedagógiai tevékenység hatékonyságának mérése, segítése. Az ellenőrzési tervet a főigazgató készíti el. Az ellenőrzési terv tartalmazza az ellenőrzés területeit, módszereit és ütemezését. Az ellenőrzési tervet az éves tervben kell rögzíteni. Mivel a szakmai munka minősége jelenti elsősorban az óvoda egészének a minőségét, így nagy hangsúlyt fektetünk a pedagógiai munka értékelésére.

A havi szintű megbeszéléseken, értekezleteken minden pedagógus elmondhatja szakmai álláspontját. Az esetleges problémák esetén kompromisszumokra, együttműködésre törekszünk.

Az önértékelés fajtái:

- Az óvodapedagógusi önértékelés.
- Vezetői önértékelés
- Teljes körű intézményi önértékelés

A pedagógiai munka belső, bármilyen témájú területre vonatkozó ellenőrzésére az intézmény valamennyi pedagógus dolgozója javaslatot tehet. Az óvoda vezetője az óvodában folyó valamennyi tevékenység ellenőrzését végzi. Külső szakértő segítségét kérheti a szakmai feladatok ellenőrzésére.

15.2 KÜLSŐ SZAKMAI ELLENŐRZÉS

A tanfelügyelet (pedagógiai-szakmai ellenőrzés) rendszerének működtetését a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 78.§ (1) bekezdésének f) pontja írja, az ellenőrzés kereteit ugyanezen törvény 86-87. § rögzíti. A 87. § (3) bekezdése szerint: „Az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés célja a pedagógusok munkájának külső, egységes kritériumok szerinti ellenőrzése és értékelése a minőség javítása érdekében.”

A 20/2012. (VIII. 31.) rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról (a továbbiakban: EMMI- rendelet) 145. §-a a tanfelügyeleti ellenőrzés célját így fogalmazza meg: „(...) a nevelési-oktatási intézmények szakmai tevékenységét a pedagógusok munkájának általános pedagógiai szempontok alapján történő értékelésére, az intézményvezetők általános pedagógiai és vezetéselméleti szempontok szerint történő értékelésére és az intézmények saját céljainak megvalósulására alapozva értékelje, és ezzel az intézmény szakmai fejlődéséhez támogatást adjon.”

A tanfelügyeleti ellenőrzés kiterjed

- a pedagógusra
- az intézmény vezetőjére
- az intézményre

15.3 A GYERMEKI FEJLŐDÉS MÉRÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE AZ ÓVODÁBAN

Óvodásaink fejlődésének nyomon követését a Pedellus Tankönyvkiadó: Az óvodáskorú gyermek megismerésének, fejlesztésének, rendszere és eszköztára könyvsorozat segítségével végezzük.

A gyermek értékelésénél elsődleges szempontunk, hogy a fejlődést mindig, önmagához képest, a saját lehetőségeihez, adottságaihoz képest mérjük. Óvodába lépéskor minden gyermekről anamnézist veszünk fel. Mindennapos megfigyeléseinket és az évi két alkalommal történő mérés eredményeit a Fejlődési lapon vezetjük, mely tartalmazza az általunk tapasztalt változásokat, a fejlesztés lehetőségeit, az elért eredményeket. A gyermek fejlődésének tapasztalatait írásban rögzítjük és a szülő fogadóórán tekintheti meg, melyet aláírásával igazol.

A gyermeki fejlődés nyomon követésének intézményi rendszerét a „Gyermekek fejlődésének nyomon követése” eljárásrend tartalmazza. (2.sz. melléklet)

16 A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

„A gyermekek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abban az állapotába, amelyben, majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik”.

Egészségesen fejlődő gyermeknél, ahol a családi háttér is megfelelő, ez a folyamat 6-7 éves korra eredményezi az iskolaérettséget, ekkorra a gyermek testileg, lelkileg és szociálisan felkészült az iskolakezdésre.”

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges:

- testi,
- lelki,
- és szociális érettség.

Testi fejlettség

„A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás, teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordinációja és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani tudja.”

Lelki fejlettség

„A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépéshez. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához, szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak. Az egészségesen fejlődő gyermek képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre, feladattudata kialakulóban van, és ez a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg. Egyre több szabályhoz alkalmazkodik, késleltetni tudja szükségletei kielégítését. Kitartása, munkatempója, önállósága és önfegyelme biztosítja ezt a tevékenységet.”

Szociális fejlettség

„Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvelő iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodik, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul

meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.”

Az iskolaérettség legfőbb jellemzőit a következőkben látjuk

- Teste arányosan fejlett, mozgása összerendezett, harmonikus.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, szűkebb- és tágabb környezetéről.
- Jó a kapcsolatteremtő képessége gyermekekkel és felnőttekkel egyaránt.
- Feladattudata kialakult, megfelelő az önfegyelme.
- A kialakított szabályrendszerhez alkalmazkodik.
- Tud kompromisszumot kötni.
- Érdeklődő és kíváncsi.
- Figyelme kitartó, az elkezdett dolgokat befejezi.
- A felnőttekkel való kapcsolata bizalomra épülő és szorongásmentes.
- A társaival és a felnőttekkel érthetően, tisztán és szorongás nélkül tud beszélgetni.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében mindezen kritériumok csak speciális szakemberek segítségével, általuk történő fejlesztéssel érhető el.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Fekete István Mesesziget Óvoda Mini Bölcsőde és Konyha Pedagógiai Program módosítását a törvényi előírásoknak megfelelően a nevelőtestület elvégezte:

Gyuriss Zsuzsanna
Belányiné Szabó Tünde
Balázsne Benedek Beáta
Németh-Gulyás Renáta

Véleményezte

Az óvodában működő Szülői Szervezet A Pedagógiai Programban foglaltakkal kapcsolatosan, jogszabályban meghatározott jogaival élve véleményt alkotott.

Kisoroszi, 2025. augusztus 29.

Bendik Orsolya
Szülői Szervezet elnöke

Elfogadta

A Fekete István Mesesziget Óvoda Mini Bölcsőde és Konyha nevelőtestülete a módosított Pedagógiai Programot 6/ 2025 (2025.08.29). számú Nth. elfogadta. A Pedagógiai Program határozatlan időre szól. Érvénybe lépésének időpontja, 2025. 09.01.

Kisoroszi, 2025. augusztus 29.

Németh-Gulyás Renáta
Nevelőtestület nevében

Jóváhagyta

Kisoroszi, 2025. augusztus 29.

Gyuriss Zsuzsanna
Főigazgató

Elfogadta

A Fekete István Mesesziget Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyha Pedagógiai Programját elfogadta.

Kisoroszi, 2025. szeptember 17.

Molnár Csaba
Fennetartó, működtető nevében Kisoroszi
Község Önkormányzatának Polgármestere

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS

Érvényességi nyilatkozat

Hatályba lépés ideje: 2025. 09. 01.

Felülvizsgálat értékelés időpontja:

Évente

Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai:

- törvényi változás
- partneri igény
- nevelőtestületi javaslat

A módosítás előkészítő szervei:

- nevelőtestület
- szülői szervezet

Nyilvánosságra hozatal:

- A fenntartó, partnerek, hatóság és egyéb ellenőrzési szervek által megtekinthető a vezetői irodában, az intézmény honlapján
<https://meseszigetovi.hu/ovoda/dokumentumok/>

FELHASZNÁLT IRODALOM

- AZ ÓVODAI NEVELÉS ORSZÁGOS ALAPPROGRAMJA 2012. (XII.17)
- BALOGH TIBOR (1991): Lélek és játék. Akadémiai Kiadó, Budapest
- BÁLINT SÁNDOR (1977): Karácsony, húsvét, pünkösd. Szent István Társulat, Budapest
- FALVAY KÁROLY (1990): Ritmikus mozgás – énekes játék. OPI
- FARMOSI ISTVÁN (1993): Mozdásfejlődés
- FEJLESZTŐ PEDAGÓGIA (1990.1.-1993.1-2) pedagógiai szakfolyóirat
- FORRAI KATALIN (1993): Ének az óvodában. Editio Musica, Budapest
- GOLEMAN, DANIEL (1998): Érzelmi intelligencia. Magyar Könyvklub
- HÁMORI JÓZSEF (1985): Nem tudja a jobb kéz mit csinál a bal. Kozmosz könyvek, Budapest
- HÁMORI JÓZSEF (1986): Veszélyeztetett értelem. Kozmosz könyvek, Budapest
- HELYI ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM 2015.
- KIEGÉSZÍTÉS AZ OKTATÁSI HIVATAL által kidolgozott Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez felhasználói dokumentáció értelmezéséhez. Óvodai nevelés
- KODÁLY ZOLTÁN (1958): Zene az óvodában. Zeneműkiadó, Budapest
- ÓVODA VEZETÉSI ISMERETEK RAABE TANÁCSADÓ ÉS KIADÓ BUDAPEST 2013 FEBRUÁRI SZÁMA
- OKTATÁSI HIVATAL: Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez
- OKTATÁSI HIVATAL: Országos tanfelügyelet. Kézikönyv óvodák számára
- MÉREI FERENC- BINET ÁGNES (1979) Gyermeklélektan Budapest Gondolat Kiadó
- 1. NAGY JENŐNÉ (1992) Óvodai programkészítés – de hogyan NAT-TAN Sorozat Budapest
- 2. NÉPHAGYOMÁNYŐRZŐ PEDAGÓGIAI PROGRAM FAUST DEZSŐ, dr VÁGINÉ FARKAS ILDIKÓ GÖDÖLLŐ
- PÁLI JUDIT (1991): Játékok a preventív fejlesztés módszertanához. Óvodai nevelés, 1991. 8. és 9. szám
- STÖCKERT KÁROLYNÉ (1995): Játékszichológia. (Szöveggyűjtemény) Eötvös József Könyvkiadó, Budapest
- TÓTSZÖLLŐSYNÉ VARGA TÜNDE (1994) Mozdásfejlesztés az óvodában Budapest FERCO Kft. a Váci OFSZET Kft.
- TÖRZSÖK BÉLA (1982): Zenehallgatás az óvodában. Zeneműkiadó, Budapest
- 3. ÚTMUTATÓ A NÉPHAGYOMÁNYŐRZŐ ÓVODAI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ FAUST DEZSŐ, dr VÁGINÉ FARKAS ILDIKÓ GÖDÖLLŐ

FEKETE ISTVÁN MESESZIGET ÓVODA, MINI BÖLCSŐDE ÉS KONYHA

MESESZIGET PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK FÜGGELÉKEI

17 FÜGGELÉKEK

1. számú függelék: Néphagyományőrző tevékenységek rendszerezése éves terv segítségével.....84.
2. számú függelék: Hároméves hagyományőrző program89.
3. számú függelék: Gyermekek fejlődésének nyomonkövetése.....103.

1.számú függelék

FEKETE ISTVÁN MESESZIGET ÓVODA, MINI BÖLCSŐDE ÉS KONYHA

SZÉKHELY – ÓVODA: 2024. KISOROSZI SZÉCHENYI ÚT 140., OM:032880

TEL: 06 -26 / 392 – 077 e-mail: meseovi@kisoroszi.hu webhely: www.meseszigetovi.hu

TELEPHELY - MINI BÖLCSŐDE: 2024. KISOROSZI KOSSUTH LAJOS UTCA 17, ágazati azonosító: [S0544638](https://www.kisokorok.hu/azonosito/S0544638)

TEL: 06 -26 / 741-745 e-mail: minibolcsode@kisoroszi.hu webhely: www.meseszigetovi.hu/bolcsode

FEKETE ISTVÁN MESESZIGET ÓVODA, MINI BÖLCSŐDE ÉS KONYHA

HAGYOMÁNYŐRZŐ TEVÉKENYSÉGEK RENDSZEREZÉSE ÉVES TERV SEGÍTSÉGÉVEL

**Segédlet a néphagyományőrző tevékenység kiválasztásához*

ŐSZI ÉVSZAK

Óvónő	Tartalmi és szervezeti feladatok	Néprajzi ismeretek gyűjtése. Az őszi évszak megfigyeléséhez: séták szervezése, eszközök előkészítése, kerti szerszámok, szüreti edények, olló stb. A termések feldolgozásához hely és eszközök. A népi sportjátékokhoz megfelelő terep. Búcsúra vagy szüreti mulatságra előkészületek. Téli tevékenységhez anyaggyűjtés tárolás.
Gyerek a játékban	A külső világ tevékeny megismerése	Séta az óvoda körül az erdőben, réteken. Tájékgismerő túrák a családokkal. Udvar őszi rendezése, veteményeskerti munkák, betakarítás komposztálás, stb. Közös termésgyűjtések otthon, erdőn, mezőn. Szüret egy családban vagy egy gazdaságban: kukorica törés, szőlő szüret, dió veres, stb. Szüreti felvonulás. Must készítés, szüreti bál gyerekeknek, szülőknek. Búcsúkon közös részvétel. Az összegyűjtött népművészeti eszközök elrendezése. Befőzések, aszalások, rendszeres saláta készítés, stb. Évszakefal, terméssarok, terméstál, élősarok.
	Mese, vers	Népi játékos mondókák, ujjasdik, hintáztatók, ringatók, altatók, csúfolók, hangutánzók, kiszámolók, őszi mondogatók, vásárosok, stb. Népmesék, láncmesék, évszakhoz kapcsolódó mesék.
	Ének-zene	Őszi szüreti játékok, dalok. Zenehallgatás környékbeli népdalok.
	Vizuális tevékenység	Levélpreselések, ragasztások, nyomatok. Termések rakosgatása, képalakítás, eszközök készítése. Őszi gyümölcsök, termések mintázása, festése, stb. Élményrajzok, festések a szüretről, búcsúról, más tevékenységekről. Népi motívumok rajzolása. Természetes anyagokból játékeszközök készítése: - makk, gesztenye figurák, kukoricából csuhé-csutka játékok, morzsolás, - dióhéjból katica, teknős, pengettyű – zöldségből különféle bábok, játékok – tökből lámpás stb.
	Mozgás	Lovackázók terméslovakkal, várvédő játékok, küzdő játékok labdajátékok, ügyességi játékok. Családos vetélkedők.

TÉLI ÉVSZAK

Óvónő	Tartalmi és szervezeti feladatok	A helyi hagyományok megismerése. A téli évszak megfigyeléseihez: séták szervezése, madáreleség gyűjtés, hólapátolás előkészületei. Anyagok gyűjtése: rongyok, gyapjú, agyag, szalma, tejfölös poharak, búza, cseresznye vagy meggyfaág, stb. Ajándékok készítéséhez anyagok beszerzése. Lucázáshoz eszközök készítése. Mikulás ünnepség megszervezése. Népi kismesterségek feltételeinek megteremtése. Például: szövés, agyagozás, stb. Karácsonyi előkészületekhez különböző anyagok beszerzése: adventi koszorúhoz, ünnepi asztalhoz, pástortjátékokhoz, karácsonyfához, stb. Munkadélután szervezése Karácsony, és Farsang előtt. Farsangi díszítéshez, álarcokhoz, jelmezekhez anyagok, kellékek gyűjtése.
Gyerek a játékban	A külső világ tevékeny megismerése	Téli séták a környező természetben. Madáretetés az erdőben, parkban óvoda udvarban. Játék az őszi termésekkel (csuhébabák, állatok). Borbála napon cseresznye vagy meggyfaág vízbe helyezése. Luca napon lucázás, búzavetés. András nap után adventi koszorú készítése. Karácsonyi előkészületek: mézeskalács sütés, szaloncukor főzés. Ajándékkészítés, karácsonyfa díszítés a szülők bevonásával. farsangi fánk sütés.
	Mese, vers	Ölbevevős mondókák, lovagoltatók, ujjasdik, időjóslok, Lucázó versek, pástortjáték, karácsonyi mondókák, jókívánságok. Évkörhöz kapcsolódó népmesék.
	Ének-zene	A téli ünnepkörhöz kapcsolódó dalosjátékok. Mikulás, Karácsony, Újév, Farsang, stb. Zenhallgatás a jeles napok dalaiból. Adventi hangverseny. Farsangi mondókázás, óvó nénik tánca.
	Vizuális tevékenység	Népi kismesterségek gyakorlása. Agyagozás: figurák, plakettek, díszítések. Fonások, szövések, varrások, rongybabázás, nemezelés. Szalmadíszek, kukoricafüzér készítése, díszítőmunkák, ajándékok karácsonyra. Gyertyaöntés. Élményrajzok, festések a jeles napok és téli örömökről. Farsangi álarcok, maszkok készítése.
	Mozgás	Téli játékok: hólapátolás, hó- várépítés, szánkózás, csúszkálás, fakutyázás, stb. Családdal közös szánkótúra.

TAVASZI ÉVSZAK

Óvónő	Tartalmi és szervezeti feladatok	A tágabb környezet hagyományaival való ismerkedés. A tavaszi évszak megfigyeléseihez: séták szervezése. szántóföldek parasztházak megtekintése. A tavaszi hajtásokhoz a feltételek megteremtése, kerti munkák megkezdése. Népi motívumok gyűjtése. Anyagok gyűjtése: tejfölös poharak, rongyok, magok, stb. Húsvéti előkészületekhez: tojás, méhviasz, hagymahéj, zöld levelek gyűjtése, íróka előkészítése. Locsolkodáshoz eszközök, komatálazáshoz ajándék készítése. Majális szervezéséhez szalagok, botok, lombos ág. Pünkösddőléshez eszközök gyűjtése. Gyermeknap előkészületek.
Gyerek a játékban	A külső világ tevékeny megismerése	Túrázás, határjárás a közvetlen környezetben. Veteményezés, kerti munkák, palánták kiültetése. Élősarokban: hajtás, rügyeztetés, ültetés. Szántóföldi munkálatok megtekintése. Növényekből játékkészítés: fűzfából, bodzából. Faültetés a föld napján, Madarak napján: pl madáritató készítése. Tájházak, múzeumok, népi kismesterek látogatása. Húsvéti előkészületek, nagytakarítás, locsolkodás. Komatálazáshoz pogácsa vagy kalács sütés. Májusfa állítás az udvaron, majd kitáncolás. Pünkösddőléshez játékeszközök készítése, közös játék. Játsszódélutánok gyerekekkel, szülőkkel.
	Mese, vers	Tavaszköszöntő, tavaszhívogató mondókák, találós kérdések. Húsvéti mondókák locsolkodó rigmusok, stb. Mozdalmas játékokat kísérő különböző mondókák. Évszakhoz kapcsolódó mesék.
	Ének-zene	Tavaszi „játsszó”, dalos játékok: zöldágjárók, tekeredők, fogyógyarapodó, szerepcserélők, párválasztók. Komatálazó dalok, tavaszköszöntő majális. Pünkösddőlő mondókák. Zenehallgatáshoz az ünnepkörhöz tartozó helyi népdalok.
	Vizuális tevékenység	Díszítő munkák: virágosítások, vágások, agyagozás, festés. Tojásdíszítés: méhviaszal, festéssel, karcolással. Batikolás levél, fűszál, stb, rátéttel. Festés hagymahéj forrázatban, Élményrajzok az ünnepkörhöz kapcsolódóan. Májusfa, májusi koszorú készítés, díszítés. Természetes anyagokból: rongybaba készítés, szövések, nemezelés, agyagozás, gyékényezés.
	Mozgás	Hintajátékok, labdajátékok, sörgések, fogócskák, bújócskák. Mozdalmak térbeli alakformák létrehozásával. gyermeknap vetélkedőjátékok, népi játékok gyermekekkel, szülőkkel. Sárkányeregetés. Kirándulások, vetélkedők a családokkal.

NYÁRI ÉVSZAK

Óvónő	Tartalmi és szervezeti feladatok	A gyakorlati tapasztalatok elemzése, értékelése, feladatok. A nyári évszak megfigyeléseihez: séták, tájmegismerő kirándulások és gyűjtőutak előkészítése. A népi kismesterségek gyakorlásához eszközök beszerzése: agyag, gyapjúfonalak, madzagszövő, udvari szövőszék, stb. A mozgásos népi sportjátékokhoz hely és eszköz biztosítása. Lakodalmas eszközök, kellékek gyűjtése. Összegyűjtött növények raktározásának előkészítése. Séták, erdők, mezők, távolabbi tájakon túranapok. Tájmegismerő kirándulásokon a népi kismesterek munkájának megtekintése, családok bevonásával.
Gyerek a játékban	A külső világ tevékeny megismerése	Aratásnál kalászgűjtés, búzakoszorú készítése, kenyérsütés a kenyér ünnepére. Nyári termések gyűjtése, aszalás, befőzés, savanyítás, lekvár főzés. Növényekből játék készítés ismerkedés a vízinövényekből készült játékeszközökkel. Gyógynövény gyűjtés.
	Mese, vers	Névcsfűlők, lakodalmas csujjogatók, főzőcskézés, állatokat idézők, kiolvasók. A természet jelenségeiről szóló mondókák. Az évkörhöz kapcsolódó népmesék.
	Ének-zene	Tavaszi „játszó” dalos játékok felelevenítése, játszása. Lakodalmas játékdalok, leányjátékok. Környékbeli népdalok énekelgetése..
	Vizuális tevékenység	Az évkörbe alkalmazott technikák és a különböző manuális tevékenységek gyakorlása. Nyári színek alkalmazása. Népi kismesterségek gyakorlása a szabadban és a természetben: fonások, varrások, szövések, nemezelés, rongybabázás, agyagozás, stb. Sárkánykészítés.
	Mozgás	Ügyességi népi sportjátékok, küzdőjátékok. Sárkányeregetés. Futások, akadályok kerülgetése. Kötélhúzás, karikajátékok. Vízhöz szoktatás játéakai. Nyári túrák.

FEKETE ISTVÁN MESESZIGET ÓVODA, MINI BÖLCSŐDE ÉS KONYHA

SZÉKHELY – ÓVODA: 2024. KISOROSZI SZÉCHENYI ÚT 140., OM:032880

TEL: 06 -26 / 392 – 077 e-mail: meseovi@kisoroszi.hu webhely: www.meseszigetovi.hu

TELEPHELY - MINI BÖLCSŐDE: 2024. KISOROSZI KOSSUTH LAJOS UTCA 17, ágazati azonosító: [S0544638](https://www.kis.gov.hu/az-azonosito-szam-rol)

TEL: 06 -26 / 741-745 e-mail: minibolcsode@kisoroszi.hu webhely: www.meseszigetovi.hu/bolcsode

FEKETE ISTVÁN MESESZIGET ÓVODA, MINI BÖLCSŐDE ÉS KONYHA

HÁROMÉVES HAGYOMÁNYŐRZŐ PROGRAM

KISCSOPORT

Kiscsoport	Október	November
Jeles napok, népszokások	Szüret (szőlőszemezés, préselés mustkészítés, kóstolás) Termékek betakarítása	A természet nyugovóra tér Márton nap Katalin nap András nap Advent kezdete
Népi gyermekjátékok, mondókák	Lipem, lopom... Ki játszik körbe?	Csivrintem, csavarintom.. (L.K. 168.) Kis csupor, kis kancsó te leszel mosta hunyó..
Népköltészet	Csipp,csipp csóka, ... „ Seregély, seregély szüretelni ne segélj!” A három pillangó	Beérett már a kökény (D.H.28.) A kakas és a pipe (77 magyar népmese)
Népzene, népdal, népi hangszerek	Érik a szőlő Citera bemutatása Znh: citera zene	Hej Dunáról fúj a szél Doromd bemutatása Znh: Szvorák K: Énekeim 2.
Néptánc	Dunántúli ugrós: Lépegetés • tapssal • integetéssel • megfordulással Vonulás	Zene ritmusának érzékelése, egyenletes járás, egyenletes taps Lépések: • dobbantó
Kézműves	Termékekből, mákgubóból bábok készítése	Rongybaba készítés
Népviselő, népi díszítés	Népművészeti tárgyak gyűjtése, népi sarok kialakítása az óvodában,	Vászon terítőcske díszítése, levélnyomattal festve

Kiscsoport	December	Január
Jeles napok, népszokások	Miklós, Borbála, Luca, Karácsony	Újévi köszöntő Jan. 06. Vízkereszt Három királyok napja
Népi gyermekjátékok, mondókák	Ki segít nekem a sövényt befonni? Kör, kör kijátszik?	Kácsa, kácsa (Foltin 26.) Mit játszottunk lányok? (Foltin 13.) Ha-ha-ha havazik
Népköltészet	Disznó farka A medve és a farkas (Székely m)	Varjú károg (Foltin 15.) „ Kicsi vagyok, székre állok..”(köszöntő) A macska és az egér barátsága (Székely m)
Népzene, népdal, népi hangszerek	Megjött a Mikulás (D.H. 34) Hullik a völgyben Hegedű bemutatása Znh: Magyar népi karácsonyi énekek	Széles az én kedvem ma (Törzsök) Köcsögduda bemutatása Csujjogatók: Aki nem tud táncolni.. Az a legény olyan szép.. Ez a leány úgy járja..
Néptánc	Szökdelés zárt lábbal • előre-hátra • jobbra-balra • terpesz-zár váltakozva	Páros lábú sarokemelés ¼- ekre. Lábujj hátul koppintó kifelé (sarok kitevő ellentéte)
Kézműves	Karácsonyi díszek készítése	Ismerkedés az agyaggal, tálka készítés
Népviselés, népi díszítés	Gyöngyfűzés, nyaklánc készítés,	Ismerkedés az asztali szövőkerettel, a szövés technikájának kipróbálása segítséggel

Kiscsoport	Február	Március
Jeles napok, Népszokások	Farsang Kiszérés Mátyás nap	Sándor, József, Benedek, Tavaszi köszöntő
Népi gyermekjáték Mondóka	Árok szélén gödörbe.. (Foltin)34 Elmúlt a rövid farsang.. Haj, ki kiske kiszőce...	Süss fel nap – naphívogató Kő, kő tánc (Foltin 25)
Népköltészet	A mezei nyúl és a sündisznó Csúfolódok	Csip – csip csóka (Ákom-bákom) A nyulacska csengettyűje
Népzene Népdal Népi hangszer	A macskának négy a lába Furulya bemutatása Znh: Népzene Erdélyből	Sándor, József, Benedek,... Tavaszi szél vizet áraszt Hegedű bemutatása Znh: Népzene palócföldről
Néptánc	Szökdelés körbe, négy irányba (előre, oldalt, hátra, oldalt) Lábütés elől	Lábütés+ taps váltakozó lábbal Taps zenére. Páros kézzel comb ütés
Kézművesség	Zajkeltő eszközök készítése (dob, csörgő, botok) Kiszebáb készítés	Csuhé lovacska készítés
Népviselő Népi díszítés	Népi motívumok színezése	Párta díszítés papírból ragasztással

Kiscsoport	Április	Május
Jeles napok, Népszokások	Virágvasárnap Húsvét Locsolás	Május fa állítás Pütkösdí királyné járása
Népi gyermekjáték Mondóka	Komatólat hoztam (ENO 99) Egyem-kettem, bugyli bicska (ENO 17.)	A pütkösdí róza Két kis kakas . (ENO)
Népköltészet	Az ökörszem és a medve (Ininke) Ajtó mögött állok.. Összetöröm a tojás, összetöröm a tojást, kocc, kocc	A három kismalac.. Töröm, töröm a mákot..
Népzene Népdal Népi hangszer	Én kis kertem... (ENO) Hová még te kisnyulacska..	Eszterlány, eszterlány.. Znh: Dél- Alföldi népzene
Néptánc	Terpesz dobbantó, rézsút balra, jobbra.	Ebben az évben tanult összes lépés variációja
Kézművesség	Tojásfestés berzseléssel	Májusfa készítés, díszítés
Népviselés Népi díszítés	Papírtójas díszítés zsírkrétával népi motívumok	Batkolás technikájával ismerkedés, kisebb ruha anyagom

Középső csoport

Középső csoport	Október	November
Jeles napok, Népszokások	Szüret almaszüret szőlőpréslés az óvodában	Időjárásjóslások: Márton, Erzsébet, Katalin névnapok kapcsán Disznótorok és a fonóbéli élet kezdete
Népi gyermekjáték Mondóka	Csősz, lopom a dinnyét (L.K. 153) Kis kertemben az ürge (Foltin 19.)	Itt ül egy kis kosárban Kert alatt a macska (Bújj, bújj) Hej, rucza mácza (K.A. 158/1.)
Népköltészet	Névcsúfoló mondókák Csipp-csipp csibőricke A szegény ember és a farkas	Disznó farka, füle, orra Felelgetős: Mit sütsz, Iluska? (Gyopáros 39.) Mindent tudó Dongó Pista (Székely)
Népzene Népdal Népi hangszer	Kicsi vagyok én (Motívum f. 18.) A kassai szőlőhegyen (Játék f. 10.) Hegedű bemutatása	Virágos kenderem (T.ZS – K.E. 168) Hegedű bemutatása
Néptánc	Kiscsoportban tanult lépések felelevenítése fokozatosan, Szökdelések: - terpesz-zár ismétlésben - zárt lábbal, jobbra-balra	Csárdás lépés tanulása: - csak jobbra haladva (tovahaladó) - csak balra haladva - vonaltól, ide-oda átlépve egyes csárdás lépésben
Kézművesség	Kelmefestés bodzabogyóval vagy kékfestő készítése	Zsinór sodrás színes kötőfonalból
Népviselő Népi díszítés	Papír kancsóforma színezése, önálló díszítés megadott kerámia minták felhasználásával	Agyagtányér készítése majd festése papírsablonnal

Középső csoport	December	Január
Jeles napok Népszokások	Luca nap kotyolás Borbála nap búzacsíráztatás Szent Miklós	Újév köszöntés Három király járás
Népi gyermekjáték Mondóka	Lánc, lánc, eszterlánc (L.K. 109.) Piros kendő pi-pi-pi (Ákom-bákom 31.) Hogy a kakas? (Foltin 21.)	Erre kakas (I.K. 116) Ti csak esztek, isztok (Foltin 17/8) Egyszer egy időben (K.A. 43/16)
Népköltészet	Itt van a szép karácsony (Foltin 17/5.) Luca, Luca, kitty-kotty (T.Zs.-K.E. 178) Kolontos Palkó (Benedek E.)	Boldog újévet! (T.Zs.-K.E. 26) Csúszik a nyúl a fagyon (D.H. 37.) A rest macska (7+7 magyar n.m.)
Népzene Népdal Népi hangszer	Pásztorok keljünk fel Nagy karácsony éjszaka Mennyből az angyal (T.Zs.-K.E. 188., 187., 206.) Cimbalom bemutatása	Téli-nyári laboda (Szvorák: Iglice) Hegedű bemutatása
Néptánc	Csapásolók ismétlése: - lábszárütés - oldalt sarokütés - felemelt láb alatti taps	Cifra lépésének alapozása, ritmusának tapsolása, dobogása, kopogása
Kézművesség	Karácsonyfa díszek készítése papírból, adventi koszorú készítése és díszítése	Csuhé állat készítése Kis terítő készítése szálkihúzással
Népviselet Népi díszítés	Terítő hímzés: egy pontból induló csillagvirág motívum	Népi motívum színezése vagy kifestése

Középső csoport	Február	Március
Jeles napok, Népszokások	Rongyos bál Farsang	Sándor, József, Benedek Böjti játékok: kanyargós vonulás, kapus játékok
Népi gyermekjáték Mondóka	A,a a a farsangi napokban (Ludánszkiné 235.) Egy kis kertet kertelék (K.A. 183) Héja, héja vaslapát (Foltin 28.)	Gyerünk hidat csinálni (L.K. 175.) Gyertek lányok (Ákom-bákom 35.) Árad-fárad (L.K. 159.)
Népköltészet	Kitapodott a medve (D.H. 43.) Hétfő hetibe (L.K. 182.) A kutya és a szamár (Székely)	Egyedem-begyedem billegény (D.H. 50.) Az ördög 9 kérdése (Székely)
Népzene Népdal Népi hangszer	Le az utcán, le-le-le (Játék f. 59.) hegedű bemutatása	Zöld erdőben, zöld mezőben (Motívum f. 8.) furulya bemutatása (Moldva)
Néptánc	Lengető cifra megalapozása (lenget, lenget, páros lábbal összezár)	Kettes csárdás lépés Csárdásban forgás Háttal haladó forgás
Kézművesség	Gyöngyfűzés	Kiszebáb készítése, égetése
Népviselő Népi díszítés	Papír fiú és lány figura öltöztetése kivágott papír ruhákkal A ruhák színezése, népi motívum, viselet alapján	Nemez zsinór karkötő készítés (Népi játszóház 93.+ melléklet.)

Középső csoport	Április	Május
Jeles napok Népszokások	Kiszeajtás Villőzés	Májusfa állítás Pünkösdkirályné-járás
Népi gyermekjáték Mondóka	Szédi baba (L.K. 100.) Egy városban (Ákom-bákom 33.)	Elvesztettem zsebkendőmet Hajlik a meggyfa (Játék f. 7.) Fogd meg, kakas (L.K. 143.)
Népköltészet	E háznak kertjében (Ákom-bákom 92.) Szebb a páva, mint a pulyka (Ákom-bákom 50.) Furfangos Jankó	Egyedem-begyedem, cin-cin-cár (Gyopáros 42.) Villásfarkú kiscecske (Gyopáros 43.) Az ördög és a székely menyecske (Székely)
Népzene Népdal Népi hangszer	Haj, ki kisé (T.Zs.-K.E. 90.) Kié ez a ház? (T.Zs.-K.E. 92.) Hegedű+bemutatása (Gyimes)	Elhozta az Isten (T.Zs.-K.E. 120.) Furulya+dob bemutatása
Néptánc	Lengető lépés megalapozása: Lengetés csak egy lábon hátul elől, majd váltott lábbal	A kis és középső csoportban tanult lépések variálása szabadon, szerepcserés bemutatásokkal (egy gyerek egy lépést mutat, majd valakit választ maga helyett és így sorra kerül mindenki)
Kézművesség	Tojásmotívumok színezése és festés papíron népi minta alapján	Nemezelés,
Népviselet Népi díszítés	Gyöngykaláris készítés (Utravaló 124.)	Kis tarisznya készítése filc anyagból, díszítése rátétes mintákkal

Nagycsoport

Nagycsoport	Október	November
Jeles napok, Népszokások	Mihály nap (szept. 25.) Szüret Kukorica fosztás	Márton nap Erzsébet nap – várkör játékok katalin nap Ha Katalin kopog, a karácsony locsog
Népi gyermekjáték Mondóka	Kecske ment a kiskertbe (Foltin 42.) Szegényemberezés (L.K. 199.)	Hej koszorú, koszorú (L.K. 197.) Karika elkapó (Útravaló 124.)
Népköltészet	Bújj be béka a bokorba (Ákom-bákom 46.) A bolondos ember (Székely)	Mindenszentekkor, ha nedves... (Ákom-bákom 71.) Egyedem-begyedem bokorba (D.H. 51.) Ihók és Mihók (77 magyar népmese)
Népzene Népdal Népi hangszer	Komám asszony (K.Á. 172/1.) Nem ettem én (Téka 19.) Tárogató bemutatása (Felvidék)	A csikósok, a gulyások (Motívum f. 49.) duda bemutatása (Dél-Alföld)
Néptánc	Mozgás szabadon népzene az eddig tanult motívumok felelevenítése	Ismerkedés a széki táncokkal, bemutató és táncház „Boncidai menyecskék”- daltanulás
Kézművesség	Kukorica csutkababa és állat készítés	Csuhébaba készítés Fonás három szállal
Népviselő Népi díszítés	Varrás: az év folyamán elkészítünk egy teljes népviselőt egy otthonról hozott baba részére: 1. szoknyavarrás	Baba blúz
Nagycsoport	December	Január

Jeles napok, Népszokások	Búza ültetés Adventi, karácsonyi kántálás, Szentcsalád járás	Újév köszöntés Három király járás Vízkereszt: Hogyha csöpög...
Népi gyermekjáték Mondóka	Virágneves (L.K. 200.) Tüzes csapot hordozok (L.K. 129.) Kakas viadal (L.K. 99.)	A hajnali harangszónak (Foltin 18.) Mit csinálsz, te ülü? (L.K. 144.)
Népköltészet	Lucázás-jókívánágok (T.ZS.-K.E. 179.) Biri-bari bárány (Ákom-bákom 50.) Beköszöntött aprószenetek (Ákom-bákom 82.) Karácsony keddebe (L.K. 184.) Krisztus születése (Képes Biblia)	Elesett a lúd a jégen (Ákom-bákom 50.) Boldog Újévet kívánok! (T.ZS.-K.E. 26.) A csodszarvas (Magyar mese és mondavilág)
Népzene Népdal Népi hangszer	Szállást keres Fázik a kis Jézus (T.ZS.-K.E. 182., 186.) Bölcsőcske (Népi játszóház 64.) Teljes zenekar meghívása Kis koncert+tánc ház	Újesztendő (T.ZS.-K.E. 27.) Három királyok napján (T.ZS.-K.E. 35.) Cimbalom bemutatása (Felvidék)
Néptánc	Hegyező bezárával Légbokázó előkészítése	Ismerkedés Rába-köz tánclelépéseivel tánc ház szerűen „Szélről legeljetek” - daltanulás
Kézművesség	Mézeskalács sütés Gyertyamártás Ajándékkészítés	Textil festés viaszolással, batikolás
Népvisolet Népi díszítés	Baba mellény készítése filc rátétellel	Szív alakú tűpárna készítése filc anyagból kis virághímzéssel díszítve + baba kötény készítése

Nagy csoport	Február	Március
--------------	---------	---------

Jeles napok, Népszokások	Farsang Balázsolás Balázs járás	Gergely járás Sándor, József, Benedek Böjti játékok (Színalázás, kapus játékok)
Népi gyermekjáték Mondóka	Mély kútba tekintek (Foltin 24.) Ej, Bella, Bella (L.K. 210.)	Hej, tulipán (K.A. 220.) Szent Gergely doktornak (K.Á. 446.) Pányvázás
Népköltészet	Egér, egér, kisegér (Ákom-bákom 58.) Ha a medve (Ákom-bákom 66.) Egy előre, két kettőre (D.H. 53.) Furfangos koldus (Székely)	Sándor, Sándor sótartó Nyuszim, nyuszim Gergely napja (Ákom-bákom 32., 59., 76.) Lusta Jankó (Palóc)
Népzene Népdal Népi hangszer	Talalaj, talalaj A Szent Balázs (T.ZS.-K.E. 56., 46.) Farsang három napjában... Kecskeduda bemutatása	Nincs szentesen asszony (Téka 31.) A szegedi halastó köcsögduda játékanak bemutatása (Dél-Alföld)
Néptánc	Ismerkedés a szatmári táncok lépéseivel, verbung	Ismerkedés a kalocsai népzenével, dalokkal, táncokkal (mars, menettánc, páros vonulás)
Kézművesség	Zajkeltő eszközök készítése: kotkodácsoló (Útravaló 116.)	Ismerkedés a kosárfonással Edényalátét készítés fűzfaágból+köcsögduda készítés (Ludánszkiné 300.)
Népvisolet Népi díszítés	Népi motívumok karcolása festett felületre	Baba vállkendő készítése

Nagycsoport	Április	Május
-------------	---------	-------

Jeles napok, Népszokások	Virágvasárnap – villőzés Április 1. – ugratások napja Húsvét – locsolkodás Zöldág járás	Pünkösöd Hess pávázás
Népi gyermekjáték Mondóka	Itt a köcsög (L.K. 23.) Gyerünk hidat csinálni (L.K. 175.) Gólyalábazás	Pünkösdi királynéjárás (Foltin 37.) Mackó, mackó ugorjál (L.K. 18.) Ecem-pecem (Foltin 36.)
Népköltészet	Ha húsvétkor... (Ákom-bákom 68.) Kis pillangó, picike (Ákom-bákom 570.) Húsvét másodnapján (Ákom-bákom 92.) Lusta lány (Palóc)	Szervác, Pongrác, Bonifác Cserebogár, mikor lesz nyár? (Ákom-bákom 68., 56.) Egyet üt az óra (D.H. 52.) A bolond falu (Palóc)
Népzene Népdal Népi hangszer	Jöjj el, átul jöjj el (T.ZS. K.E. 99.) „Este jó, szürkül bé” (Moldvai népdal) Tilinkó és kaval bemutatása	„Hess páva, hess páva” (T.ZS.-K.E. 121.) Táncház teljes zenekarral
Néptánc	Ismerkedés a moldvai táncokkal	„A szennai lipisen” „Erdőn járóznak a lányok” (Játék f. 70.)
Kézművesség	Tojásfestés viasszal (írókázás+hagymalevél)	Tarisznya szövés Nemezelés Nemezlabda készítés (melléklet) Hármas zártfonás bőrből (melléklet)
Népvisolet Népi díszítés	Kasírozott papírtányér lefestése az alapszínre, majd díszítése ecsettel eredeti minták alapján	Baba alsószoknya készítés+baba kaláris fűzés+pántlika a hajába És kész a népi babánk! Ballag már a vén diák...

FEKETE ISTVÁN MESESZIGET ÓVODA, MINI BÖLCSŐDE ÉS KONYHA

SZÉKHELY – ÓVODA: 2024. KISOROSZI SZÉCHENYI ÚT 140., OM:032880

TEL: 06 -26 / 392 – 077 e-mail: meseovi@kisoroszi.hu webhely: www.meseszigetovi.hu

TELEPHELY - MINI BÖLCSŐDE: 2024. KISOROSZI KOSSUTH LAJOS UTCA 17, ágazati azonosító: [S0544638](https://www.kis.gov.hu/azonosito/S0544638)

TEL: 06 -26 / 741-745 e-mail: minibolcsode@kisoroszi.hu webhely: www.meseszigetovi.hu/bolcsode

FEKETE ISTVÁN MESESZIGET ÓVODA, MINI BÖLCSŐDE ÉS KONYHA

GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉNEK NYOMONKÖVETÉSE

***„Keresem minden gyerek saját titkát, és azt kérdezem, hogyan segíthetnék abban, hogy
önmaga lehessen.”***

Janus Koczak

A gyermek megismerése az óvodába lépés pillanatában kezdődik és az óvodai évek alatt folyamatos. Egyénenként követjük nyomon óvodásaink fejlődését, hogy a számukra szükséges fejlesztési körülményeket biztosítani tudjuk. Minél több ismeretet igyekszünk szerezni róluk, természetes közegükben, természetes tevékenységeikben való részvételük során.

A gyermekek fejlődésének nyomon követésének célja:

- a gyermek megismerése, tervszerű fejlesztése tartalmának meghatározása
- a gyermek fejlesztésének biztosítása az egyéni sajátosságok figyelembevételével
- az alapkészségek stabil megalapozásának a biztosítása
- az egyénre szabott fejlődés segítése
- az óvónők tudatos, tervszerű fejlesztő munkájának segítése
- a szülők tárgyszerű tájékoztatása
- az iskola munkájának segítése.

A gyermekek fejlődésének nyomon követésének feladata:

- a gyermekek fejlődésével kapcsolatos, az óvodai nevelés teljes időszakára kiterjedő információk gyűjtése, mérése, értékelése, dokumentálása.
- a hiányosságok pótlása, felzárkóztatás az elmaradt területeken,
- a kiemelten tehetséges gyermek fejlesztési irányvonalának meghatározása,
- a gyermek egyéni fejlettségéhez igazodó módszerek, differenciált fejlesztés meghatározása,
- a gyermek egyéni fejlettsége szerinti beiskolázás segítése.

A fejlődés nyomon követésének lépései:

- 1) A megismerés
- 2) Az elemzés
- 3) A fejlesztés
- 4) A megismerés és a fejlesztés stratégiája

1. A megismerés a fejlesztés alapja

„A megismerés, vagyis a reális helyzetkép a szükséges prevenció megtervezése, az eredményes fejlesztés alapja. A megismerést elsősorban tényszerű, objektív adatgyűjtéssel méréssel segíthetjük.”

Az óvodában alkalmazott megismerési módszerek:

- megfigyelés
- mérés

A gyermek megismerésének legfontosabb módszere a megfigyelés. Akkor hasznosítható leginkább, ha meghatározott céllal, tervszerűen végezzük, minél konkrétabb szempontok szerint. Amennyiben a megfigyeléssel nem jutunk elegendő információhoz, a mérés nyújt számunkra megfelelő eredményt. A mérési eredmények akkor megbízhatóak, ha betartjuk a méréssel kapcsolatos követelményeket.

- a) objektívitás
- b) érvényesség
- c) megbízhatóság

„A mérés menete:

- a mérés céljának meghatározása, funkciójának tisztázása
- az általánosítás körének kijelölése
- a mérésben résztvevők körének meghatározása
- a mérés tárgyának meghatározása
- számszerűsítés
- a mérési eszköz típusának kiválasztása
- a mérőeszköz elkészítése
- a mérőeszköz előzetes kipróbálása
- a mérés megtervezése, megszervezése, végrehajtása
- az eredmény statisztikai feldolgozása.

2. Az elemzés

„ A gyermek képességfejlesztésének folyamatában meg kell állapítanunk, hogy a gyermek önmagához képest és 5-7 éves korban a kimenethez képest (iskolakészültség) is – mely területen fejlett (hol erősítsük meg), hol van lemaradás (a fejlődését hogyan segítsük). Problémás esetben különösen fontos az okok keresése, az összefüggések feltárása. Ehhez szükségünk lesz az azonos területeken korábban megszerzett adatokra (anamnézis, bemeneti adatok), valamint más területek mutatói is.”

3. A fejlesztés

A fejlesztésünk akkor eredményes, ha „a mennyiségi gyarapodás mellett a változások rendre minőségileg újat hoznak létre, valami egyszerűbbtől a bonyolultabbig haladó mozgás révén.” (Bernáth László – Solymosi Katalin: Fejlődéslélektan olvasókönyv)

A fejlesztési munka feladatai:

- a gyermek fejlődéséhez szükséges alapvető feltételek és eszközök biztosítása
- a gyermek életkori, egyéni szükségletének, és aktuális fejlettségi szintjének figyelembe vétele
- a fejlesztés játékba ágyazottan vagy játékosan a sikerélményre törekedve történjen
- minden gyermek esetében önmagához viszonyítva segítsük a fejlődést
- a fejlesztés a fokozatosság figyelembe vétele mellett lépésről lépésre történjen, a szenzitív időszak kihasználásával.

„A 3 – 7 éves korban fejlődő képességek szenzitív időszakai:

- 3 -4 év: nagymozgás, testséma, énkép
- 4 – 5 év: egyensúlyérzék, szem – kéz, szem – kéz – láb koordináció, térbeli irányok észlelése, oldaliság, kezesség,
- 5 – 7 év finommotorika, térbeli irányok a síkban, érzékelési modalitások integrációja, szándékos figyelem, szeriális emlékezet, növekszik az ismeretszerzési igénye, relációs szókincs, megjelennek az elemi nyelvi gondolkodás csírái.”

Fejlesztés formái:

- prevenció
- korrekció

„**Prevenció fejlesztés** a szenzitív időszakban történő támasznyújtás.

Célja: A felmerülő problémák megelőzése az aktuális fejlettségi szint begyakorlással történő megerősítéssel, a következő fejlettségi szintre juttatásával. A fejlesztés az óvodába lépés pillanatától folyamatosan, az óvodáskor végéig, minden gyermekre kiterjedően történik.”

Megvalósulhat, mint az óvodapedagógus nevelési folyamatokba ágyazott célzott, tudatos, életkori és egyéni sajátosságokra alapozott, kezdeményezett –csoportos, mikro csoportos, vagy egyéni – fejlesztő tevékenységben.

„Korrektíós fejlesztés a gyermek fejlődési ívébentörténő megakadás, lemaradás rendezésére történő beavatkozás

Célja: A viselkedés és vagy teljesítménybeli problémák rendezése fejlesztő eljárásokkal. A korrekció eljárást különböző viselkedés, teljesítménybeli problémák miatt felmentett és még egy évig óvodában maradt gyermekeknél alkalmazzuk, szükség szerint külső szakember bevonásával.

A fejlesztés folyamata – fejlesztési terv készítése

Az óvodáskorú gyermek megismerésének, fejlesztésének rendszere és eszköztára című könyvek segítségével az egyéni gyermeki képességek megállapítása után készítjük el a gyermekek fél évre szóló egyéni fejlesztési terveit, melyeket a következő mérés után értékelünk elemzünk és amennyiben szükséges további fejlesztéseket jelölünk meg.

4. A megismerés és fejlesztés stratégiája

„Egész életünkön át nem tanulunk annyit és olyan rövid idő alatt, mint születésünktől az iskolakezdésig tartó időszakban.”

(Franz Sedlak-Brigitte Sindelar: De jó már én is tudom)

„A szülő és az óvodapedagógus felelőssége, hogy a gyermek az óvodába lépéstől az iskolába lépésig kiegyensúlyozottan, harmónikusan és önmagához mértén optimálisan fejlődjön.”

A megismerés és fejlesztés stratégiai lépései		
Ajánlott módszer	Ajánlott eszköz	Eredmény
1. Megismerés		
Anamnézis – az óvodába lépéskor		
Interjú	Anamnézislap	A gyermek előtörténetének megismerése
Beilleszkedési tapasztalatok – az óvodába lépést követő 3. hónapig.		
Megfigyelés		A gyermek fejlettségének ismerete óvodába lépéskor
Fejlesztési szint megállapítása, a gyermek önmagához viszonyított fejlődésének nyomon követése – évi két alkalom (október, május)		
Megfigyelés, mérés	Képességek mérése – az OviKréta mérése alapján	Konkrét adatok a gyermekről a gyermek megismerése.
Kimenet – tanköteles korú gyermekek esetében szükség szerint		
Megfigyelés problémás gyermeknél más mérőeszköz alkalmazása		Az iskolakészültséghez viszonyított fejlettség megállapítása

2. Elemzés – adatgyűjtés után, fejlesztési terv készítés előtt		
Adatok elemzése a fejlett, lemaradt területek meghatározása.		A gyermek fejlett, lemaradt képességterületeinek megismerése.
3. Fejlesztési terv – elemzés után fejlesztés előtt		
A fejlesztendő képesség – területek meghatározása.	Fejlesztési terv készítését segítő táblázat.	Fejlesztés területének meghatározása.
4. Fejlesztés – a Pedagógiai Programban meghatározott rendszerességgel, módon a kompetencia alapú fejlesztés		
Tervszerűen rendszeresen szervezett tevékenységek.	Adott képességterületek fejlesztő tevékenységek.	A gyermek fejlesztésének segítése, fejlesztés, fejlődés.
5. Értékelés – a Pedagógiai Program mellékletében megjelölt formában		
Átgondoljuk melyek az eddig elért eredmények. problémák. Nyomon követjük a gyermek fejlődését.	Képességek fejlettségek összesítő táblázat	Naprakész ismerettel rendelkezünk a gyermek fejlettségi szintjéről, a fejlettségi szintben bekövetkezett változásokról, eredményekről.
6. A megismerő fejlesztő folyamat újra indul – egy minőségileg magasabb szintről		

2025. 05.01-től az OviKréta Software – digitális tanulási platform - által generált anamnézis lapot és fejlődést nyomon követő mérést alkalmazzuk. Az értékelés rendszeres és dokumentált módon történik, támogatva ezzel a gyermekek fejlődését és az óvodai munka minőségét.

5. Fejlesztő képességterületek az óvodában

- a) Bemenet
- b) Folyamatkövetés
- c) Kimenet

a) Bemenet

Testi érettség, motoros képesség:

- Fizikális adatok, mozgásfejllettség, testséma ismeretek, oldaliság
- Biológiai, fizikális adatok
- A gyermek mozgása, az életkori mutatókhoz képest
- Testséma, önismeret, testrészek ismerete
- Oldaliság
- Motoros képességek

Értelmi képesség

- A gyermek érdeklődése
- Érzékelés – észlelés
- A környező valóság megismerése
- Emlékezet
- Eszközhasználat
- Kreativitás

Érzelmi akarati képesség

- Érzelem
 - A szülőtől való elválás jellemzői (reakciók)
 - Alapvető érzelmi állapot
 - Társaihoz fűződő érzelmi viszony
 - Felnőttekhez fűződő érzelmi viszony
- Akarat
 - Szabályok, szokások betartása

Szociális képesség

- Önismeret, énkép, önérvényesítés
 - A gyermek beilleszkedésének jellemzői
 - Önérvényesítési mód
 - A gyermek felnőttekhez való viszonya
- Normákhoz, szabályokhoz, szokásokhoz való viszony
- Társas kapcsolatok
- Tevékenységekhez való viszony, a szervezett tevékenység esetén
 - Segítség igénylése

Anyanyelvi képesség

- Beszéd
 - Beszédszervek épsége
 - A gyermek beszéde óvodába lépéskor
 - Beszédindítás
 - Beszédkedv
- Beszédértés
- Kifejezőképesség
- Kommunikációs, kapcsolatteremtő és kapcsolattartó képesség

b) Folyamatkövetés

Testi érettség, motoros képesség:

- Fizikális adatok, mozgásfejllettség, testséma ismeretek, oldaliság
- Motoros képesség
 - Kondicionáló képesség
 - Erő – erőnlét
 - Gyorsaság
 - Állóképesség
 - Hajlékonyság
 - Koordinációs képesség
 - Járásmódok
 - Kúszás – mászás
 - Egyensúlyozás

Koordinációs képesség - finommotorika

- Emberábrázolás
- Vonaltartás
- Papírminták kivágása
- Hajtogatás

Koordinációs képesség, szem – kéz – láb

- Szem – kéz koordináció
- Szem – láb koordináció
- Szem – kéz – láb koordináció

Térbeli tájékozódás

- Tájékozódás a térben
- Tájékozódás a síkban
- Mozgásminták utánzása
- Szem – kéz – láb koordináció

Testséma ismerete

- Önismeret
- Önmagához való viszony
- Jellegzetes külső jegyek
- Mozgások végzése csukott szemmel
- Testhatárok érzékelése

Értelmi képesség

- A gyermek érdeklődése
- Érzékelés – észlelés
 - Szemfixáció
 - Taktilis észlelés
 - Vizuális ritmus
 - Vizuális időrendiség
 - Vizuális zártság
 - Vizuális memória
 - Tapintásos
 - Auditív
- Emlékezet
 - Rövid távú emlékezet
 - Rövid távú emlékezet – vizuális
 - Rövid távú emlékezet – auditív
 - Rövid távú emlékezet - verbális
 - Rövid távú emlékezet – sorrendiség
 - Hosszú távú emlékezet
- Figyelem
 - Szándékos figyelem
 - Figyelemátvitel
 - Figyelemmegosztás
- Képzelet
 - Kreativitás
- Gondolkodás
 - Gondolkodási szint
 - Gondolkodási műveletek
 - Analízis – szintézis
 - Általánosítás
 - Konkretizálás
 - Összehasonlítás, differenciálás
- Számolási képesség
 - Számsor ismerete
 - Számfogalom ismerete

Érzelmi akarati képesség

- Érzelem
 - Alapvető érzelmi állapot
 - Temperamentum
 - Érzelmi reakciók minősége
 - Empátia
 - Társaival szembeni érzelmek
 - Feladattudata
- Akarat
 - Frusztrációs tolerancia
 - Szabálytudat
 - Késleltetés
 - Siker esetén mutatózó érzelmi megnyilvánulás
 - Kudarccs esetén mutatózó érzelmi megnyilvánulás

Szociális képesség

- Önismeret, énkép, önértékesítés
 - Önértékelés
 - Önbizalom
 - Önértékesítés módja
- Normákhoz, szabályokhoz, szokásokhoz való viszony
 - Egészségügyi szokások
 - Udvariassági szokások
 - Tevékenységhez kötődő együttműködési formák
- Társas kapcsolatok
 - A gyermek közösségben elfoglalt helye
 - A gyermek viszonya a mikrocsoportokhoz
- Tevékenységekhez való viszony, a szervezett tevékenység esetén
 - Kezdeményezőképeség
 - Segítség igénylése
 - Segítség nyújtása
 - Szervezőképeség
 - Együttműködési képeség
 - Alkalmazkodó képeség

Anyanyelvi képesség

- Beszéd
 - Beszédstílus
 - Alaphang
 - Hangerő
 - Hangszín
 - Beszédtempó
 - Hangsúly, hanglejtés
 - Légzéstechnika
 - Élettani légzés
 - Beszédlégzés
- Beszéértés
 - Szavak szintjén
 - Mondatmegértés
 - Szövegértés
 - Beszédhanghallás
- Kifejezőképesség
 - Aktív szókincs
 - Általános szókincs
 - Relációs szókincs
 - Mondatalkotás
 - Szövegalkotás
 - Artikulációs képesség
- Kommunikációs, kapcsolatteremtő és kapcsolattartó képesség
 - Kommunikációs képesség
 - Felnőtt – gyermek kapcsolatban
 - Gyermek – gyermek kapcsolatban
 - Metakommunikációs képesség
 - Tekintet
 - Gesztus
 - Mimika
 - Térköz
 - Felnőtt – gyermek kapcsolatban
 - Gyermek – gyermek kapcsolatban

c) Kimenet

Testi érettség, motoros képesség:

- Fizikális adatok, mozgásfejllettség, testséma ismeretek, oldaliság
 - Alkati jellemzők
 - A gyermek mozgása
- Motoros képesség
 - Kondicionáló képesség
 - Erő – erőnlét
 - Gyorsaság
 - Állóképesség
 - Hajlékonyság
 - Koordinációs képesség - nagymozgás
 - Járásmódok
 - Kúszás – mászás
 - Egyensúlyozás
 - Mozgásminták utánzása

Koordinációs képesség - finommotorika

- Emberábrázolás
- Vonaltartás
- Papírminták kivágása
- Hajtogatás

Koordinációs képesség, szem – kéz – láb

Térbeli tájékozódás

- Tájékozódás a térben
- Tájékozódás a síkban

Értelmi képesség

- A gyermek érdeklődése- érdeklődés iránya
- Érzékelés – észlelés
 - Szenzoros integráció
- Emlékezet
 - Szeriális emlékezet
- Figyelem
 - Szándékos figyelem – figyelem koncentráció
- Képzelet
 - Kreativitás
- Gondolkodás
 - Gondolkodási szint

- Gondolkodási műveletek
- Analízis – szintézis
- Általánosítás
- Konkretizálás
- Összehasonlítás, differenciálás
- Számolási képesség
 - Számsor ismerete
 - Számfogalom ismerete

Érzelmi akarat

- Érzelem
 - Alapvető érzelmi állapot
 - Mások érzelmeinek felismerése - empátia
 - Feladattudata, szervezett tevékenységekhez fűződő érzelmi viszonya
- Akarat
 - Frusztrációs tolerancia
 - Szabálytudat
 - Késleltetés – önfegyelem
 - Monotónia tűrés

Szociális képesség

- Önismeret, énkép, önértékelés
 - Önbizalom
 - Önértékelés módja
- Normákhoz, szabályokhoz, szokásokhoz való viszony
 - Udvariassági szokások
- Társas kapcsolatok
 - A gyermek közösségben elfoglalt helye
- Tevékenységekhez való viszony, a szervezett tevékenység esetén
 - Szervezőképesség
 - Együttműködési képesség
 - Alkalmazkodó képesség

Anyanyelvi képesség

- Beszéd
 - Hangsúly, hanglejtés
 - Beszédlégzés
- Beszéértés
 - Szavak szintjén
 - Mondatmegértés
 - Szövegértés
 - Beszédhanghallás (fonémahallás)
- Kifejezőképesség
 - Általános szókincs
 - Relációs szókincs
 - Fogalommeghatározás
 - Összefüggő beszéd és kifejezőképesség
 - Artikulációs képesség
- Kommunikációs, kapcsolatteremtő és kapcsolattartó képesség
 - Kommunikációs képesség
 - Felnőtt – gyermek kapcsolatban
 - Gyermek – gyermek kapcsolatban

6. A fejlesztéshez szükséges adatgyűjtés rendszere

Mérési naptár

Idő	Terület	Anamnézis	Bemenet	Fejlettségi szint	Kimenet
Óvodába lépéskor		X			
Az óvodába lépés követő 3. hónapig			X		
Rendszeres időközönként				X	
5 – 7 éves korban ((iskolába lépés előtt)				X	X

FEKETE ISTVÁN MESESZIGET ÓVODA, MINI BÖLCSŐDE ÉS KONYHA

SZÉKHELY – ÓVODA: 2024. KISOROSZI SZÉCHENYI ÚT 140., OM:032880

TEL: 06 -26 / 392 – 077 e-mail: meseovi@kisoroszi.hu webhely: www.meseszigetovi.hu

TELEPHELY - MINI BÖLCSŐDE: 2024. KISOROSZI KOSSUTH LAJOS UTCA 17, ágazati azonosító: [S0544638](https://www.kis.gov.hu/azonosito/S0544638)

TEL: 06 -26 / 741-745 e-mail: minibolcsode@kisoroszi.hu webhely: www.meseszigetovi.hu/bolcsode

6-7 ÉVES GYERMEKEK KIMENETI MÉRÉSE A HAGYOMÁNYÉLTETÉS JEGYÉBEN

A néphagyományéltető nevelő munkánk eredményességének mérésére az egyik óvodapedagógusunk saját, 6-7 éves korú gyermekekre vonatkozó kimeneti mérést dolgozott ki, mely az óvodáskor végi fejlettségi jellemzőket vizsgálja a különböző képességterületekre vonatkozóan. A mérést az OviKrétaban található, fejlődés nyomon követő méréséhez (A gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének mutatói) igazította, illetve ugyanolyan nagy területek mentén, ugyanolyan pontozási rendszer alapján állította össze. Véleményünk szerint a kimeneti mérés adhat reális képet arról, mekkora az a tudásanyag, amely a gyermekben rögzült, melyek azok képességek, ismeretek, amiket három-négy nevelési éven keresztül képesek voltak a gyerekek elsajátítani, melyek azok, amelyek rögzültek.

A mérési kérdéseket összeállította: Gyuriss Zsuzsanna főigazgató

Dátum: 2025.03.10.

FEKETE ISTVÁN MESESZIGET ÓVODA, MINI BÖLCSŐDE ÉS KONYHA

SZÉKHELY – ÓVODA: 2024. KISOROSZI SZÉCHENYI ÚT 140., OM:032880

6-7 ÉVES GYERMEKEK KIMENETI MÉRÉSE A HAGYOMÁNYÉLTETÉS JEGYÉBEN

A gyermek neve, kora:

Mennyi időt járt óvodába a gyermek? nevelési évet

A mérést elvégezte: óvodapedagógus

A mérés dátuma:

Hagyományéltetéshez kapcsolódó ismeretek, készségek

Fejlettségi jellemzők óvodáskor végén (Kitöltendő iskolába lépés előtt májusban)

		Gyermek neve -	Soha (0)	Megjelent (1)	Kialakulóban (2)	Kialakult (3)
A GYERMEK MOTOROS FEJLETTSÉGE	Finommozgás	Ismeri-e és önállóan alkalmazza-e a hármas fonást?				
		Ismeri-e különböző fonaltechnikákat (pl. körmöcskésés, szövés, pom-pom készítés, gombolyítása)				
		Ismeri-e és alkalmazza-e a csomózás technikáját?				
		Ismeri-e és alkalmazza-e az egyszerű öltési technikákat? (fel-le öltés)				
		Képes-e az önálló esztétikus süteményszaggatásra különböző méretű kiszúróformával?				
		Ismeri-e és alkalmazza-e gyapjúképhez szükséges finom csippentő mozgást, gyapjúkép készítményt?				
		Ismeri-e és alkalmazza-e az egyszerű gyöngyfűzés technikáját?				
		Agyagozott-e, képes-e egyszerű agyagtárgy készítésére? Pl. tálka				
		Ismeri-e, alkalmazza-e a papírmásé technikáját?				
	Nagymozgás	Képes-e a karika gurításra?				
		Ismeri-e a gumis játékot, játszza-e társaival?				
		Népi mozgásos gyermekjátékok közül legalább 10 különböző játékot ismer-e és önállóan játszik-e?				

Hagyományéltetéshez kapcsolódó ismeretek, készségek

Fejlettségi jellemzők óvodáskor végén (Kitöltendő iskolába lépés előtt májusban)

Gyermek neve -		Soha (0)	Megjelent (1)	Kialakulóban (2)	Kialakult (3)
A GYERMEK KOMMUNIKÁCIÓS FEJLETTSÉGE	Beszédértés és beszédprodukció	Ismer-e népi kifejezéseket?			
		Megjelennek-e népi kifejezések az aktív szókincsében?			
		Ismer-e népmeséket?			
		Megérti-e a népmesékben megjelenő egyszerűbb népi kifejezéseket, ismeri-e jelentésüket? (pl.rút, csuda, paripa, ostor)			
		Ismeri-e a jeles napokhoz kapcsolódó népi ünnepeink elnevezését?			
		Ismeri-e jeles napokhoz, vagy népi mesterségekhez kapcsolódó ételeket? (Pl.:Gulyás leves, pörkölt, slambuc, halászlé, libasült, húsvéti sonka, bejgli, farsangi fánk, kürtös kalács, pogácsa, mézeskalács, húsvéti kalács)			
		Ismeri-e a népi viseletek részeinek elnevezését? (szoknya, alsó szoknya, pendely, blúz, kendő, pártá, kaláris, csizma, nadrág, ing, kalap, mellény, dolmány, mente, szűr, suba, kucsma)			
		Ismeri-e, megtud-e nevezni meze vadvirágokat, egyéb virágokat, melyek magyar népi motívumként is megjelennek? (Tulipán, rózsza, búzavirág, pipacs, nefelejcs, kankalin, százszorszép, szegfű)			
		Ismeri-e, meg tudja-e nevezni a különböző haszonállatok összefoglaló népi elnevezését? (gulya, ménes, nyáj, konda)			
		Ismer-e népi időjárásjóslásokat?			
	Ének-zene, énekes játékok, gyermektánc	Ismer-e népi hangszereket? (hegedű, furulya, síp, dob, dorong, kecske duda, tilinkó)			
		Ismer-e legalább 10 népdalt?			
		Ismer-e csúfolódókat?			
		Ismer-e népi mondókákat?			
		Ismeri-e a néptánc alaplépéseit?			
		Élvezi-e a közös néptáncot?			
		Képes-e botforgatásra?			
		Képes-e páros táncra?			

Hagyományéltetéshez kapcsolódó ismeretek, készségek

Fejlettségi jellemzők óvodáskor végén (Kitöltendő iskolába lépés előtt májusban)

	Gyermek neve -	Soha (0)	Megjelent (1)	Kialakulóban (2)	Kialakult (3)
A GYERMEK KOGNITÍV FEJLETTSÉGE A külső világ tevékeny megismerése - jeles napok, népszokások	Ismeri-e a Szent Mihály naphoz kapcsolódó hagyományainkat és történetét? (Állatbehajtás, Szent Mihály napi vásárok,				
	Ismeri-e a Szürethez kapcsolódó hagyományainkat? (szüreti bál, szüreti felvonulás, szőlőkoszorú fonás, csőszjátékok)				
	Ismeri-e Márton naphoz kapcsolódó hagyományainkat és történetét? – (Szent Márton legendája, lámpás felvonulás, libás ételek evése)				
	Ismeri-e a Luca naphoz kapcsolódó hagyományainkat? (Luca-szék készítés, Luca napi kotyolás, Luca búza ültetés)				
	Ismeri-e a Farsanghoz kapcsolódó hagyományainkat? (farsangi alakoskodás, busó járás, lakodalmak megtartása, farsang farka, torkos csütörtök)				
	Ismeri-e a Kiszézéshez kapcsolódó hagyományainkat? (kiszebáb égetés, kiszebáb úsztatás)				
	Ismeri-e a Szent György naphoz kapcsolódó hagyományainkat és történetét? (Szent György legendája, Állatkihajtás, harmatszedés, tejbemérés,)				
	Ismeri-e a Pünkösdhöz kapcsolódó hagyományainkat? (Májusfa állítás, pünkösdi királynőválasztás)				

A mérés eredményei, (Összesen elérhető pontszám / elért pontszám): **114 pont/103 – 90%**

	A gyermek motoros fejlettsége		A gyermek kommunikációs fejlettsége		A gyermek kognitív fejlettsége
	Finommozgás	Nagymozgás	Beszédértés és beszédprodukció	Ének, énekes játék, gyermektánc	Külső világ tevékeny megismerése – jeles napok, népszokások
Elért pontszámok	27 /	9 /	30 /	24 /	24 /
Százalékos érték					

FEKETE ISTVÁN MESESZIGET ÓVODA, MINI BÖLCSŐDE ÉS KONYHA

SZÉKHELY – ÓVODA: 2024. KISOROSZI SZÉCHENYI ÚT 140., OM:032880

TEL: 06 -26 / 392 – 077 e-mail: meseovi@kisoroszi.hu webhely: www.meseszigetovi.hu

TELEPHELY - MINI BÖLCSŐDE: 2024. KISOROSZI KOSSUTH LAJOS UTCA 17, ágazati azonosító: [S0544638](https://www.kisokorok.hu/azonosito/S0544638)

TEL: 06 -26 / 741-745 e-mail: minibolcsode@kisoroszi.hu webhely: www.meseszigetovi.hu/bolcsode

Jegyzőkönyv

A Fekete István Mesesziget Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyha nevelőtestületi közössége
2025.08.29- én megtartott **nevelési értekezletéről**.

Az értekezlet helye: Fekete István Mesesziget Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyha

Az intézmény címe: 2024. Kisoroszi Széchenyi út 140.

Jelen vannak:

Balázsne Benedek Beáta

Belányiné Szabó Tünde

Gyuriss Zsuzsanna

Németh-Gulyás Renáta

Napirend:

- **A Fekete István Mesesziget Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyha Mesesziget Pedagógiai Programjának módosítása**

Jogsabályi háttér:

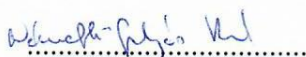
- 20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

Napirend ismertetése:

- Az módosított pedagógiai program ismertetése
- Szavazás a pedagógiai program elfogadásáról.

Megállapítás: A nevelőtestület határozatképes.

Határozat: 6/2025 (2025.08.29.) számú nevelőtestületi határozattal a Fekete István Mesesziget Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyha 100%-os igen szavazattal a nevelőtestület a pedagógiai programot elfogadta.

jegyzőkönyvvezető

hitelesítő

főigazgató

Jelenléti ív

Balázsne Benedek Beáta

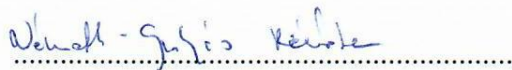
Belányiné Szabó Tünde

Gyuriss Zsuzsanna

Németh-Gulyás Renáta

Kisoroszi, 2025.08.29.

Kisoroszi Község Önkormányzatának
Képviselő-testülete

2024 Kisoroszi, Széchenyi út 93.
Tel: +36(26)392 015

E-mail: polgarmester@kisoroszi.hu , hivatal@kisoroszi.hu
Honlap: www.kisoroszi.hu

K I V O N A T

Kisoroszi Község Önkormányzat Képviselő-testülete
2025. szeptember hó 17. napján megtartott nyílt ülésének jegyzőkönyvéből

52/2025. (09.17.) Kt. határozata

Kisoroszi Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy a Fekete István Mesesziget Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyha 2024/2025 nevelési évre vonatkozó beszámolóját, az Éves Munkatervet a 2025/2026-os nevelési évre, illetve a Pedagógiai Programot, valamint az Óvodára vonatkozó Házi rendet jóváhagyólag elfogadja.

A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert a határozat végrehajtására.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester, főigazgató

Molnár Csaba sk.
polgármester

Miklós Melinda sk.
jegyző

Kivonat hitelül:
2025. szeptember 18.

Miklós Melinda
jegyző

